

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSPEKCJI JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH 2024 ROK

© Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

OPRACOWANIE

Biuro Strategii i Kontroli Wewnętrznej

TŁUMACZENIE

Biuro Współpracy Międzynarodowej

REDAKCJA

Zespół ds. Komunikacji i Informacji

ZDJĘCIA

Źródła własne IJHARS

Depositphotos.com

OPRACOWANIE GRAFICZNE

Agnieszka Marzęda

Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych
Aleje Jerozolimskie 98
00-807 Warszawa
www.ijhars.gov.pl
sekretariat@ijhars.gov.pl
+48 22 255 78 00

Warszawa, marzec 2025

<https://www.gov.pl/web/ijhars>

WSTĘP/INTRODUCTION	7
I. CELE, ZADANIA I ORGANIZACJA IJHARS W 2024 ROKU	9
1. NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE O IJHARS	10
2. ZADANIA IJHARS	11
3. ORGANIZACJA IJHARS	23
3.1. Struktura organizacyjna	23
3.2. Baza laboratoryjna	24
3.3. Zarządzanie jakością	31
3.4. Zarządzanie projektami	33
3.5. Rozwój zawodowy pracowników	35
II. REALIZACJA ZADAŃ IJHARS W 2024 ROKU	38
1. PODSTAWOWE DANE LICZBOWE	39
2. NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA Z REALIZACJI ZADAŃ	44
2.1. Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych	44
2.1.1. Zmiany w przepisach dotyczących jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych	44
2.1.2. Urzędowa kontrola na rynku krajowym.....	48
Zasady i tryb kontroli	48
Tematyka czynności kontrolnych określona w Rocznym ramowym planie kontroli	51
Wyniki planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych ...	53
Wyniki planowych kontroli w zakresie wymagań jakościowych dla świeżych owoców i warzyw oraz ziemniaków	56
Wyniki planowych kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu i oznakowania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	57
Tematyka i wyniki doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez Głównego Inspektora	58
Dodatkowe działania IJHARS	60
Tematyka doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez wojewódzkich inspektorów	63
Tematyka doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez Głównego Inspektora i wojewódzkich inspektorów w związku z rozpatrzeniem skarg i wniosków na podmioty	63
2.1.3. Urzędowa kontrola w obrocie z zagranicą	64
Zasady i tryb kontroli	64
2.2. Zadania realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej	67
2.2.1. Kontrola i certyfikacja w rolnictwie ekologicznym	67
Przepisy UE dotyczące rolnictwa ekologicznego	67
System kontroli w rolnictwie ekologicznym	69
Wyniki audytów przeprowadzonych w jednostkach certyfikujących	72

Wyniki kontroli sprawdzających w ekologicznych gospodarstwach rolnych	73
Wyniki kontroli sprawdzających w przetwórnictwie ekologicznym, u importerów produktów ekologicznych oraz producentów wprowadzających do obrotu	75
Dopuszczanie do swobodnego obrotu produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z krajów trzecich	76
Zezwolenia na odstępstwa od zasad produkcji metodami ekologicznymi	76
Prowadzenie rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego	77
Inne zadania realizowane na rzecz rolnictwa ekologicznego	78
Postępowania wyjaśniające dotyczące notyfikacji o niezgodnościach zgłaszanych przez państwa członkowskie UE na polskie produkty ekologiczne i notyfikacje zgłaszane przez Polskę	79
Spotkania z jednostkami certyfikującymi	80
2.2.2. Kontrola produktów regionalnych i tradycyjnych	81
Zmiany przepisów dotyczących produktów regionalnych i tradycyjnych	81
Zasady kontroli i certyfikacji produktów regionalnych i tradycyjnych	83
Nadzór nad jednostkami certyfikującymi	84
Kontrole zgodności procesu produkcji produktów regionalnych i tradycyjnych ze specyfikacją	86
Kontrole urzędowe produktów regionalnych i tradycyjnych	89
2.2.3. Kontrola wprowadzania do obrotu mięsa z bydła w wieku do 12 miesięcy	90
2.2.4. Kontrola raportowania danych rynkowych dotyczących wołowiny, wieprzowiny, drobiu, jaj spożywczych i ziaren zbóż	91
2.2.5. Wydawanie opinii w sprawie przyznania znaku jakości Poznaj Dobrą Żywność (PDŻ)	94
2.3. Zadania w ramach nadzoru sprawowanego przez IJHARS	95
2.3.1. Nadzór nad rynkiem wina	95
Certyfikacja wina z określonego rocznika i wina z określonej odmiany winorośli ..	97
2.3.2. Nadzór nad rynkiem chmielu	98
2.3.3. Nadzór nad rynkiem mięsa - klasyfikacja tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP	99
Klasyfikacja tusz wołowych	100
Klasyfikacja tusz wieprzowych	103
2.3.4. Nadzór nad rynkiem mięsa drobiowego	105
2.3.5. Nadzór nad wykonywaniem czynności przez rzeczoznawców uprawnionych do pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych oraz ustalenia klas jakości świeżych owoców i warzyw	106
2.4. Zadania kontrolne związane z działalnością gospodarczą przedsiębiorcy	108
2.4.1. Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych	108
2.4.2. Zwalnianie podmiotów z obowiązku znakowania jaj kierowanych bezpośrednio z miejsca produkcji do zakładów przemysłu spożywczego	109

2.4.3.	Nadawanie uprawnień rzeczoznawcom	111
3.	WSPÓŁPRACAZ ORGANIZACJAMI I INSTYTUCJAMI	113
3.1.	Współpraca z organizacjami międzynarodowymi	113
3.1.1.	Współpraca z Komisją Kodeksu Żywnościowego (KKŻ) FAO/WHO	114
	Najważniejsze wydarzenia na forum KKŻ	119
3.1.2.	Współpraca z Europejską Komisją Gospodarczą Organizacji Narodów Zjednoczonych	119
3.1.3.	Współpraca w ramach Systemu OECD Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw	122
3.1.4.	Współpraca z organami Unii Europejskiej	124
3.1.5.	Współpraca z Komisją Europejską w ramach Punktu Kontaktowego do spraw oszustw żywnościowych	126
3.1.6.	Współpraca z Komisją Europejską w ramach Punktu Kontaktowego do spraw Platformy Miodowej	129
3.1.7.	Współpraca dwustronna i wielostronna	130
	Międzynarodowy Dzień Bezpieczeństwa Żywności	130
	Światowy Dzień Żywności	130
	Inne wydarzenia	131
3.2.	Współpraca z instytucjami krajowymi	132
	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)	132
	Ministerstwo Finansów (MF)	133
	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA)	134
	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)	134
	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)	135
	Inspekcja Transportu Drogowego (ITD)	135
	Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego – Państwowy Instytut Badawczy	135
	Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy	136
	Polski Komitet Normalizacyjny (PKN)	136
	Polskie Centrum Akredytacji (PCA)	137
	Inspekcja Weterynaryjna (IW)	137
	Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS)	137
	Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN)	137
	Komenda Główna Policji	138
	Inne instytucje	138
III.	FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2024 ROKU	140
1.	NADZÓR GŁÓWNEGO INSPEKTORA NAD REALIZACJĄ ZADAŃ	141
1.1.	Kontrola wewnętrzna	141
1.2.	Audyt wewnętrzny	142
1.3.	Rozpatrywanie skarg, wniosków i petycji	142

1.4.	Rozpatrywanie skarg i wniosków na podmioty kontrolowane	143
2.	DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO - EDUKACYJNA	146
2.1.	Realizacja "Strategii Komunikacji IJHARS" w 2024 roku	146
2.2.	Źródła informacji o działalności IJHARS	147
	Strona Internetowa IJHARS	147
	Media społecznościowe	148
	Współpraca z mediami	150
2.3.	Monitoring mediów	152
2.4.	Wydawnictwa i publikacje firmowe	152
	Biuletyn „Wiedza i Jakość”	152
	Sprawozdanie roczne z działalności IJHARS	153
	Poradniki dla konsumenta	153
2.5.	Działalność edukacyjna	154
2.6.	Promocja Bohatera IJHARS – Kłosa Złotowłosa	155
IV.	KIERUNKI DZIAŁANIA IJHARS W 2025 ROKU	156
	Realizacja zadań kontrolnych wskazanych w Rocznym ramowym planie kontroli	157
	Realizacja pozaplanowych zadań kontrolnych Inspekcji	159
	Wzmocnienie systemu kontroli jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym i nadzoru na produkcją ekologiczną	159
	Wzmocnienie ochrony produktów ChNP, ChOG, GTS	160
	Kontynuacja aktywności na forum międzynarodowym	160
	Działalność laboratoryjna	161
	CELE IJHARS na rok 2025	162

Szanamni Państwo!

Z przyjemnością przekazuję Państwu „Sprawozdanie z działalności Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) w 2024 roku”, podsumowujące kolejny rok naszej pracy na rzecz ochrony konsumentów oraz zapewnienia uczciwej i transparentnej konkurencji na rynku rolno-spożywczym.

Zgodnie z naszą misją, kontynuowaliśmy realizację urzędowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych – zarówno na rynku krajowym, jak i w obrocie międzynarodowym. Naszym celem było nie tylko zapobieganie wprowadzaniu do obrotu produktów niespełniających wymagań jakościowych, lecz także wspieranie rzetelnych przedsiębiorców i zapewnianie konsumentom dostępu do żywności bezpiecznej, właściwie oznakowanej i wysokiej jakości.

Rok 2024 przyniósł wiele istotnych osiągnięć. Przeprowadziliśmy ponad 80 tysięcy czynności kontrolnych, rozszerzyliśmy zastosowanie nowoczesnych systemów informatycznych wspierających efektywność działań kontrolnych oraz wdrażaliśmy projekty, które pozwoliły lepiej wykorzystywać potencjał naszej kadry. Zacieśniliśmy także współpracę z partnerami krajowymi i międzynarodowymi, aktywnie uczestnicząc w pracach unijnych grup roboczych oraz przygotowując się do objęcia przez Polskę prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

IJHARS, obok realizacji zaplanowanych działań, na bieżąco reaguje na pojawiające się potrzeby. Przedłużający się konflikt zbrojny na Ukrainie, podobnie jak w ubiegłym roku, w wyjątkowym stopniu angażował nas w ochronę konsumentów przed zaburzeniami o międzynarodowym obrocie artykułami rolno-spożywczymi. Pojawienie się na polskim rynku alkotubek i rozwiązanie tego problemu stanowiło wyzwanie, z którym z sukcesem udało się zmierzyć. Z kolei wrześnieńowa powódź na południu Polski wymusiła działania wzmacniające nasz nadzór nad jakością płodów rolnych w całym kraju w celu nie dopuszczenia na rynek zalanych produktów.

Przekazując niniejsze sprawozdanie, dziękuję wszystkim, którzy wspierają rozwój i umacnianie pozycji naszej Inspekcji. Szczególne podziękowania kieruję do pracowników IJHARS – ich zaangażowanie, wiedza i profesjonalizm są gwarancją wiarygodności i skuteczności naszych działań. Wierzę, że dalszy rozwój IJHARS oparty będzie na nieustannym doskonaleniu, otwartej współpracy, przejrzystości procesów oraz sprawnej komunikacji – zarówno wewnętrznej, jak i z otoczeniem zewnętrznym.

Z wyrazami szacunku

Przemysław Rodkiewicz

Główny Inspektor Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych

INTRODUCTION

Dear Readers,

I am pleased to present to you the "Report on the activities of the Agricultural and Food Quality Inspection (AFQI) in 2024", summarizing another year of our commitment to protecting consumers and ensuring fair and transparent competition in the agri-food market.

In line with our mission, we continued to carry out official controls of the marketing quality of agri-food products – both on the domestic market and in international trade. Our goal was not only to prevent substandard products from entering the market, but also to support honest entrepreneurs and ensure that consumers have access to safe, properly labelled, and high-quality food.

The year 2024 brought many significant accomplishments. We conducted over 80,000 inspections, expanded the use of modern IT systems to enhance the effectiveness of our control activities, and implemented projects that allowed us to better utilize the potential of our staff. We also strengthened cooperation with both domestic and international partners by actively participating in EU working groups and preparing for Poland's presidency of the Council of the European Union.

Alongside the implementation of planned activities, AFQI continuously responds to emerging needs. The prolonged armed conflict in Ukraine, similarly to last year, has involved us to an exceptional extent in protecting consumers from disruptions in international trade in agri-food products. The appearance of alcohol tubes on the Polish market and addressing this issue was a challenge that we successfully managed. Additionally, the September flood in southern Poland necessitated actions to strengthen our supervision of the quality of agricultural produce nationwide to prevent the flood-damaged products from being marketed.

As I present this report, I would like to thank all those who support the development and strengthening of our Inspection. My special thanks go to the employees of AFQI – their dedication, expertise, and professionalism ensure the credibility and effectiveness of our operations. I believe that the continued growth of AFQI will be built on continuous improvement, open collaboration, transparency of processes, and effective communication – both internally and with external stakeholders.

Yours sincerely,

Przemysław Rzodkiewicz, PhD
Chief Inspector of Agricultural and Food Quality

I. CELE, ZADANIA I ORGANIZACJA IJHARS W 2024 ROKU

AIMS, TASKS AND ORGANISATION OF AFQI IN 2024

GŁÓWNY INSPEKTORAT
JAKOŚCI HANDLOWEJ
ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH

1. NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE O IJHARS/ MAIN INFORMATION ABOUT AFQI

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) realizuje zadania określone w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz w innych ustawach i rozporządzeniach, zarówno krajowych jak i unijnych.

Celem działania IJHARS jest:

- ochrona konsumentów i producentów poprzez zapewnienie dostępu do rzetelnych informacji na temat artykułów rolno-spożywczych,
- zapobieganie nieuczciwym praktykom rynkowym,
- wykrywanie zafałszowań i oszustw,
- ułatwienie wymiany handlowej – zarówno z państwami trzecimi jak i na obszarze jednolitego rynku wewnętrznego UE.

Zakres działania IJHARS obejmuje:

- nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych,
- kontrolę warunków składowania i transportu artykułów rolno-spożywczych,
- kontrolę prawidłowości wprowadzania do obrotu i oznakowania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- współpracę z właściwymi organami administracji rządowej w województwie, organami innych inspekcji, urzędami celno-skarbowymi, Policją, jednostkami samorządu terytorialnego oraz państwowymi jednostkami organizacyjnymi realizującymi politykę rolną państwa,
- współpracę z jednostkami organizacyjnymi pełniącymi funkcje agencji płatniczych w zakresie realizacji Wspólnej Polityki Rolnej,
- współpracę z jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w realizacji operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+),
- współpracę lub uczestnictwo w międzynarodowych organizacjach zajmujących się jakością handlową artykułów rolno-spożywczych oraz międzynarodowym obrotem artykułami rolno-spożywczymi,

- wykonywanie badań laboratoryjnych próbek artykułów rolno-spożywczych na potrzeby realizacji: mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej dotyczących organizacji rynków rolnych, operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przeznaczonych na zwalczanie deprywacji materialnej,
- udzielanie informacji i szkolenie w zakresie przepisów i wymagań dotyczących jakości handlowej lub ustalania klas jakości handlowej oraz metod i badań artykułów rolno-spożywczych,
- współpracę z urzędowymi jednostkami kontrolnymi w innych państwach w zakresie kontroli jakości handlowej artykułów rolno spożywczych, w tym wymianę informacji lub próbek artykułów rolno-spożywczych.

Organami IJHARS są:

- Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, który kieruje działalnością IJHARS przy pomocy Głównego Inspektoratu,
- wojewoda wykonujący zadania przy pomocy wojewódzkiego inspektora IJHARS jako kierownika wojewódzkiego inspektoratu wchodzącego w skład zespolonej administracji wojewódzkiej.

IJHARS prowadzi działalność poprzez Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w strukturze którego w 2024 roku funkcjonowało 8 biur i 7 laboratoriów oraz 16 wojewódzkich inspektoratów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Zatrudnienie w IJHARS - według stanu na 31 grudnia 2024 roku – wyniosło 791 osób, w tym: 519 osób zatrudnionych w wojewódzkich inspektorach IJHARS, 156 w laboratoriach oraz 116 osób w centrali IJHARS.

Budżet IJHARS w 2024 roku wyniósł ogółem 144 257,5 tys. zł.

Gwarancją wiarygodności, bezstronności i rzetelności IJHARS jest działanie w oparciu o:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 roku w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG,

- rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 roku ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd do spraw bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności,
- normę PN-EN ISO 9001:2015 „Systemy zarządzania jakością. Wymagania”, której wdrożenie pozwala na utrzymanie wysokiego poziomu jakości pracy na wszystkich etapach realizowanych zadań przez IJHARS,
- normę PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” której wdrożenie pozwala na zapewnienie wiarygodnych wyników badań i wzorcowań, podnosi jakość usług laboratoryjnych oraz ułatwia uznawanie wyników na arenie międzynarodowej.

2. ZADANIA IJHARS/ TASKS OF AFQI

1) Zadania w ramach nadzoru nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych na rynku krajowym:

- **kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz warunków składowania i transportu**¹ polega na sprawdzeniu czy artykuły rolno-spożywcze spełniają wymagania jakości handlowej określone w przepisach oraz dodatkowe wymagania, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta, a także czy ich składowanie lub transport zapewnia zachowanie właściwej jakości handlowej,
- **kontrola w rolniczym handlu detalicznym**² dotyczy żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym,
- **nadzór nad rynkiem owoców i warzyw**³ obejmuje kontrolę jakości handlowej

¹ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1980).

²ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych...

³ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu

świeżych owoców i warzyw na rynku wewnętrznym, importowanych lub eksportowanych do państw trzecich, w zakresie ich zgodności z wymaganiami jakościowymi określonymi w przepisach Unii Europejskiej; IJHARS zobowiązana jest także do przekazywania Komisji Europejskiej informacji o wynikach kontroli w zakresie świeżych owoców i warzyw na wszystkich etapach obrotu,

- **nadzór nad rynkiem wina**⁴ obejmuje kontrolę jakości handlowej wyrobów winiarskich w obrocie międzynarodowym oraz nadzór nad produkcją i jakością handlową tych wyrobów na rynku krajowym, sprawowanie nadzoru nad procesami enologicznymi (wzbogacaniem), przeprowadzanie kontroli wycofywania produktów

(Dz. U. z 2023 r., poz. 1318 ze zm.), rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE. L 157 z 15.6.2011, str. 1, ze zm.).

⁴ustawa z dnia 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 550), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE. L 2013 nr, str. 671, ze zm.), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. Urz. UE. L 2012 nr 343, str. 1, ze zm.) - uchylone z dniem 13 maja 2024 r. rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylającym rozporządzenie (UE) nr 1151/2012 (Dz. Urz. UE. L z 2024 r. str. 1143)), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania aromatyzowanych produktów sektora wina oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91 (Dz. Urz. UE. L 2014 nr 84, str. 14, ze zm.), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006 (Dz. Urz. UE. L 2013 nr 78, str. 23, ze zm.), rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/33 z dnia 17 października 2018 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do wniosków o objęcie ochroną nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i określeń tradycyjnych w sektorze wina, procedury zgłaszania sprzeciwu, ograniczeń stosowania, zmian w specyfikacji produktu, unieważnienia ochrony oraz etykietowania i prezentacji (Dz. Urz. UE. L 9 z 11.1.2019, str. 2–45).

ubocznych powstałych przy wyrobie wina uzyskanego z winogron pochodzących z upraw krajowych oraz certyfikację wina z określonego rocznika lub wina z określonej odmiany winorośli,

- **kontrola jakości oliwy z oliwek⁵** oraz przekazywanie Komisji Europejskiej, za pośrednictwem MRiRW, danych analitycznych dotyczących badań jakości handlowej oliwy z oliwek oraz informacji o liczbie i rodzaju stwierdzonych nieprawidłowości i zastosowanych sankcjach,

- **nadzór nad jakością mięsa drobiowego⁶** obejmuje kontrolę jakości handlowej, w tym oznakowania mięsa drobiowego pod kątem stosowania środków zatrzymujących wodę oraz przekazywanie Komisji Europejskiej informacji o wynikach badań w ramach kontroli,
- **certyfikacja chmielu i produktów chmielowych⁷** obejmuje kontrolę chmielu

⁵ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 roku, str. 671, ze zm.), rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/2104 z dnia 29 lipca 2022 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących oliwy z oliwek oraz uchylające rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2568/91 i rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 29/2012 (Dz. U. L 284 z 4.11.2022, s. 1 ze zm.), rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2105 z dnia 29 lipca 2022 r. ustanawiające przepisy dotyczące kontroli zgodności norm handlowych w odniesieniu do oliwy z oliwek oraz metod analizy właściwości oliwy z oliwek (Dz. U. L 284 z 4.11.2022, s. 23 ze zm.).

⁶ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych..., rozporządzenie Komisji (WE) nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 r. wprowadzające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego (Dz. Urz. WE L 157 z 17.06.2008 r. str. 46, ze zm.).

⁷ ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu..., rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych..., rozporządzenie Komisji (WE) nr 1850/2006 r. z dnia 14 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady certyfikacji chmielu i produktów chmielowych (Dz. Urz. WE L 355 z 15.12.2006 r., str. 72, ze zm.) - uchylone z dniem 7 marca 2024 r. rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2024/602 z dnia 14 grudnia 2023 r. uzupełniającym

i produktów chmielowych, w zakresie spełnienia minimalnych wymagań jakościowych określonych w przepisach, to jest wymagań w zakresie wilgotności, zaziarnienia, obecności liści i łodyg oraz obecności odpadów chmielu, w wyniku której producentowi wydawany jest certyfikat,

- **nadzór nad krajowym systemem klasyfikacji tusz wołowych i wieprzowych w systemie EUROP⁸** obejmuje kontrolę prawidłowości klasyfikacji tusz zwierząt rzeźnych przez rzeczoznawców, a także przekazywanie raportów do Komisji Europejskiej w zakresie liczby tusz uzyskanych z uboju bydła w poszczególnych klasach uformowania i odtuszczenia oraz kontroli klasyfikacji tusz wołowych i wieprzowych,

- **nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych w obrocie detalicznym⁹** obejmuje kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wprowadzanych do obrotu w sklepach i hurtowniach, na targowiskach, w placówkach gastronomicznych/ cateringu, w sklepach internetowych itp.,
- **kontrola używania w oznakowaniu produktu języka polskiego¹⁰** polega na sprawdzeniu czy artykuły rolno-spożywcze wprowadzane do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znakowane są w języku polskim,

rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych w sektorze chmielu oraz uchylającym rozporządzenie Komisji (WE) nr 1850/2006 (Dz. Urz. UE. L z 2024 r. str. 602).

⁸ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych..., rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych..., rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/1184 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do unijnych skal klasyfikacji tusz wołowych, wieprzowych i baranich oraz raportowania cen rynkowych niektórych kategorii tusz i żywych zwierząt (Dz. U. UE L 171 z 04.07.2017 roku, str. 103-112, ze zm.), rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/1182 z dnia 20 kwietnia 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do unijnych skal klasyfikacji tusz wołowych, wieprzowych i baranich oraz raportowania cen rynkowych niektórych kategorii tusz i żywych zwierząt (Dz. Urz. L 171 z 04.07.2017, str. 74-99, ze zm.).

⁹ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych...

¹⁰ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych..., ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U z 2021 r. poz. 672 ze zm.).

- **nadzór nad obrotem detalicznym karmami przeznaczonymi dla zwierząt domowych**¹¹ obejmuje kontrolę karm przeznaczonych dla zwierząt domowych (w rozumieniu art. 3 ust. 2 lit. f rozporządzenia (WE) 767/2009),
- **kontrola oznakowania żywności GMO oraz wprowadzanych do obrotu produktów GMO**¹² - IJHARS prowadzi wyłącznie kontrole oznakowania wprowadzanych do obrotu produktów genetycznie zmodyfikowanych (produkty GMO) w rozumieniu art. 3 pkt 16 ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz kontroluje wyłącznie oznakowanie genetycznie zmodyfikowanej żywności w zakresie wymagań określonych w rozporządzeniu (WE) 1829/2003 oraz rozporządzeniu (WE) 1830/2003,
- **kontrola żywności i karmy dla zwierząt domowych w zakresie znakowania "wolne od GMO"**¹³ - Główny Inspektor odpowiedzialny jest (we współpracy z Głównym Lekarzem Weterynarii) za sporządzenie rocznego programu kontroli podmiotów

¹¹ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych..., rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wymagania dotyczące higieny pasz (Dz. U. WE L 35 z 08.02.2005 roku, str. 1-22, ze zm.), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2009 z 13 lipca 2009 r. sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady i uchylające dyrektywę Rady 79/373/EWG, dyrektywę Komisji 80/511/EWG, dyrektywy Rady 82/471/EWG, 83/228/EWG, 93/74/EWG, 93/113/WE i 96/25/WE oraz decyzję Komisji 2004/217/WE (Dz. U. WE L 229 z 01.09.2009 r., str. 1-28, ze zm.), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. U. WE L 300 z 14.11.2009 roku, str. 1, ze zm.).

¹²ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych..., ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 546), rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. U. UE L 268 z 18.10.2003 r., str. 1, ze zm.), rozporządzenie (WE) nr 1830/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. dotyczące możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie i zmieniające dyrektywę 2001/18/WE (Dz. U. UE L 268 z 18.10.2003 roku, str. 24, ze zm.).

¹³ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o oznakowaniu produktów wytworzonych bez wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych jako wolnych od tych organizmów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 763).

wprowadzających na rynek żywność lub pasze oznakowane jako "wolne od GMO", z uwzględnieniem kontrolowanych produktów i liczby planowanych kontroli, a następnie sporządzenie rocznego raportu z przeprowadzonych kontroli,

- **kontrola prawidłowości wprowadzania do obrotu i oznakowania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością¹⁴** obejmuje kontrolę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, do których ma zastosowanie między innymi rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1935/2004.

2) Zadania w ramach kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą:

- **kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej oraz spoza państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)¹⁵** polega na: sprawdzeniu dokumentów umożliwiających identyfikację artykułu oraz świadczących o jego jakości handlowej, sprawdzeniu opakowania, oznakowania, prezentacji, warunków przechowywania towaru i jego transportu, dokonaniu oględzin, pobraniu próbek oraz ich ocenie organoleptycznej i badaniach laboratoryjnych, ustaleniu klasy jakości handlowej,

¹⁴ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych..., ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1448), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia (WE) nr 1935/2004 w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz uchylające dyrektywy 80/590/EWG i 89/109/EWG (Dz. U. WE L 338 z 13.11.2004 roku, str. 4-17, ze zm.), rozporządzenie Komisji (UE) 2022/1616 z dnia 15 września 2022 r. w sprawie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 282/2008 (Dz. Urz. UE. L 2022 Nr 243, str. 3), rozporządzenie Komisji (WE) nr 450/2009 z dnia 29 maja 2009 r. w sprawie aktywnych i inteligentnych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz. U. WE L 135 z 30.05.2009 roku, str. 3-11, ze zm.), rozporządzenie Komisji (WE) nr 1895/2005 z dnia 18 listopada 2005 r. w sprawie ograniczenia wykorzystania niektórych pochodnych epoksydowych w materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz. U. WE L 302 z 19.11.2005 r., str. 28-32, ze zm.), rozporządzenie Komisji (WE) nr 10/2011 w sprawie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz. U. WE L 12 z 15.01.2011 r., str. 1-89, ze zm.), rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wykazu substancji, których stosowanie jest dozwolone w procesie wytwarzania lub przetwarzania materiałów i wyrobów z innych tworzyw niż tworzywa sztuczne przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz. U. z 2008 r. nr 17, poz. 113).

¹⁵ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych...

- kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wywożonych za granicę¹⁶ dotyczy świeżych owoców i warzyw objętych standardami UE; jakość handlowa pozostałych artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych na eksport sprawdzana jest na wniosek przedsiębiorcy w ramach oceny jakości handlowej.

3) Zadania realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej:

- nadzór w rolnictwie ekologicznym obejmujący nadzór nad jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym oraz nadzór nad produkcją ekologiczną¹⁷

Do zadań realizowanych w ramach nadzoru nad rolnictwem ekologicznym należy:

- przeprowadzanie audytów i inspekcji jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym, przekazywanie jednostkom certyfikującym zaleceń poaudytowych, wydawanie wytycznych i wiążących poleceń w celu zapewnienia prawidłowej realizacji wykonywanych przez jednostki certyfikujące zadań, w szczególności w celu stosowania wspólnego katalogu środków,

¹⁶ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych..., ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu..., rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw...

¹⁷ ustawa z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (t. j. Dz. U. 2023 r. poz. 1235), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018 roku, str. 1-92, ze zm.) oraz inne przepisy Unii Europejskiej wydane w trybie przepisów tego rozporządzenia.

- sprawdzanie prawidłowości kontroli przeprowadzanych przez inspektorów jednostek certyfikujących u producentów ekologicznych,
- przeprowadzanie kontroli zgodności produkcji z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego oraz eliminowanie bezprawnego oznakowania produktów jako ekologicznych,
- kontrola graniczna produktów ekologicznych importowanych z państw trzecich, w tym koordynacja w systemie TRACES odpowiednich zadań niezbędnych do realizacji importu produktów ekologicznych,
- gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji o producentach w rolnictwie ekologicznym,
- rozpatrywanie wniosków o pozwolenie na zastosowanie przewidzianych prawem odstępstw od zasad produkcji ekologicznej,
- wykonywanie zadań jednostki certyfikującej, której cofnięto decyzję o przekazaniu zadań, do dnia objęcia producenta ekologicznego systemem kontroli urzędowej przez inną jednostkę certyfikującą (na okres nie dłuższy niż 90 dni),
- informowanie producentów żywności ekologicznej, objętych kontrolą przez daną jednostkę certyfikującą, o cofnięciu decyzji o przekazaniu zadań tej jednostce,
- przeprowadzanie egzaminów na inspektorów rolnictwa ekologicznego oraz prowadzenie rejestrów tych inspektorów,
- przyjmowanie zgłoszeń działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego.

- **nadzór nad systemem ochrony produktów regionalnych i tradycyjnych¹⁸** obejmuje: audyty i inspekcje jednostek certyfikujących, sprawdzanie prawidłowości kontroli przeprowadzanych przez inspektorów jednostek certyfikujących u producentów oraz przeprowadzanie kontroli u producentów w celu sprawdzenia zgodności procesu produkcji produktów rolnych i środków spożywczych posiadających chronioną nazwę

¹⁸ ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o rejestracji i ochronie nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych i środków spożywczych, win lub napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 288).

pochodzenia, chronione oznaczenie geograficzne lub będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami ze specyfikacją, jak również dokonywanie urzędowej kontroli tych produktów,

- **kontrola wprowadzania do obrotu mięsa pochodzącego z bydła w wieku do 12 miesięcy**¹⁹ polega na sprawdzaniu w zakładach ubojowych prawidłowości oznakowania tusz wołowych kategoriami wiekowymi, a w zakładach przetwórczych – sprawdzeniu prawidłowości oznaczenia mięsa wołowego informacją o wieku zwierzęcia w chwili uboju, posługiwania się właściwym opisem handlowym, pod którym mięso jest sprzedawane oraz prowadzenia przez te zakłady rejestrów bydła i mięsa (odpowiednio), zgodnie z wymaganym zakresem informacji,

- **kontrola raportowania danych rynkowych**²⁰ polega na sprawdzeniu rzetelności informacji przekazywanych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez zakłady ubojowe w zakresie poziomu cen oraz wielkości obrotów na rynku wołowiny, wieprzowiny, drobiu, jaj spożywczych i ziaren zbóż.

4) Zadania związane z działalnością gospodarczą przedsiębiorcy:

- **ocena jakości handlowej**²¹ artykułów rolno-spożywczych w obrocie krajowym wykonywana jest na wniosek przedsiębiorcy; pozytywny wynik kontroli jest podstawą wydania przez IJHARS Świadectwa jakości handlowej, potwierdzającego jakość ocenianego artykułu rolno-spożywczego,

¹⁹ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych..., rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych..., rozporządzenie Komisji (WE) nr 566/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasad wprowadzania do obrotu wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do dwunastu miesięcy...

²⁰ ustawa z dnia 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych (Dz. U. z 2015 r. poz.1160).

²¹ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych...

- **zwalnianie podmiotów z obowiązku znakowania jaj w przypadku ich kierowania do przemysłu spożywczego bezpośrednio z miejsca produkcji²²** dokonywane jest w drodze decyzji administracyjnej na wniosek przedsiębiorcy; Główny Inspektor informuje właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich UE o podmiotach, które uzyskały zwolnienie z obowiązku znakowania jaj,

- **nadawanie uprawnień rzeczoznawcom²³** polega na sprawdzeniu wiedzy praktycznej i teoretycznej w zakresie pobierania próbek, ustalania klas jakości określonych artykułów rolno-spożywczych osób starających się o uzyskanie uprawnień lub potwierdzających okresowo (co 3 lata) nabyte uprawnienia,
- **uczestnictwo w Programie „Poznaj Dobrą Żywność”**, którego celem jest promocja produktów wysokiej jakości handlowej oraz zwiększenie różnorodności żywności na rynku wewnętrznym; opinia Głównego Inspektora IJHARS, odnosząca się do specyficznych cech lub wymagań jakościowych artykułu rolno-spożywczego zgłoszonego do programu, jest jednym z elementów niezbędnych do przyznania znaku PDŻ przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

5) Powiadamanie podpunktu krajowego punktu kontaktowego w ramach sieci systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach RASFF (systemu iRASFF) o podjętych działaniach dotyczących niebezpiecznych artykułów rolno-spożywczych²⁴.

6) Prowadzenie w Głównym Inspektoracie Punktu Kontaktowego do spraw oszustw żywnościowych funkcjonującego w ramach ogólnounijnego systemu iRASFF (AA i FF), którego głównym celem jest współpraca oraz wymiana informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej w celu kompleksowego przeciwdziałania zafałszowaniom żywności.

²² ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych...

²³ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych...

²⁴ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych...

7) Prowadzenie w Głównym Inspektoracie Punktu Kontaktowego Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO dla Polski, do zadań którego należy szeroko rozumiana koordynacja współpracy z KKŻ w Polsce – międzyresortowa i międzyinstytucjonalna – w zakresie między innymi opiniowania dokumentów Komisji i formułowania stanowisk Polski oraz udziału przedstawicieli naszego kraju w pracach i spotkaniach KKŻ i jej ciał pomocniczych.

8) Współpraca z instytucjami:

- międzynarodowymi:
 - Komisją Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO,
 - Europejską Komisją Gospodarczą ONZ,
 - Systemem OECD Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw,
- zagranicznymi:
 - urzędowymi jednostkami kontrolnymi w innych państwach w zakresie kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w tym wymienianie informacji lub próbek artykułów rolno-spożywczych,
- krajowymi:
 - wojewódzkimi organami administracji rządowej,
 - organami innych inspekcji,
 - urzędami celnymi,
 - Policją,
 - sądami,
 - uczelniami,
 - jednostkami samorządu terytorialnego,
 - państwowymi jednostkami organizacyjnymi realizującymi politykę rolną państwa,
 - Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (KOWR) uczestniczącym w realizacji operacji finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym,
 - Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
 - oraz organami Unii Europejskiej.

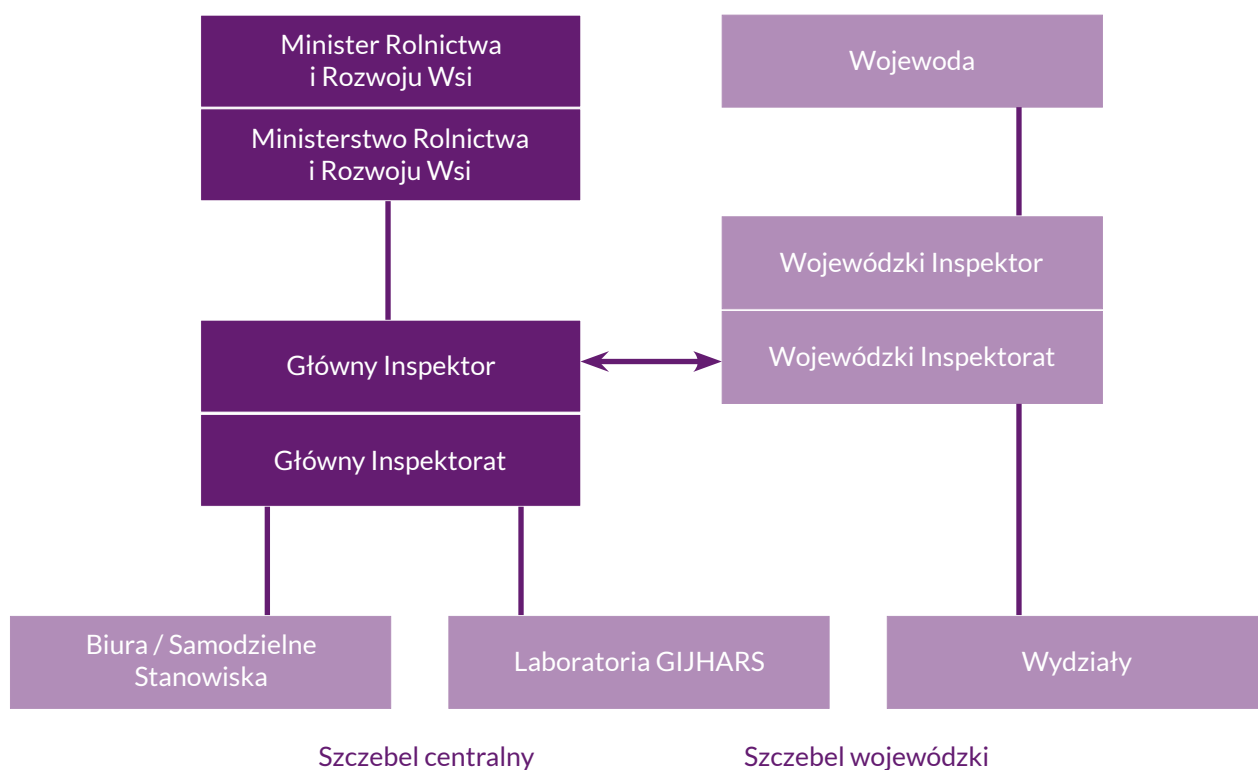

3. ORGANIZACJA IJHARS/ ORGANISATION OF AFQI

3.1. Struktura organizacyjna/ The organisational structure

Organizację Głównego Inspektoratu IJHARS określają:

- Zarządzenie nr 9 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 marca 2023 roku w sprawie nadania Statutu Głównemu Inspektoratowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (Dz. Urz. MRO z 2023 roku poz.11),
- Zarządzenie Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych z 25 lipca 2024 roku zmieniające Zarządzenie z dnia 29 marca 2023 roku w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Rysunek 1. Schemat organizacyjny IJHARS/ Graph 1: The organisational structure of AFQI

Zadania IJHARS wykonują następujące organy (Rysunek 1):

- Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, który kieruje działalnością IJHARS przy pomocy Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych jest centralnym organem administracji rządowej, podległym ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych. Głównego Inspektora powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw rynków rolnych.
- Wojewoda wykonujący zadania przy pomocy wojewódzkiego inspektora IJHARS, jako kierownika Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, wchodzącego w skład zespolonej administracji wojewódzkiej.

3.2. Baza laboratoryjna/ Laboratories

Od momentu reorganizacji w 2023 roku do chwili obecnej bazę laboratoryjną IJHARS stanowi 7 nowoczesnych, wysoko wyspecjalizowanych i doskonale wyposażonych jednostek badawczych, które swoim zakresem analitycznym obejmują wszystkie grupy towarowe artykułów rolno-spożywczych: Laboratorium w Białymstoku, Gdyni, Kielcach, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu i Warszawie. Zadania z zakresu koordynacji laboratoriów pełni Zespół Koordynacji Laboratoriów Biura Strategii i Kontroli Wewnętrznej, którym merytorycznie kieruje pełnomocnik do spraw koordynacji laboratoriów.

Mapa lokalizacji laboratoriów IJHARS

Odpowiedni potencjał analityczny i szeroki zakres wykonywanych badań umożliwia realizację ustawowych zadań nałożonych na IJHARS. Laboratoria IJHARS spełniają wymagania stawiane przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/625 z dnia 15 marca 2017 roku, w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin.

Laboratoria IJHARS przeprowadzają badania cech artykułów rolno-spożywczych w ramach urzędowej kontroli na podstawie kwartalnych planów kontroli, kontroli na granicy oraz kontroli doraźnych, w ramach współpracy z państwowymi jednostkami organizacyjnymi realizującymi politykę rolną państwa oraz na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy. Badania laboratoryjne artykułów rolno-spożywczych obejmują ich właściwości organoleptyczne, fizykochemiczne i mikrobiologiczne w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagań wynikających ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania.

Jak co roku, wszystkie laboratoria IJHARS zostały w 2024 roku poddane ocenie w nadzorze przez Polskie Centrum Akredytacji, wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. W wyniku przeprowadzonych ocen, auditorzy PCA potwierdzili kompetencje techniczne laboratoriów, w tym w zakresie zarządzania elastycznym zakresem akredytacji, jak również spełnienie wymagań akredytacyjnych właściwych dla zakresu ich działalności.

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 roku w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin wszystkie laboratoria wykonujące badania w ramach urzędowej kontroli żywności mogą przeprowadzać badania tylko przy użyciu metod akredytowanych. Mając na uwadze powyższe laboratoria IJHARS w 2024 roku uzyskały akredytację i uaktualniły zakresy akredytacji w odniesieniu do 255 metod badawczych.

Zgodnie z wymaganiami zawartymi w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz dokumentach PCA, laboratoria IJHARS monitorują swoje działania oraz weryfikują biegłość analityczną uczestnicząc w porównaniach międzylaboratoryjnych ILC, zarówno krajowych, jak i zagranicznych oraz w licznych badaniach biegłości PT. Laboratoria IJHARS organizowały porównania międzylaboratoryjne (ILC) oraz uczestniczyły w porównaniach międzylaboratoryjnych zorganizowanych przez Melisopalinologiczną Grupę Roboczą Międzynarodowej Komisji do spraw Miodu (International Honey Commission) oraz J.S. Hamilton Poland S.A.

W ramach porównań międzylaboratoryjnych przeprowadzonych przez laboratoria IJHARS zbadano 312 próbek w zakresie 818 parametrów.

Laboratoria IJHARS brały również udział w badaniach biegłości (PT) weryfikujących kompetencje techniczne laboratorium do przeprowadzania badań. W ramach tych badań sprawdzono 126 próbek w zakresie 531 parametrów. Przedmiotem zarówno porównań międzylaboratoryjnych jak i badań biegłości były praktycznie wszystkie grupy towarowe artykułów rolno-spożywczych.

Organizatorem badań biegłości dla laboratoriów IJHARS były między innymi: Food Analysis Performance Assessment Scheme (FAPAS), LGC Standards UK, QSC i LGC AXIO, Proficiency Testing, BIPEA, International Olive Council, DRRR, Muva Kempten i Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego – Państwowy Instytut Badawczy.

Odsetek pozytywnych wyników badań PT i ILC uzyskanych przez laboratoria IJHARS to 99%. Jest to odsetek wyników pozytywnych uzyskanych przez laboratoria IJHARS w badaniach PT/ILC (badaniach biegłości i porównaniach międzylaboratoryjnych), a wartość docelowa tego miernika powinna wynosić co najmniej 95%.

Badania biegłości oraz porównania międzylaboratoryjne potwierdziły wysokie kompetencje techniczne pracowników laboratoriów IJHARS oraz ich przygotowanie do rzetelnej oceny jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 roku wprowadzającym szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego, w strukturach IJHARS znajduje się laboratorium właściwe dla badania jakości handlowej mięsa drobiowego (Laboratorium w Poznaniu).

Przedstawiciele laboratoriów są także członkami komitetów technicznych w Polskim Komitecie Normalizacyjnym. W pracach Komitetów Technicznych w Polskim Komitecie Normalizacyjnym bierze udział 8 pracowników: Nr 35 do spraw Mleka i Przetworów Mlecznych, Nr 36 do spraw Zbóż i Przetworów Zbożowych, nr 37 do spraw Ryb i Przetworów Rybnych, nr 93 do spraw Mięsa, Jaj i ich Przetworów, nr 92 do spraw Nasion Roślin Oleistych, Tłuszczów Roślinnych i Zwierzęcych oraz ich Produktów Ubocznych oraz nr 110 do spraw Surowców i Przetworów Zielarskich.

Pracownicy laboratoriów współpracowali jako eksperci, uczestnicząc w spotkaniach specjalistycznych Komitetów KKŻ FAO/WHO Punktu Kontaktowego KKŻ FAO/WHO dla Polski.

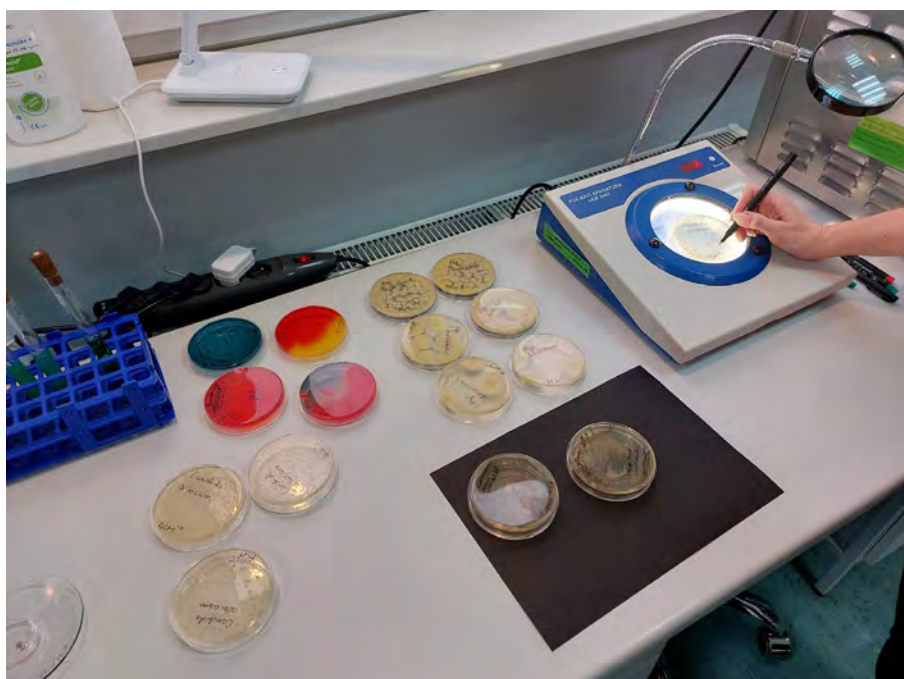
Laboratorium w Poznaniu uczestniczyło w pracach Komitetu Technicznego Krajowej Unii Producentów Soków. Przedstawiciel Laboratorium w Poznaniu jest także członkiem grupy eGR CCMAS-FJ (CXS 234) 2024 mającej na celu przegląd metod stosowanych dla soków owocowych i aktywnie uczestniczy w jego pracach.

Przedstawiciel Laboratorium w Poznaniu uczestniczył również w pracach grupy EWG for the Review of Methods of Analysis in CXS 234- Cocoa and Chocolate Products oraz grupy AIJN Code of Practice Expert Group.

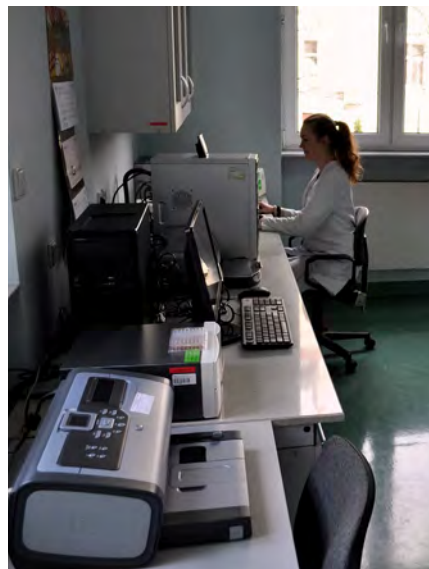
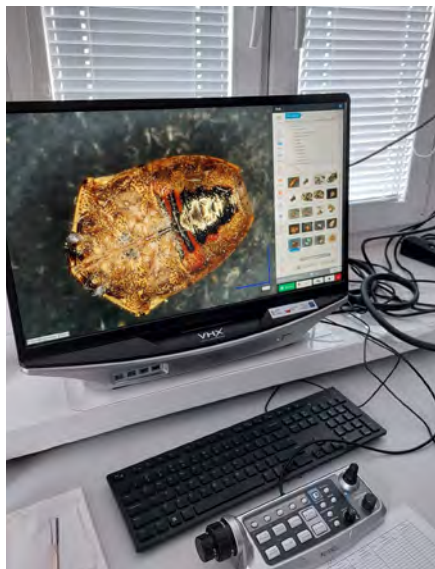

W listopadzie 2023 roku Laboratorium w Poznaniu, jako krajowe laboratorium referencyjne (NRL), rozpoczęło działania związane z badaniami zawartości wody fizjologicznej w elementach drobiowych w ramach projektu zorganizowanego przez Komisję Europejską. W roku 2024 pracownicy Laboratorium w Poznaniu dokonali 2 poborów próbek w kwietniu i październiku. Otrzymane wyniki zostały zestawione i przekazane do raportowania za pośrednictwem platformy ISAMM. W marcu 2024 roku pracownik Laboratorium w Poznaniu jako przedstawiciel polskiego NRL brał udział w spotkaniu Grupy Ekspertów Komisji Europejskiej ds. monitoringu wody w mięsie drobiowym. W trakcie spotkania dokonano oceny i interpretacji wyników krajowych kontroli zawartości wody w mięsie drobiowym w 2023 roku.

W 2024 roku Pracownia Mikrobiologiczna Laboratorium w Gdyni była zarówno organizatorem, jak również uczestniczyła w porównaniach międzylaboratoryjnych. Pracownia w ramach współpracy z JRC KE uczestniczyła we wspólnych badaniach walidacyjnych/ porównaniach ILC, dotyczących wykrywania zafałszowań przypraw i ziół metodą qPCR organizowanych przez European Commission Joint Resarche Centre w celu określenia potencjalnego zafałszowania. W badaniach tych uczestniczyły również 3 inne laboratoria IJHARS, Laboratorium w Kielcach, Lublinie i Olsztynie. Tym samym pracownicy skorzystali z szansy współpracy z JRC i możliwości wykorzystania w badaniach narzędzi wypracowanych i przygotowanych przez JRC.

Laboratorium w Poznaniu uczestniczyło ponadto w walidacji nowej metody badania stosunku izotopów węgla w sokach realizowanej przez Eurofins. Laboratoria w Olsztynie i Poznaniu w 2024 roku zgłosiły swoje uczestnictwo i zostały zakwalifikowane jako wykonawcy badań walidacyjnych nowego certyfikowanego materiału odniesienia dla tłuszczu kakaowego organizowanych przez EC JRC.

Ponadto członkowie panelu sensorycznego oliwy z oliwek będącego na liście uznanych paneli sensorycznych UE, kolejny raz uzyskali uznanie International Olive Council w Madrycie, dzięki pozytywnym wynikom badań biegłości uzyskanych w dwóch rundach PT oliwy z oliwek. Potwierdziło to wysokie kompetencje Laboratorium w Gdyni w przedmiotowym zakresie.

W 2024 roku przedstawiciel Laboratorium w Kielcach został zaproszony jako ekspert do prac Kapituły X Edycji Ogólnopolskiego Konkursu Pszczelarz Roku organizowanego przez Fundację Akademia Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju. W ramach konkursu laboratoria przebadaly 30 próbek miodów zgłoszonych na konkurs. Ponadto pracownik laboratorium brał udział w pracach Komisji Konkursowej podczas Targów FUTURE PRIVATE LABEL.

Pracownicy Laboratorium w Poznaniu wzięli udział w wydarzeniu finał IX edycji konkursu kulinarnego pn. „Bitwa Regionów”, które odbyło się w dniu 22.09.2024 roku. Zorganizowano stoisko oraz zaprezentowano działalność laboratorium.

Pracownicy laboratoriów w ramach inicjatywy projektowej przeprowadzali w szkołach lekcje zatytułowane: „Etykieta żywności źródłem mądrości” oraz w przedszkolach w formie dostosowanej do wieku. Łącznie w 2024 roku przeprowadzono 14 lekcji.

Pracownicy laboratoriów IJHARS czynnie uczestniczyli w realizacji Projektów: „Oświadczenia żywieniowe”, „Intranet, bijące serce wiedzy, komunikacji i kreatywności IJHARS”, „Kontrola pilotażowe”, „Zarządzania majątkiem”, „Ankieta satysfakcji pracownika”, w zespole do spraw oszustw żywnościowych. Prowadzili również działania związane z inicjatywami projektowymi „Współpraca dla efektywności/ łączyć kompetencje, Wspólne szkolenia/spotkania WIJHARS i laboratoriów”, współpracując w tym zakresie z WIJHARS. Systematycznie uczestniczą w grupach roboczych dotyczących kontroli planowych lub dotyczących wypracowania wspólnych procedur badawczych.

W ramach współpracy z uczelniami wyższymi praktyki studenckie w laboratoriach IJHARS odbywali studenci, między innymi Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Wydziału Agrobioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, studenci Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej, studenci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

3.3. Zarządzanie jakością/ Quality management system

W 2024 roku Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno- Spożywczych została poddana kolejnemu audytowi nadzorczemu w ramach przyznanego certyfikatu, który został przeprowadzony przez niezależną jednostkę certyfikującą DEKRA Certification Sp. z o.o.

Podczas audytu poddano ocenie system zarządzania jakością na zgodność z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2015. Wyniki audytu potwierdziły, że system zarządzania jakością działający w IJHARS jest zgodny z wymaganiami międzynarodowej normy. W związku z tym jednostka certyfikująca postanowiła przedłużyć certyfikat na kolejne 3 lata.

Obecny zakres certyfikacji:

- nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych w tym wywożonych i sprowadzanych z zagranicy,
- kontrola materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz wykonywanie zadań wynikających z polityki rolnej państwa,
- przeciwdziałanie zagrożeniom korupcyjnym w IJHARS.

W ramach monitorowania zgodności systemu zarządzania jakością z ustaleniami oraz skuteczności jego utrzymywania, przeprowadzono 9 audytów wewnętrznych w Głównym Inspektoracie.

Dodatkowo przeprowadzono 2 krzyżowe audyty wewnętrzne w wojewódzkich inspektoratach IJHARS. Były one realizowane zgodnie z Programem krzyżowych audytów wewnętrznych dla IJHARS na lata 2024-2028.

Na podstawie wyników audytów podejmowano działania doskonalące realizowanych procesów, angażując pracowników z różnych komórek organizacyjnych. Ustalenia co do zmian w przebiegu poszczególnych procesów, realizacji zadań przydzielonych IJHARS, były odwzorowywane w systematycznie uaktualnianych procedurach, instrukcjach i innych wewnętrznych dokumentach. Liderzy poszczególnych procesów

na bieżąco monitorowali je pod względem przebiegu zgodnego z wymaganiami, ich skuteczności oraz pod względem wystąpienia ewentualnych nowych zagrożeń korupcyjnych.

Najwyższe Kierownictwo przeprowadziło przegląd systemu zarządzania jakością w tym systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym za 2023 rok. Oceniono jego skuteczność i zweryfikowano stopień osiągnięcia celów jakości wyznaczonych na rok ubiegły. Politykę jakości IJHARS, zawierającą aspekty przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym, uznano za aktualną. Podczas przeglądu zarządzania potwierdzono, że działania podejmowane w ramach procesów wpływają pozytywnie na osiągnięcia standardów kontroli zarządczej.

Ponadto odbyło się spotkanie pełnomocnika Głównego Inspektora IJHARS do spraw systemu zarządzania jakością z pełnomocnikami wojewódzkich inspektorów do spraw systemu zarządzania jakością w celu omówienia wyników audytu jednostki certyfikującej i wymiany doświadczeń.

W celu zapewnienia, że personel jest świadomy istoty i ważności swoich działań, które mają wpływ na jakość, prowadzono szkolenia wewnętrzne dla nowych pracowników Głównego Inspektoratu w zakresie podstawowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania jakością, w tym przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym i konfliktowi interesów. Przeprowadzono również szkolenie dla kandydatów na audytorów wewnętrznych Głównego Inspektoratu w oparciu o normę ISO 9001:2015.

W związku z funkcjonowaniem systemu zarządzania jakością w całej Inspekcji, zorganizowano 2 tury szkolenia dla pracowników Głównego Inspektoratu, które obejmowało zagadnienia przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym i konfliktowi interesów.

3.4. Zarządzanie projektami/ Project Management

W 2024 roku w IJHARS nadal trwały prace nad realizacją pierwszych – wstępnych projektów, które posłużyły do budowania kompetencji przy realizacji kolejnych, większych projektów, to jest:

- P1- Etykieta żywności źródłem mądrości,
- P2- Maskotka IJHARS.

W celu poszerzenia wiedzy o projektach i zasadach ich realizacji przeszkolono 48 pracowników Inspekcji.

Ponadto kontynuowano realizację 2 projektów, które wynikały z udziału pracowników IJHARS w programie Synergia:

- S1-Ankieta satysfakcji pracownika,
- S2-Doskonalenie umiejętności pracowników wojewódzkich inspektoratów w zakresie opracowywania decyzji administracyjnych wydawanych przez organ I instancji.

Realizacja wszystkich projektów opiera się na Przewodniku zarządzania projektami dla naszej Inspekcji pt. „**Turkusowy efekt synergii w IJHARS**”.

W 2024 roku realizowane były również projekty, które Najwyższe Kierownictwo zdefiniowało na bazie 40 inicjatyw projektowych, zgłoszonych w listopadzie 2023 roku przez pracowników IJHARS.

W ramach prac nad projektami 11 z nich pogrupowano i wyodrębniono 6 projektów:

- 2024.1 Aktualizacja obowiązujących w IJHARS wytycznych w zakresie sposobu oceny przesłanej wymiaru kar pieniężnych wraz z określeniem przedziałów kar pieniężnych w zależności od osiągniętego przychodu oraz wartości kontrolowanej partii artykułów rolno- spożywczych,
- 2024.2 Nowoczesny Intranet – bijące serce wiedzy, komunikacji i kreatywności IJHARS,
- 2024.3 Komiks,
- 2024.4 Kontrole pilotażowe,
- 2024.5 Opracowanie instrukcji postępowania ze środkami trwałymi/majątkiem,
- 2024.6. Nowoczesny Centralny Rejestr i Rejestr Rzeczoznawców.

Dodatkowo w pierwszych miesiącach roku zrealizowano projekt:

2024.7 Bilans otwarcia.

Główny Inspektor w czerwcu 2024 roku ponownie zaprosił pracowników IJHARS do złożenia propozycji inicjatyw projektowych. Najwyższe Kierownictwo IJHARS ze zgłoszonych 11 inicjatyw zdefiniowało 3 projekty do realizacji zgodnie z metodologią określoną w naszym Przewodniku zarządzania projektami:

- 2024.8 Kompendium nieprawidłowości z podstawami prawnymi – checklista,
- 2024.9 Zgłoszenia sygnalistów,
- 2024.10 Album komiksowy.

Realizacja projektów: 2024.8 i 2024.10 rozpocznie się w 2025 roku.

Na bazie pogłębionej i uzupełnionej inicjatywy projektowej, zgłoszonej w listopadzie 2023 roku, został również powołany kolejny projekt do realizacji 2024.11
Oświadczenia żywieniowe - tolerancje.

Podsumowanie realizacji projektów

PROJEKTY ZREALIZOWANE

- Etykieta żywności źródłem mądrości
- Maskotka IJHARS
- Ankieta satysfakcji pracownika
- Doskonalenie umiejętności pracowników WIJHARS w zakresie opracowywania decyzji administracyjnych wydawanych przez organ I instancji
- Aktualizacja obowiązujących w IJHARS wytycznych w zakresie sposobu oceny przesłanej wymiaru kar pieniężnych wraz z określeniem przedziałów kar pieniężnych w zależności od osiągniętego przychodu oraz wartości kontrolowanej partii artykułów rolno- spożywczych.
- Opracowanie instrukcji postępowania ze środkami trwałymi/majątkiem
- Nowoczesny Centralny Rejestr i Rejestr Rzeczoznawców.
- Komiks
- Kontrole pilotażowe
- Bilans otwarcia
- Zgłoszenia sygnalistów

PROJEKTY KONTYNUOWANE

- Nowoczesny Intranet – bijące serce wiedzy, komunikacji i kreatywności IJHARS
- Oświadczenia żywieniowe- tolerancje

PROJEKTY DO REALIZACJI

- Kompendium nieprawidłowości z podstawami prawnymi – checklista
- Album komiksowy
- Inne zgłoszenia inicjatyw zaproponowane przez pracowników

3.5. Rozwój zawodowy pracowników/ Professional development

Dalej będą kontynuowane prace projektowe już rozpoczętych lub zaplanowanych projektów. Zgłaszane kolejne inicjatywy projektowe będą przyczyniały się do poprawy funkcjonowania IJHARS z korzyścią dla interesariuszy.

IJHARS zapewnia swoim pracownikom możliwość stałego doskonalenia i doskonalenia zawodowego prowadzonego w formie szkoleń, seminariów i kursów języków obcych.

Szkolenia krajowe organizowane były głównie przez IJHARS oraz inne jednostki zewnętrzne. Ogółem umożliwiono pracownikom IJHARS udział w 450 szkoleniach.

Struktura szkoleń obejmowała:

- 33 szkolenia centralne (267 miejsc szkoleniowych) dotyczące: etyki dla osób podejmujących po raz pierwszy pracę w Służbie Cywilnej, przeciwdziałania korupcji, skutecznej komunikacji oraz zarządzania urzędem,
- 242 szkolenia powszechne (3 268 miejsc szkoleniowych) obejmujące: zarządzanie projektami w administracji publicznej, kadry i finanse, audyt i kontrolę, stosowanie prawa, zarządzanie zasobami ludzkimi, rozwój interpersonalny, prowadzenie czynności kancelaryjnych w jednostkach administracji publicznej, podstawy BHP oraz zadania obronne,
- 175 szkoleń specjalistycznych (851 miejsc szkoleniowych) służących pogłębieniu i uaktualnieniu wiedzy z zakresu prawa żywnościowego i technologii produkcji żywności, ujednoliceniu zasad przeprowadzania i dokumentowania kontroli, metodyki badań laboratoryjnych.

Pracownicy IJHARS uczestniczyli również w:

- szkoleniach w ramach służby przygotowawczej w Służbie Cywilnej
- 42 pracowników IJHARS: 23 pracowników wojewódzkich inspektoratów i 19 pracowników Głównego Inspektoratu,
- 14 targach, 11 seminariach, 40 konferencjach krajowych.

Pracownicy biur merytorycznych Głównego Inspektoratu zorganizowali 13 szkoleń specjalistycznych dla pracowników IJHARS (938 miejsc szkoleniowych) z zakresu:

- zasad przeprowadzania kontroli klasyfikacji tusz wołowych i wieprzowych w systemie EUROP,
- nowych przepisów UE dotyczących sektora świeżych owoców i warzyw, niektórych przetworów owocowych i warzywnych oraz bananów,
- rynku wina, kontroli na rynku krajowym, kontroli granicznych, certyfikacji wina, fermentowanych napojów winiarskich, kontroli produktów ubocznych,
- opracowywania decyzji administracyjnych wydawanych przez organ I instancji,
- rolnictwa ekologicznego i importu produktów ekologicznych,
- przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym i konfliktowi interesów,
- podstaw systemu zarządzania jakością i przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym - szkolenie dla nowych pracowników,
- wymagań normy PN-EN ISO 9001:2015 - szkolenie doskonalące dla audytorów wewnętrznych i szkolenie dla kandydatów na audytorów wewnętrznych.

II. REALIZACJA ZADAŃ IJHARS W 2024 ROKU

PERFORMANCE OF AFQI TASKS IN 2024

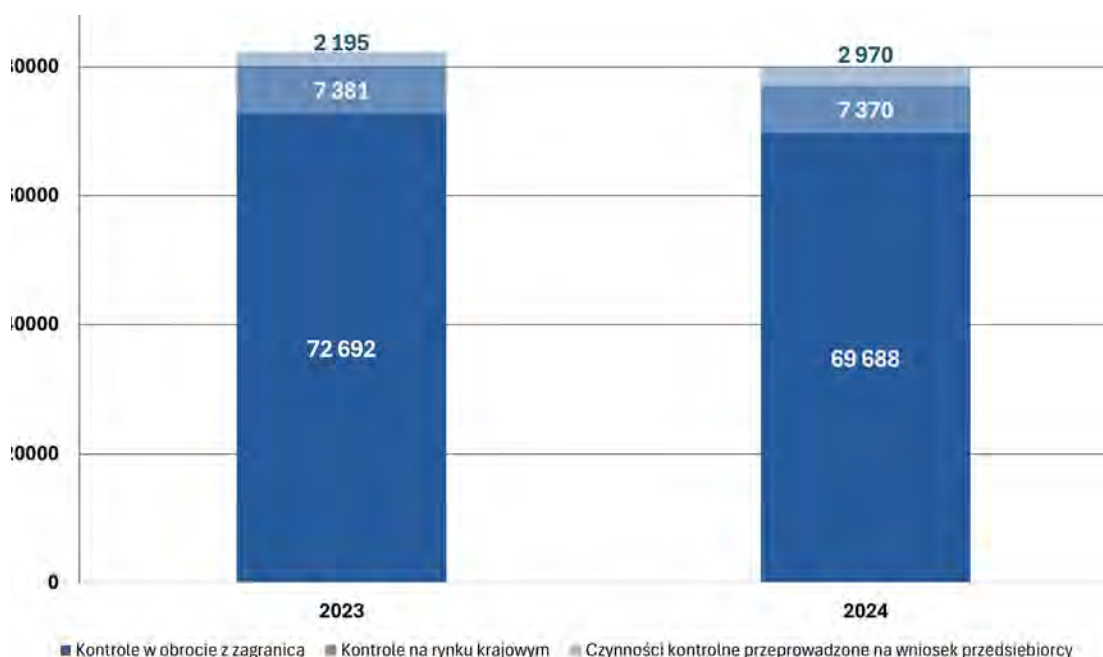

1. PODSTAWOWE DANE LICZBOWE/ KEY FIGURES

IJHARS realizując zadania ustawowe w 2024 roku, przeprowadziła ogółem 80 028 czynności kontrolnych, w tym:

- 69 688 kontroli urzędowych jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą (co stanowiło 87,1% ogółu wykonanych czynności kontrolnych), w tym 23 697 kontroli świeżych owoców i warzyw (co stanowiło 34,0% ogółu kontroli jakości handlowej w obrocie z zagranicą),
- 7 370 planowych i doraźnych kontroli urzędowych w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych na rynku krajowym (co stanowiło 9,2% ogółu wykonanych czynności kontrolnych),
- 2 970 czynności kontrolnych wykonanych na wniosek przedsiębiorcy (co stanowiło 3,7% ogółu wykonanych czynności kontrolnych).

W porównaniu do 2023 roku (Rysunek 2) liczba przeprowadzonych kontroli ogółem zmniejszyła się (o 2 240, spadek o 2,7%), co dotyczyło głównie liczby kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą (o 3 004 kontroli, spadek o 4,1% związane jest to zakazem przywozu z Ukrainy określonych produktów rolnych wprowadzonym rozporządzeniem ministra rozwoju i technologii) oraz liczby kontroli przeprowadzonych na rynku krajowym (o 11 kontroli, spadek o 0,1%).

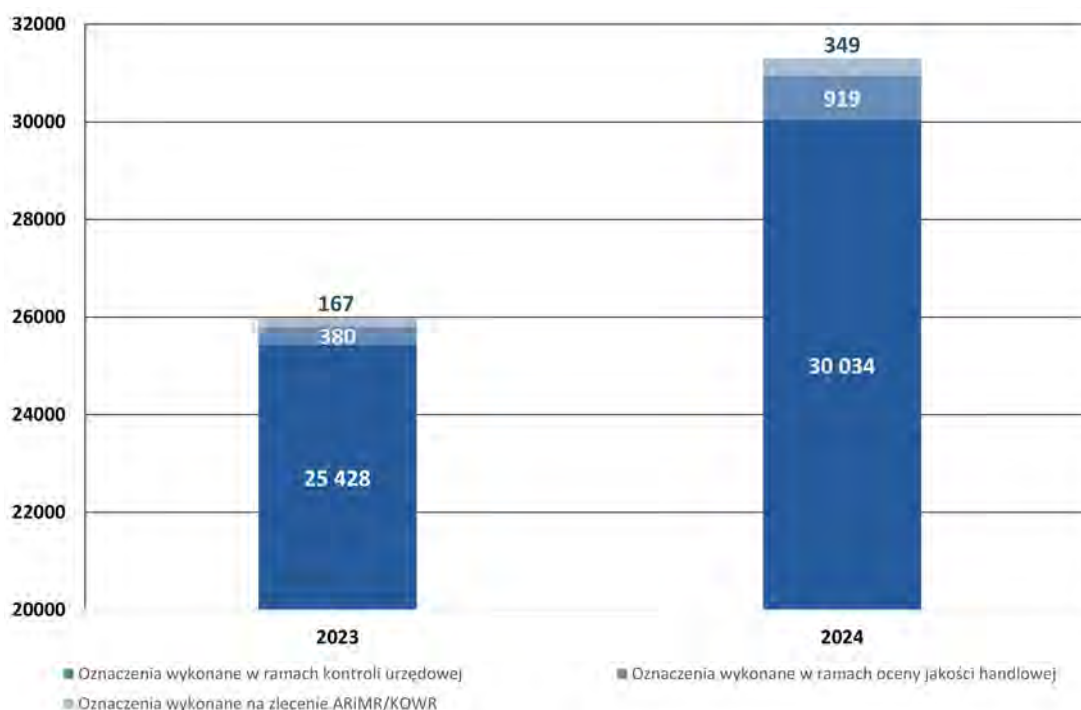

Rysunek 2. Liczba kontroli przeprowadzonych przez IJHARS w latach 2023-2024/
Graph 2: Number of inspections carried out by AFQI in 2023-2024

Zwiększyła się natomiast liczba czynności kontrolnych wykonanych na wniosek przedsiębiorcy (o 775 kontroli, wzrost o 35,3%).

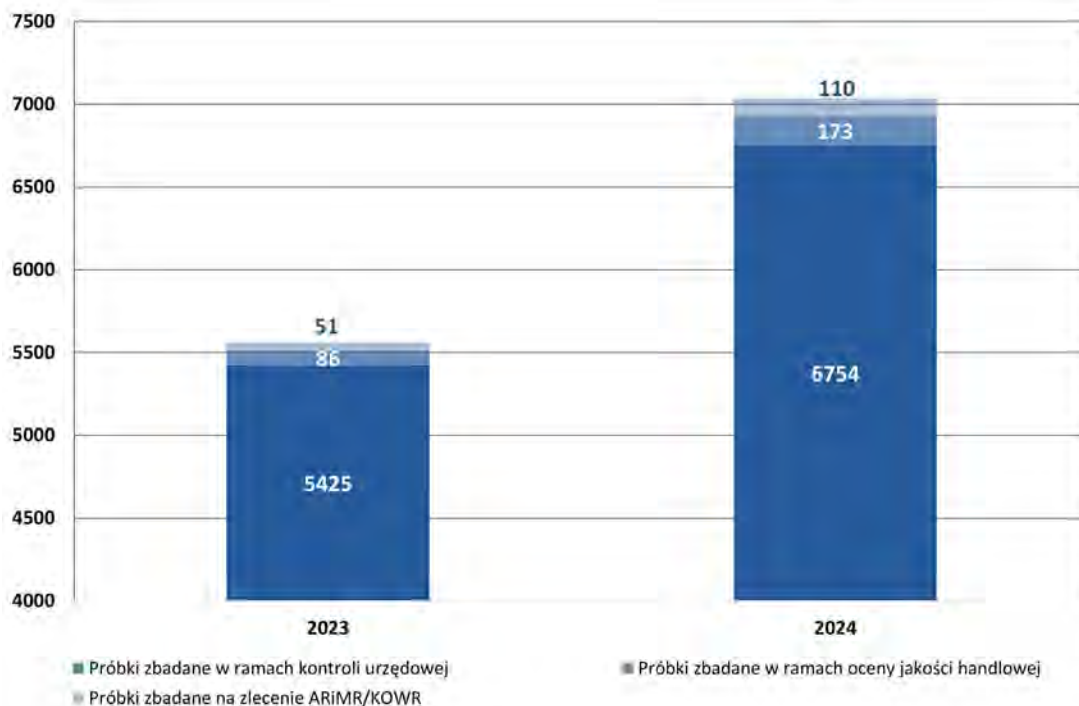
W laboratoriach Głównego Inspektoratu zbadano ogółem 7 037 próbek artykułów rolno-spożywczych, wykonując 31 302 oznaczenia parametrów jakościowych (rysunek 3). Z ogólnej liczby próbek artykułów rolno-spożywczych 6 754 próbki zbadano w ramach urzędowych (planowych i doraźnych) kontroli jakości handlowej (30 034 oznaczenia), 173 próbki w ramach oceny jakości handlowej przeprowadzonej na wniosek przedsiębiorcy (919 oznaczeń) oraz 110 próbek w ramach zadań zleconych przez agencje płatniczo-wykonawcze – ARiMR/KOWR (349 oznaczeń).

W porównaniu do 2023 roku (Rysunek 3) liczba zbadanych próbek artykułów rolno-spożywczych zwiększyła się (o 5 327, wzrost o 20,5%), co dotyczyło głównie liczby próbek artykułów rolno-spożywczych zbadanych w ramach urzędowych (planowych i doraźnych) kontroli jakości handlowej (o 4 606, wzrost o 18,1%). Wzrost dotyczył także liczby zbadanych próbek w ramach oceny jakości handlowej przeprowadzonej na wniosek przedsiębiorcy (o 539, wzrost o 142%) oraz w ramach zadań zleconych przez agencje płatniczo-wykonawcze – ARiMR/KOWR (o 182, wzrost o 109%).

Rysunek 3. Liczba oznaczeń artykułów rolno-spożywczych wykonanych przez laboratoria IJHARS w latach 2023-2024/ Graph 3: Number of markings of agri-food products made in AFQI's laboratories in 2023-2024

W porównaniu do 2023 roku (rysunek 4) liczba próbek artykułów rolno-spożywczych zbadanych ogółem przez laboratoria IJHARS zwiększyła się (o 1 475 próbek, wzrost o 26,5%), głównie (w odniesieniu do próbek zbadanych w ramach kontroli urzędowych (o 1 329 próbek, wzrost o 24,5%). Wzrost dotyczył także liczby próbek zbadanych w ramach oceny jakości handlowej (o 87 próbek, wzrost o 101,2%) oraz próbek dostarczonych przez agencje płatniczo-wykonawcze (o 59 próbek, wzrost o 115,7%).

Rysunek 4. Liczba próbek artykułów rolno-spożywczych zbadanych w laboratoriach IJHARS w latach 2023-2024/ Graph 4: Number of samples tested in AFQI's laboratories in 2023-2024

W 2024 roku organy Inspekcji wydały ogółem 3 292 decyzji, w tym:

- 2 884 decyzji w wyniku przeprowadzonych kontroli:
 - 1 927 decyzji nakładających kary pieniężne na kwotę ogółem 6 500,9 tys. zł; średnia wartość kary pieniężnej wyniosła 3,4 tys. zł; z ogólnej liczby decyzji nakładających kary pieniężne 1 730 wydano na podstawie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, 183 decyzje na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, 14 decyzji na podstawie art. 24 ust. 1 pkt: 5, 6, 8, 9 ustawy o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej,
 - 216 decyzji odstępujących od wymierzenia kary pieniężnej, w tym: 201 decyzji na podstawie art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w związku z art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4, 13 decyzji na podstawie art. 40a ust. 10 ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu, w związku z art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 oraz 2 decyzje na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej,
 - 741 decyzji obejmujących artykuły rolno-spożywcze o jakości niezgodnej z wymaganiami lub deklaracjami; ogółem wydano 348 decyzji na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w tym: 190 zakazujących wprowadzenia do obrotu artykułów niespełniających wymagań jakości handlowej, 100 nakazujących poddanie kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych określonym zabiegom, 8 nakazujących poddanie kontrolowanych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu

z żywnością określonym zabiegiem, 42 nakazujące zniszczenie artykułu rolno-spożywczego niespełniającego wymagań jakości handlowej lub wymagań, w zakresie transportu lub składowania, 8 nakazujących wycofanie z obrotu całej partii artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego, 264 decyzji na podstawie art. 30 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zakazujących wprowadzenia do obrotu importowanych artykułów rolno-spożywczych, 129 decyzji na podstawie art. 39 ust. 5 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych dotyczących ustalenia wysokości opłaty za czynności przeprowadzone w ramach kontroli, w przypadku niewniesienia przedmiotowej opłaty przez podmiot kontrolowany,

- 408 decyzji na wniosek przedsiębiorcy:
 - 305 decyzji zezwalających na zastosowanie odstępstw od warunków produkcji ekologicznej, w tym 10 decyzji wydanych przez Głównego Inspektora,
 - 72 decyzje zwalniające podmiot z obowiązku znakowania jaj przeznaczonych bezpośrednio do produkcji,
 - 14 decyzji w sprawie nadania numeru identyfikacyjnego każdej partii wina z określonego rocznika lub wina z określonej odmiany winorośli,
 - 9 decyzji dotyczących wydania lub cofnięcia zezwolenia na korzystanie ze specjalnego oznakowania opakowań świeżych owoców i warzyw,
 - 8 decyzji odmawiających wydania zezwolenia na zastosowanie odstępstw od warunków produkcji ekologicznej,

Ponadto wojewódzcy inspektorzy IJHARS wydali 966 certyfikatów dla wina, w tym: 36 certyfikatów dla win z określonego rocznika, 8 certyfikatów dla win z określonej odmiany winorośli i 922 certyfikaty dla win z określonego rocznika oraz certyfikaty dla win z określonej odmiany winorośli.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości były podstawą do:

- nałożenia 671 grzywien w drodze mandatu karnego na osoby fizyczne winne wystąpienia nieprawidłowości, na kwotę ogółem 170,2 tys. zł; średnia wartość grzywny wyniosła 254 zł,
- obciążenia 1 655 przedsiębiorców kosztami kontroli, w tym 571 przedsiębiorców kosztami badań laboratoryjnych na kwotę ogółem 423,7 tys. zł, w związku ze stwierdzeniem niewłaściwej jakości handlowej kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych,
- przekazania 1 443 przedsiębiorcom zaleceń pokontrolnych obligujących do usunięcia nieprawidłowości w określonym terminie,
- skierowania 3 wniosków do wojewódzkich sądów administracyjnych.

W wyniku realizacji 2 970 czynności kontrolnych wykonywanych na wniosek, wydano:

- 1 362 certyfikaty na chmiel i produkty chmielowe, potwierdzających spełnienie określonych wymagań jakościowych; posiadanie certyfikatu jest warunkiem wprowadzenia chmielu lub jego produktów do obrotu handlowego,
- 1 024 świadectwa jakości handlowej, potwierdzających spełnienie wymagań jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych; posiadanie świadectwa jakości handlowej ułatwia eksport polskich wyrobów na rynki zagraniczne oraz ich obrót na rynku krajowym,
- 105 świadectw jakości dla produktów rolnych, środków spożywczych i napoju spirytusowego posiadających Chronione Oznaczenie Geograficzne, Chronioną Nazwę Pochodzenia lub będących Gwarantowaną Tradycyjną Specjalnością, potwierdzających zgodność procesu produkcji z deklarowaną specyfikacją.

2. NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA Z REALIZACJI ZADAŃ/ MAIN FINDINGS FROM TASKS' COMPLETION

2.1. Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych/ Marketing quality control of agricultural and food products

2.1.1. Zmiany w przepisach dotyczących jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych/ Changes to the provisions concerning quality control of agricultural and food products

- Aktualizacja dotycząca terminologii stosowanej przy znakowaniu jaj

3 maja 2024 roku zaczęły obowiązywać zaktualizowane przepisy prawne Unii Europejskiej w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj opisane w Sprostowaniu do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2465 z dnia 17 sierpnia 2023 roku uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj oraz uchylającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008 (Dz.U.UE.L.2023/2465). Aktualizacja dotyczyła terminologii przyjętej w Załączniku I w kolumnie 3 rozporządzenia nr 2023/2465 w przypadku PL „klatki ulepszone” - zmieniono na „Jaja z chowu w ulepszonych klatkach”.

- **Wejście w życie przepisu unijnego w zakresie znakowania jaj**

8 listopada 2024 roku weszło w życie Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2023/2464 z dnia 17 sierpnia 2023 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj (Dz. U. L z 8.11.2023). Nowa regulacja wprowadziła obowiązek znakowania jaj kurzych w miejscu produkcji. Jednocześnie przepisy otwierają możliwość dla państw członkowskich, by na podstawie jasno określonych kryteriów, mogły one zezwolić na znakowanie jaj w pierwszym zakładzie pakowania, do którego jaja są dostarczane. MRiRW pracuje nad ustanowieniem przepisów umożliwiających takie kryteria. Jaja podlegają kontroli IJHARS w zakresie jakości handlowej, jednakże Inspekcja do tej pory kontrolowała jaja kurze w detalu oraz w zakładach pakowania.

- **Zmiana krajowego przepisu w zakresie sprzedaży i znakowania napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny**

1 stycznia 2024 roku zaczęły obowiązywać nowe regulacje prawne opisane w ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 1718).

Nowe regulacje:

- definiują czym jest napój z dodatkiem kofeiny lub tauryny,
- obligują producenta lub importera napoju z dodatkiem kofeiny lub tauryny do oznaczenia opakowania jednostkowego wyrobu widoczną, czytelną oraz umieszczoną w sposób nieusuwalny i trwały informacją o treści „Napój energetyzujący” lub „Napój energetyczny”,
- określają, komu zabrania się sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny.

Napoje energetyczne z dodatkiem kofeiny lub tauryny są środkami spożywczymi i należą do grupy napojów bezalkoholowych, tym samym podlegają kontroli IJHARS, w zakresie jakości handlowej.

- Zmiana krajowego przepisu dotyczącego użycia określenia „nalewka” oraz podawania rzeczywistej zawartości objętościowej alkoholu

20 sierpnia 2024 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2024 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz.U. 2024 r. poz. 217). Rozporządzenie określa wymagania dotyczące użycia określenia „nalewka” oraz podawania rzeczywistej zawartości objętościowej alkoholu.

- Zmiana krajowego przepisu dotyczącego znakowania miodu krajem pochodzenia

18 kwietnia 2024 roku weszła w życie zmiana dotycząca etykietowania miodu w zakresie wskazania krajów pochodzenia. Zmiana została wprowadzona przez dwukrotną nowelizację rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 23 grudnia 2014 roku w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. 2015 r. poz. 29, z późn. zm.) w § 15 w ust. 2 pkt. 3, to jest:

- 17 października 2023 roku rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 października 2023 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz.U. 2023 r. poz. 2233). Rozporządzenie zmieniające nałożyło obowiązek oznakowania miodu poprzez wskazanie na etykiecie nazwy państwa pochodzenia, w którym miód został zebrany, a w przypadku gdy miód pochodzi z więcej niż jednego państwa, nazw wszystkich państw, w których miód został zebrany.
- 11 kwietnia 2024 roku rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 kwietnia 2024 roku w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz.U. 2024 r. poz. 547). Rozporządzenie przedłużyło okres przejściowy dla: „Miodów w opakowaniach, oznakowanych i wprowadzonych do obrotu zgodnie z § 15 ust. 2 rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym, wprowadzonych do obrotu przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, mogą pozostawać w obrocie do wyczerpania zapasów, nie dłużej jednak niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia”.

- **Zmiana przepisów unijnych w zakresie certyfikacji chmielu i produktów chmielowych**

7 marca 2024 roku weszły w życie dwa rozporządzenia unijne dotyczące certyfikacji chmielu i produktów chmielowych, to jest:

- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/601 z dnia 14 grudnia 2023 roku ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do certyfikacji chmielu i produktów chmielowych oraz powiązanych kontroli (Dz.U. L, 2024/601, 16.02.2024);
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/602 z dnia 14 grudnia 2023 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013

w odniesieniu do norm handlowych w sektorze chmielu oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1850/2006 (Dz.U. L, 2024/602, 16.02.2024). Jednocześnie uchylone zostało dotychczas obowiązujące Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1850/2006 z dnia 14 grudnia 2006 roku ustanawiające szczegółowe zasady certyfikacji chmielu i produktów chmielowych (Dz.U. L 355, 15.12.2006, str.72).

Nowe rozporządzenia unijne aktualizują i zastępują zapisy dotychczas obowiązującego rozporządzenia 1850/2006. Nie wprowadzają one jednak zasadniczych zmian w systemie certyfikacji chmielu i produktów chmielowych w Polsce:

- minimalne wymogi w zakresie wprowadzania do obrotu szyszek chmielowych określono w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2024/602,
- zasady oznakowania opakowań chmielu, elementy unikalnego numeru referencyjnego certyfikatu, wpisy wymagane na certyfikacie oraz metody pobierania i badania próbek chmielu określono w załącznikach I-IV do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2024/601.

2.1.2. Urzędowa kontrola na rynku krajowym/ Official control on the domestic market

Zasady i tryb kontroli/ Rules and procedure of control

Jakość handlowa to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Cele kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywcze:

- sprawdzenie zgodności z wymaganiami określonymi w przepisach o jakości handlowej oraz deklarowanymi przez producenta lub wprowadzającego do obrotu,
- sprawdzenie warunków składowania lub transportowania.

Czynności kontrolne w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych obejmują:

Kontrole jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych skoncentrowane były na:

- wykrywaniu nieprawidłowości, w tym zafałszowań i oszustw artykułów rolno-spożywczych na podstawie wyników badań laboratoryjnych, oceny oznakowania oraz przedłożonej dokumentacji (ze szczególnym uwzględnieniem „traceability”),
- sprawdzeniu czy artykuły rolno-spożywcze spełniają wymagania określone w przepisach o jakości handlowej oraz dodatkowe wynikające z deklaracji (w tym podanej w oznakowaniu),
- sprawdzeniu dokumentacji dotyczącej wprowadzenia do obrotu i prawidłowego oznakowania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- sprawdzeniu czy znakowanie produktów:
 - nie sugeruje, że zostały wyprodukowane metodami ekologicznymi,
 - nie wykorzystuje bezprawnie renomy produktów posiadających zarejestrowaną nazwę jako: chronione nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenia geograficzne (ChOG) lub gwarantowane tradycyjne specjalności (GTS).

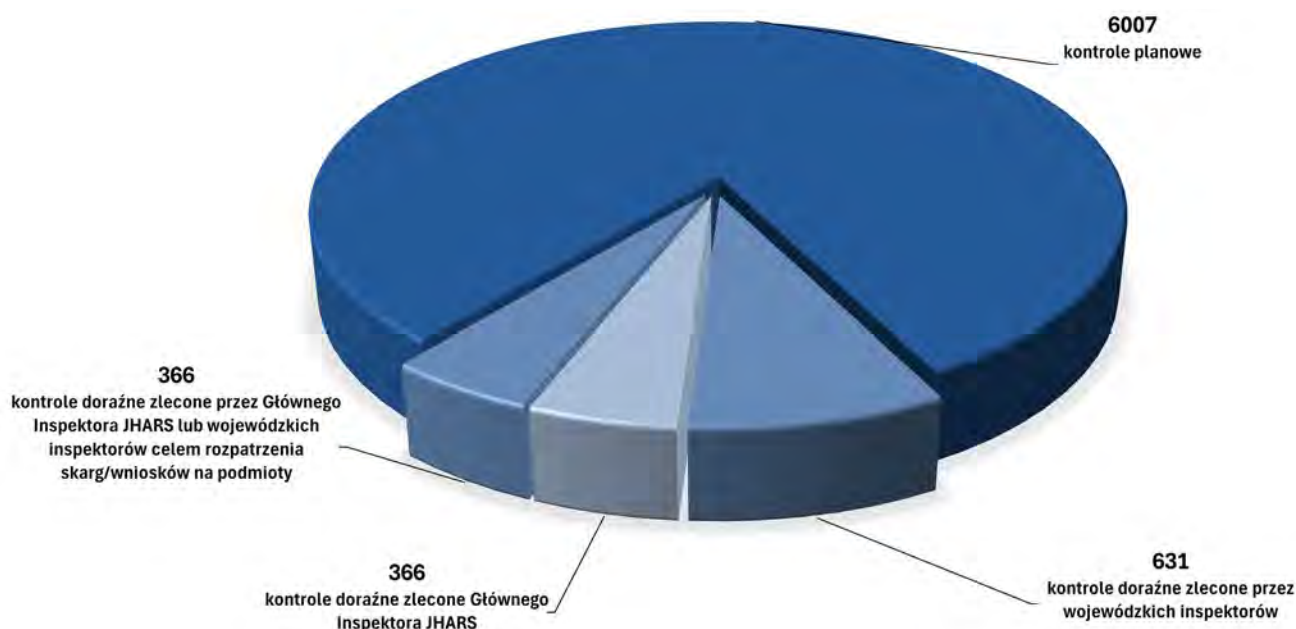
Kontroli IJHARS nie podlegają artykuły rolno-spożywcze wytwarzane na własny użytek oraz materiał siewny roślin.

Kontrole jakości handlowej są realizowane w trybie:

- planowym - zgodnie z tematyką i zakresem określonym w Rocznym ramowym planie kontroli na dany rok,
- doraźnym - wykonywane na polecenie Głównego Inspektora lub wojewódzkich inspektorów; kontrole doraźne podejmowane są na podstawie informacji uzyskanych z innych instytucji, mediów oraz na podstawie skarg/wniosków przekazywanych głównie przez konsumentów lub przedsiębiorców.

W 2024 roku IJHARS przeprowadziła na rynku krajowym ogółem 7 370 urzędowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz zadań nałożonych innymi przepisami, w tym 6 007 kontroli (81,5%) zrealizowano w trybie planowym, a 1 363 (18,5%) w trybie doraźnym.

Z ogólnej liczby kontroli doraźnych 631 stanowiły kontrole przeprowadzone z inicjatywy wojewódzkich inspektorów (46,3%), 366 kontroli podjęto z inicjatywy Głównego Inspektora (26,9%), natomiast 366 kontroli przeprowadzono z urzędu w trybie doraźnym, w związku ze skargami i wnioskami na podmioty wpływającymi do organów IJHARS (26,9%) - rysunek 5.

Rysunek 5. Liczba urzędowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych na rynku krajowym przeprowadzonych w trybie planowym i doraźnym przez IJHARS w 2024 roku/ Graph 5: Number of official marketing quality inspections on domestic market carried out by AFQI in 2024 (planned and ad hoc)

Tematyka czynności kontrolnych określona w Rocznym ramowym planie kontroli/ **Area of inspection activities identified in Annual Framework Control Plan**

Tematy kontroli planowych określa Roczny ramowy plan kontroli opracowywany co roku na podstawie analizy ryzyka uwzględniającej wyniki kontroli z poprzednich lat oraz propozycji zgłaszanych przez MRiRW, instytucje współpracujące z IJHARS i wojewódzkie inspektoraty. Szczegółowy zakres kontroli realizowanych przez wojewódzkie inspektoraty określany jest w Programach kontroli planowych zatwierdzanych przez Głównego Inspektora IJHARS oraz podczas Konwentu, który jest zespołem opiniotawczo-doradczym Głównego Inspektora o charakterze stałym. Konwent obraduje na posiedzeniach, w terminach wyznaczonych przez Głównego Inspektora, nie rzadziej niż cztery razy w roku.

Tematyka planowych czynności kontrolnych w 2024 roku obejmowała:

- jakość handlową: produktów oferowanych luzem (sery – tzw. „żółte”, mięso czerwone, przetwory mięsne – kielbasy, wędzonki, pasztety, wyroby ciastkarskie, cukierki, pieczywo, w tym z ciasta mrożonego, bakalie i orzechy, ryby i owoce morza), mięsa drobiowego (w tym gęsiny), przetworów mięsnych opakowanych (w tym z dziczyzny) oraz mięsa z gęsi, kaczek i innego ptactwa, przetworów mlecznych kozich i owczych, mięsa czerwonego (między innymi dziczyzny) i jego przetworów, świeżych owoców i warzyw oraz ziemniaków, przetworów owocowych, warzywnych i grzybowych (dżemy, konfitury, galaretki, marmolady, powidła, musy i przeciery owocowe, przetwory owocowo-warzywne w tubkach również te z dodatkiem zbóż, mrożonki owocowe, warzywne, grzybowe, dania gotowe, zupy), przetworów pomidorowych pod markami własnymi, wyrobów garmażeryjnych, żywności dostarczanej do szpitali, produktów dla dzieci, dań i deserów oferowanych bez opakowań w salach zabaw dla dzieci, dań kuchni azjatyckiej w tzw. chińskich barach,

dań typu fast-food oferowanych w foodtruckach (zapiekanki, hot-dogi, burgery), dań oferowanych w formie kebabów, przypraw i ziół (przyprawy jednoskładnikowe wszystkie – ze szczególnym uwzględnieniem oregano i majeranku oraz przyprawy wieloskładnikowe typu mieszanki przypraw – paczkowane), przekąsek słonych (produkty kukurydziane i sojowe oznakowane wolne od GMO), kawy, herbaty i herbatek, wyrobów winiarskich, soków i nektarów (z uwzględnieniem produktów utrwalanych metodą HPP), masła, przetworów zbożowych (mąki, kasze, płatki), wyrobów cukierniczych (wyroby czekoladowe, nadziewane, czekolady z ciastkami), słodyczy „świętecznych” (wyroby czekoladowe i cukiernicze, pierniki, makowce), miodu, lodów, jaj, produktów dla wegetarian i wegan, napojów roślinnych, oliwy z oliwek,

- sprawdzenie oznakowania i prawidłowość wprowadzania do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- certyfikację chmielu i produktów chmielowych,
- kontrole u producentów ekologicznych.

Pozostałe zadania ustawowe IJHARS, obejmowały:

- kontrole jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą,
- nadzór nad klasyfikacją tusz wołowych i wieprzowych w systemie EUROP,
- kontrole warunków wprowadzania do obrotu mięsa pochodzącego z bydła do 12 miesięcy
- kontrole w zakresie prawidłowości przekazywania danych rynkowych dotyczących wołowiny, drobiu, zbóż, jaj spożywczych oraz wieprzowiny,
- kontrole jakości handlowej wina produkcji krajowej i prawidłowość prowadzenia dokumentacji oraz certyfikację wina z określonego rocznika i wina z określonej odmiany winorośli,

- czynności kontrolne wykonywane na wniosek przedsiębiorcy, w tym ocenę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych,
- kontrole w ramach nadzoru nad produkcją ekologiczną,
- kontrole urzędowe produktów posiadających oznaczenia ChNP, ChOG, GTS,
- kontrole rzeczoznawców,
- kontrole warunków transportu artykułów rolno-spożywczych,
- kontrole wyrywkowe w ramach specjalnego oznakowania.

W wyniku planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, przeprowadzonych na rynku krajowym stwierdzono:

- 2,9% skontrolowanych partii artykułów rolno-spożywczych nie odpowiadało deklarowanym cechom organoleptycznym; w porównaniu do 2023 roku udział partii nieodpowiadających określonym cechom organoleptycznym zmniejszył się o 5,5 punktu procentowego (w 2023 r. wynosił 8,4%),
- 14% partii wyrobów posiadało parametry fizykochemiczne niezgodne z przepisami o jakości handlowej lub z deklaracją producenta; w porównaniu do 2023 r. udział partii o parametrach niezgodnych zmniejszył się o 3,5 punktu procentowego (w 2023 r. wynosił 17,5%),
- 38% skontrolowanych partii artykułów rolno-spożywczych było nieprawidłowo oznakowanych; w porównaniu do 2023 udział partii nieprawidłowo oznakowanych zwiększył się o 6,0 punktu procentowego (w 2023 r. wynosił 32%).

Wyniki planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych/ Results of planned marketing quality inspections of agricultural and food products

Udział stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie poszczególnych elementów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (z wyłączeniem świeżych owoców i warzyw oraz ziemniaków) na różnych etapach kontroli łańcucha żywnościowego wskazano w Tabeli 1.

Tabela 1. Udział nieprawidłowości z podziałem na etap kontroli/ Table 1: Participation of irregularities per control stage

Etap kontroli	Udział nieprawidłowości w 2024 roku (%)		
	Cechy organoleptyczne	Parametry fizykochemiczne	Znakowanie
Produkcja	1,1	14,8	27,4
Detal	5,0	10,5	32,4
Gastronomia	1,2	27,5	73,4
OGÓŁEM	2,9	14,0	38,0

Cechy organoleptyczne kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych kwestionowano najczęściej w przypadku takich grup towarowych jak:

oliwa z oliwek – nieprawidłowości stwierdzono w 43,5% skontrolowanych partii należących do kategorii oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia lub oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia. Polegały one na stwierdzeniu wad organoleptycznych oraz w 4 przypadkach dodatkowo braku aromatu owoców, co powodowało że oliwa była klasyfikowana do niższej kategorii niż zadeklarowana, **miód** – nieprawidłowości stwierdzono w 9,0% skontrolowanych partii i dotyczyły one nietypowego smaku i zapachu oraz nieprawidłowej konsystencji (zbyt lejącej), **dania i desery oferowane w salach zabaw** – nieprawidłowości stwierdzono w 5,9% skontrolowanych partii i dotyczyły one braku obecności deklarowanych składników (na przykład: oregano).

W wyniku badania parametrów fizykochemicznych najczęściej kwestionowano jakość handlową takich artykułów rolno-spożywczych jak:

kebab – nieprawidłowości stwierdzono w 64,1% skontrolowanych partii i dotyczyły między innymi braku zadeklarowanego gatunku mięsa lub dodatku mięsa innych gatunków oraz obecności niezadeklarowanego mięsa oddzielonego mechanicznie, **pieczywo** – nieprawidłowości stwierdzono w 32,0% skontrolowanych partii i dotyczyły między innymi niezgodnych z deklaracjami poziomów parametrów w wartości odżywczej, **przetwory mięsne** – nieprawidłowości stwierdzono w 22,0% skontrolowanych partii i dotyczyły między innymi obecności niedeklarowanych składników (na przykład innego surowca mięsnego) oraz niezgodnych z deklaracjami poziomów parametrów w wartości odżywczej.

Oznakowanie kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych

kwestionowano najczęściej w przypadku takich grup towarowych jak:

kebab – nieprawidłowości stwierdzono w 90,9% skontrolowanych partii i dotyczyły między innymi:

- umiejscowienia podstawowych informacji o artykule spożywczym w miejscu niedostępnym, bezpośrednio dla konsumenta,
- nieprawidłowej informacji o rodzaju użytego mięsa, na przykład grafiki wprowadzającej w błąd i sugerującej użycie większej ilości mięsa wołowego,
- braku wykazu składników.

dania kuchni azjatyckiej – nieprawidłowości stwierdzono w 87,9% skontrolowanych partii i dotyczyły między innymi:

- braku wykazu składników lub podawania go w niewłaściwy sposób (w tym między innymi umieszczenie go w miejscu, które nie było bezpośrednio dostępne dla konsumentów, brak wyszczególnienia w nim wszystkich składników lub wskazanie surowców, które nie były używane, wymienienie składników w nieprawidłowej kolejności, brak wyróżnienia alergenów),
- stosowania niepełnej (głównie z uwagi na brak wskazania obróbki termicznej, na przykład: „duszony”, „smażony”, „pieczony”) lub nieadekwatnej do składu nazwy dania (na przykład: w nazwie podano „wołowina”/„cielęcina”, podczas gdy użyto wieprzowiny lub zadeklarowano, że danie zawiera „makaron ryżowy”, podczas gdy użyto makaronu pszennego),
- podania nieprawidłowych danych identyfikujących podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze (na przykład: niepełna nazwa podmiotu, nieaktualne dane współwłaścicieli przedsiębiorstwa).

dania typu fast food w foodtruckach – nieprawidłowości stwierdzono w 69,8% skontrolowanych partii i dotyczyły między innymi:

- braku wykazu składników lub podania go w nieprawidłowy sposób, to jest: niewyszczególnienie w nim wszystkich użytych surowców (w tym alergenów i komponentów składników złożonych) lub wymienienie składników, których nie użyto przy przygotowywaniu dania,
- braku danych producenta,

- nieprawidłowej nazwy dania, to jest: stosowania jedynie nazwy fantazyjnej (na przykład: „Ostry”), braku wskazania gatunku mięsa bądź nieuwzględnienia w nazwie opisowej wszystkich gatunków użytego mięsa,
- podmiany asortymentowej, czyli użycia innego składnika niż deklarowano w nazwie lub składzie dania (na przykład: „produktu seropodobnego” zamiast „sera”, „sera solankowego” zamiast „fety”, „sera niezawierającego mleka owczego” zamiast „sera owczego”).

Wyniki planowych kontroli w zakresie wymagań jakościowych dla świeżych owoców i warzyw oraz ziemniaków/ *Inspection results of the marketing quality requirements for fresh fruit, vegetables and potatoes*

Jakość handlową świeżych owoców i warzyw skontrolowano w przypadku 1 951 partii oferowanych przez 469 podmiotów działających na różnych etapach łańcucha dystrybucji (głównie hurtownie i sklepy).

Wymagań jakościowych nie spełniały 32 partie (1,6%). Stwierdzono: objawy zepsucia, pleśni i gnicia, utratę jędrności i świeżości oraz wady skórki.

Wymagań w zakresie znakowania nie spełniało 392 partie (20,1%) przede wszystkim ze względu na: całkowity brak oznakowania lub niezamieszczanie na opakowaniu kraju pochodzenia, klasy jakości, odmiany, danych identyfikacyjnych podmiotu pakującego/ wysyłającego oraz podawanie błędnych informacji o pochodzeniu.

Skontrolowano jakość handlową 414 partii ziemniaków konsumpcyjnych oferowanych przez 314 podmiotów działających na różnych etapach łańcucha dystrybucji. Wymagania jakościowe ziemniaków zakwestionowano w 2 partiach (0,5%). Stwierdzono niespełnienie wymagań minimalnych (objawy zepsucia, gnicia, zazieleniałe bulwy).

Wymagań w zakresie znakowania nie spełniało 66 partii (15,9%). Nieprawidłowości dotyczyły głównie: braku nazwy środka spożywczego, braku nazwy i adresu podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze, całkowitego braku oznakowania, braku informacji o państwie pochodzenia lub w przypadku sprzedaży w detalu - braku umieszczenia w pobliżu produktu - na przykład na wywieszce - wymaganych informacji (to jest: danych producenta, informacji o państwie pochodzenia, nazwy środka spożywczego, podanie nieprawidłowej lub niepełnej nazwy produktu).

W wyniku kontroli planowych świeżych owoców i warzyw oraz ziemniaków, przeprowadzonych na rynku krajowym stwierdzono:

- 20,1% skontrolowanych partii świeżych owoców i warzyw było niewłaściwie oznakowanych, a 1,6% partii nie spełniało wymagań jakościowych; w porównaniu do 2023 r. udział partii nieprawidłowo oznakowanych zwiększył się o 2,5 punktu procentowego (w 2023 r. wynosił 17,6%), natomiast udział partii niespełniających wymagań jakościowych spadł o 0,3 punktu procentowego (w 2023 r. wynosił 1,3%),
- 15,9% skontrolowanych partii ziemniaków było niewłaściwie oznakowanych, a 0,5% partii nie spełniało wymagań jakościowych; w porównaniu do 2023 r. udział partii nieprawidłowo oznakowanych zmniejszył się o 3,0 punktu procentowego (w 2023 r. wynosił 18,9%), natomiast udział partii niespełniających wymagań jakościowych zwiększył się o 0,2 punktu procentowego (w 2023 r. wynosił 0,3%).

Wyniki planowych kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu i oznakowania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością/ Results of planned inspections on the marketing and labelling of materials and food contact materials

Kontrolą w zakresie oznakowania i prawidłowości wprowadzania do obrotu objęto 268 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w 64 sklepach.

Zakwestionowano łącznie 17 partii różnych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (6,3% partii skontrolowanych ogółem), w tym: 14 partii z tworzyw sztucznych, 2 partie wyrobów ceramicznych i 1 partię materiałów łączonych.

Spośród wyżej wymienionych zakwestionowano:

- w zakresie znakowania - 16 partii (6,0% partii skontrolowanych ogółem); nieprawidłowości dotyczyły braku informacji wymaganych w oznakowaniu, jak również braku oznakowania w języku polskim,
- ze względu na pozostałe nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu - 13 partii (4,9% partii skontrolowanych ogółem); nieprawidłowości dotyczyły braku deklaracji zgodności w przypadku wyrobów ceramicznych, niejasnych zapisów w przedłożonych dokumentach oraz braku wskazania w dokumencie deklaracji zgodności nazwy i adresu firmy produkującej wyrób ceramiczny.

Tematyka i wyniki doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez Głównego Inspektora/ **Scope and results of ad hoc inspections commissioned by the Chief Inspector of Agricultural and Food Quality**

W 2024 roku Główny Inspektor zlecił przeprowadzenie 366 kontroli doraźnych, w tym z własnej inicjatywy - 322 kontroli w zakresie:

- oznakowania żuru i barszczu białego na zakwasie, dotyczyło nieuprawnionego stosowania znaku „Poznaj Dobrą Żywność” – PDŻ,
- oznakowania wyrobów cukierniczych, napojów bezalkoholowych i przetworów zbożowych, w związku z napływającymi sygnałami dotyczącymi niewłaściwego, oznakowania wybranych artykułów rolno-spożywczych pochodzących z innych krajów członkowskich UE i spoza UE, oferowanych do sprzedaży w specjalistycznych sklepach stacjonarnych, również w odniesieniu do informacji zawartych na stronach internetowych tych sklepów,
- oznakowania świeżych owoców i warzyw oraz ziemniaków, działania kontrolne, w związku z doniesieniami medialnymi dotyczącymi między innymi podejrzenia fałszowania kraju pochodzenia.

Kontrola została przeprowadzona na terenie całego kraju łącznie w 133 podmiotach, głównie na rynkach hurtowych, hurtowniach, centach dystrybucyjnych oraz sklepach detalicznych. Skontrolowano pod kątem prawidłowości znakowania oraz wymagań jakościowych 482 partie świeżych owoców i warzyw oraz 100 partii ziemniaków. Nieprawidłowości stwierdzono łącznie w 70 podmiotach (52,6%) w przypadku 189 partii świeżych owoców i warzyw oraz ziemniaków (32,5%).

Wymagań jakościowych nie spełniało 15 partii świeżych owoców i warzyw (2,6%). Stwierdzono między innymi: objawy zepsucia, pleśni i gnicia, utratę jędrności i świeżości oraz uszkodzenie produktu.

Wymagań w zakresie znakowania świeżych owoców i warzyw nie spełniało 138 partii (28,6%). Kontrolowane partie kwestionowano przede wszystkim ze względu na: całkowity brak oznakowania lub niezamieszczanie na opakowaniu niektórych wymaganych przepisami informacji (na przykład: kraju pochodzenia, klasy jakości, danych identyfikacyjnych podmiotu pakującego/wysyłającego, odmiany) oraz podawanie błędnych informacji o pochodzeniu.

Wymagań w zakresie znakowania ziemniaków nie spełniało 30 partii (30,0%). Kontrolowane partie kwestionowano przede wszystkim ze względu na: całkowity brak oznakowania, brak danych producenta lub nazwy i adresu podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze, brak nazwy środka spożywczego oraz podanie klasy jakości podczas gdy przepisy nie przewidują klasyfikacji dla ziemniaków lub w przypadku sprzedaży w detalu – wskazanie w pobliżu produktu – na przykład na wywieszce więcej niż jednego kraju pochodzenia, co mogło wprowadzać w błąd konsumentów oraz brak umieszczenia w pobliżu produktu danych producenta lub nazwy i adresu podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze.

- **jakości handlowej i oznakowania ogórków oraz pomidorów importowanych z Rosji i Białorusi, w związku z podejrzeniem fałszowania kraju pochodzenia;**

Kontrola została przeprowadzona na terenie działania 8 WIJHARS w 47 podmiotach -głównie u największych importerów ogórków z Rosji oraz na rynkach hurtowych i w hurtowniach. Skontrolowano pod kątem prawidłowości znakowania oraz wymagań jakościowych 65 partii ogórków i pomidorów. Dodatkowo, zweryfikowano dokumentację, w tym dokumenty handlowe, takie jak faktury w odniesieniu do 107 partii ogórków. Nieprawidłowości stwierdzono w 20 podmiotach (42,6%) w przypadku 35 partii ogórków i pomidorów (20,3%).

Wymagań jakościowych nie spełniały 2 partie ogórków (3,1%). Stwierdzono: liczne pęknięcia produktu na powierzchni, przejrzistość oraz brak jędrności.

Wymagań w zakresie znakowania nie spełniało 19 partii (29,2%). Kontrolowane partie kwestionowano przede wszystkim ze względu na: całkowity brak oznakowania lub niezamieszczanie na opakowaniu niektórych wymaganych przepisami informacji (na przykład: kraju pochodzenia oraz danych identyfikacyjnych podmiotu pakującego/ wysyłającego) oraz podawanie błędnych informacji o pochodzeniu.

Wymagań w zakresie faktur i dokumentów towarzyszących nie spełniały 23 partie (13,4%). Faktury i dokumenty towarzyszące partiom świeżych ogórków i pomidorów kwestionowano przede wszystkim ze względu na: podwójne wskazanie kraju pochodzenia, brak informacji o kraju pochodzenia, błędnie wskazany kraj pochodzenia, brak dokumentów sprzedaży.

Ponadto należy zaznaczyć, że dodatkowo pomimo zaplanowanych czynności kontrolnych u importerów (w siedzibie) oraz w kolejnych podmiotach (dalsi odbiorcy ogórków), WIJHARS prowadziło śledzenie importowanych ogórków z Rosji i Białorusi. Śledzenie rozpoczynano od momentu kontroli granicznej partii ogórków. Na każdym etapie podejmowana była współpraca i wymiana informacji między różnymi WIJHARS.

- **jakości handlowej napojów alkoholowych, sprzedawanych w saszetkach - alkotubki;**

W październiku 2024 roku IJHARS przeprowadziła kontrolę tak zwanych alkotubek, czyli tubek zawierających napój alkoholowy bardzo przypominający tubki musu dla dzieci. Wszystkie wojewódzkie inspektoraty przeprowadziły na terenie całego kraju działania kontrolno-sprawdzające w 447 sklepach detalicznych. Kontrolą objęto również mniejsze sklepy detaliczne wprowadzające do obrotu alkohol, a także stacje benzynowe.

W wyniku przeprowadzonych działań potwierdzono wycofanie produktu z obrotu we wszystkich sprawdzanych podmiotach. Oprócz wskazanych miejsc sprzedaży działaniami objęto również magazyny centralne, gdzie po kontroli prowadzony był jeszcze monitoring w zakresie dalszego postępowania z wycofanymi alkotubkami.

Dodatkowe działania IJHARS/ Additional activities AFQI

IJHARS poza kontrolami planowymi reagowała na pojawiające się sytuacje, dbając o wysoką jakość żywności. Inspektorzy IJHARS kontrolowali:

- jakość handlową artykułów rolno-spożywczych, pochodzących z obszarów objętych klęską żywiołową spowodowaną powodzią.

W podmiotach prowadzących działalność w zakresie skupu i przetwórstwa produktów rolnych głównie zbóż i rzepaku na cele konsumpcyjne i niedopuszczenie do wprowadzenia ich do obrotu, w przypadku gdy miały kontakt z wodą powodziową.

CEL I ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE

Wszystkie WIJHARS na przełomie listopada i grudnia skontrolowały ogółem 33 podmioty prowadzące działalność w zakresie skupu i przetwórstwa głównie zbóż, w których sprawdzono dokumentację dotyczącą zakupionych produktów rolnych, w tym 7 podmiotów usytuowanych było na terenach powiatów objętych stanem klęski żywiołowej. Surowce, takie jak zboże i rzepak, przed przyjęciem do magazynów były badane w laboratoriach zakładowych podmiotów skupujących w zakresie cech organoleptycznych i wybranych parametrów fizykochemicznych to jest: wilgotności, zawartości białka, glutenu, gęstości ziarna, liczby opadania, obecności szkodników i ich pozostałości, zawartości zanieczyszczeń. Zakres badanych wyróżników jakościowych był dostosowany do rodzaju skupowanego produktu.

Na podstawie sprawdzonej dokumentacji w skontrolowanych miejscach nie stwierdzono obrotu towarem nienadającym się do dalszego przetwórstwa na cele spożywcze.

ocenili ogólny wygląd partii
(stan i jednolitość ziaren zbóż
i nasion rzepaku),
zapach, czystość

inspektorzy

**sprawdzili, czy ziarno i nasiona
nie były zawilgocone oraz
czy nie doszło do ich zagrzenia
podczas przechowywania**

**ogłędziny przeprowadzono w 22 podmiotach
i sprawdzono 38 partii o łącznej masie 4 457,3 t**

w tym: 36 partii zbóż (głównie pszenicy) o masie 3827,3 t
i 2 partie rzepaku o masie 630 t

NIEPRAWIDŁOWOŚCI NIE STWIERDZONO

W 22 podmiotach ogłędzinami na miejscu objęto 38 partii płodów rolnych, o łącznej masie 4 457,3 t. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 15 podmiotach, do badań laboratoryjnych w zakresie cech organoleptycznych i parametrów fizykochemicznych pobrano 16 próbek z partii o łącznej masie 3 402,0 t. Nieprawidłowości wykazano w 3 podmiotach (20,0% skontrolowanych w tym zakresie) w odniesieniu do 3 próbek pszenicy (18,8% wszystkich przebadanych). Dotyczyły one: obecności szkodników (martwego i żywego) i zaniżonej zawartości białka w odniesieniu do wymagań określonych w skupie.

BADANIA LABORATORYJNE

w 15 podmiotach do badań laboratoryjnych

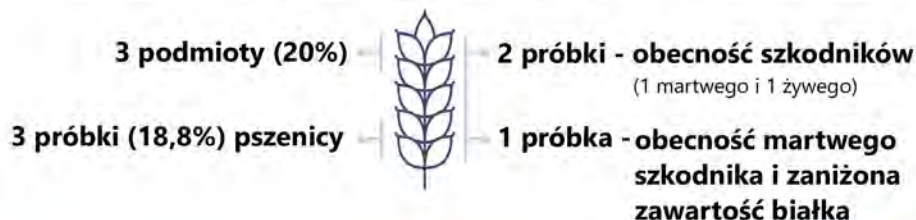
(w zakresie cech organoleptycznych i parametrów fizykochemicznych)

pobrano 16 próbek

(13 – pszenica, 2 – jęczmień, 1 – rzepak)

z partii o łącznej masie 3 402 t

NIEPRAWIDŁOWOŚCI

- na wniosek administracji innego państwa w ramach Punktu Kontaktowego do spraw oszustw żywnościowych - 44 kontrole.

Tabela 2. Kontrole w ramach Punktu Kontaktowego ds. oszustw żywnościowych/ Table 2: Controls in the frame Food Fraud Contact Points' Network

Kontrolowana grupa towarowa	Stwierdzone nieprawidłowości w kontrolowanej grupie towarowej
mięso i produkty drobiowe	• przekroczona zawartość wody do białka w filetach drobiowych, • niewłaściwe warunki transportu elementów drobiowych oraz żółtek jaj, • zaniżona zawartość mięsa w produkcie, • zaniżona zawartość mięsa w konserwie względem deklaracji na etykiecie, • obecność niezadeklarowanego DNA kurczaka w produkcie
mięso w elementach i przetwory mięsne	• niewłaściwe oznakowanie oraz obecność niezadeklarowanego mięsa drobiowego, • stosowanie dwóch dat przydatności do spożycia mięsa wołowego w elementach, • zaniżona zawartość mięsa oraz nieprawidłowe oznakowanie w języku niemieckim, • niewłaściwe oznakowanie w związku z zadeklarowaną obecnością MOM, • zawyżona zawartość tłuszczu i zaniżona zawartość soli w stosunku do ilości deklarowanej przez producenta, • obecność niezadeklarowanego białka drobiowego i DNA kurczaka w produkcie wieprzowym
kebab	• obecność niezadeklarowanego kwasu glutaminowego oraz niewłaściwe oznakowanie
sushi	• niewłaściwe oznakowanie
wyroby garmażeryjne	• niewłaściwie określony „termin przydatności do spożycia”
wyroby piekarnicze	• niewłaściwie zadeklarowany alergen w specyfikacji
tłuszcze do smarowania	• niewłaściwe oznakowanie
mleko i przetwory mleczne	• niewłaściwe oznakowanie, niezgodna zawartość tłuszczu z deklaracją
świeże owoce i warzywa	• zafałszowanie krajem pochodzenia towarów z krajów trzecich i wprowadzanie ich na rynek krajowy jako pochodzące z krajów UE, • niewłaściwe oznakowanie krajem pochodzenia, • stwierdzenie obecności żurawiny wielkoowocowej zamiast deklarowanej borówki brusznicy
przetwory warzywne	• niewłaściwe oznakowanie oraz obecność niezadeklarowanego cukru w ogórkach kiszonych
miód	• zafałszowanie poprzez dodatek między innymi cukrów obcych
jaja	• brak oznakowania krajem pochodzenia
przyprawy	• niewłaściwa jakość handlowa pieprzu czarnego mielonego
napoje bezalkoholowe	• niewłaściwe oznakowanie i niewłaściwe stosowanie oświadczeń

Ponadto przekazano do wojewódzkich inspektorów 53 powiadomienia informacyjne.

Tematyka doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez wojewódzkich inspektorów / *Scope of ad hoc inspections commissioned by Voivodeship Inspectors of Agricultural and Food Quality*

Wojewódzcy inspektorzy zlecieli przeprowadzenie 631 kontroli doraźnych, w zakresie jakości handlowej: przetworów mlecznych i mleka w proszku, przetworów warzywnych i owocowych, przetworów mięsnych, przetworów rybnych, świeżych owoców i warzyw, ryb schłodzonych, mrożonych i wędzonych, ziemniaków, przetworów zbożowych, przetworów grzybowych, kebabu, pieczywa, makaronu, wyrobów ciastkarskich i cukierniczych, przekąsek słonych, past i kremów z orzechów, ziarna zbóż, mięsa drobiowego, w tym tuszek i elementów, wyrobów garmażeryjnych, koncentratów spożywczych, wina i wyrobów winiarskich, napojów alkoholowych (w tym wódki i piwa) i bezalkoholowych, napojów zbożowych fermentowanych, wyrobów czekoladowych, jaj, oleju słonecznikowego, kokosowego i ryżowego, tłuszczów do smarowania, przypraw, miodu, kawy, herbaty i napojów kawowych, cukru, kakao, lodów, oliwy z oliwek, drożdży, soli morskiej, syropu klonowego, suplementów diety, szyszek chmielowych, granulatu chmielowego - typ 90 i ekstraktu chmielowego.

Tematyka doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez Głównego Inspektora i wojewódzkich inspektorów w związku z rozpatrzeniem skarg i wniosków na podmioty/ *Scope of ad hoc inspections related to complaints and requests, as commissioned by the Chief Inspector of Agricultural and Food Quality and Voivodeship Inspectors of Agricultural and Food Quality*

IJHARS przeprowadziła 366 kontroli doraźnych w związku ze skargami i wnioskami na podmioty, głównie w zakresie jakości handlowej: mięsa i przetworów mięsnych, świeżych owoców i warzyw, ziemniaków, wyrobów garmażeryjnych, jaj, mleka i przetworów mlecznych, ryb i produktów rybołówstwa, wyrobów garmażeryjnych, przetworów grzybowych, koncentratów spożywczych, pieczywa, kawy, herbaty, miodu, piwa, napojów alkoholowych i bezalkoholowych.

2.1.3. Urzędowa kontrola w obrocie z zagranicą/ Official control at import and export stage

Zasady i tryb kontroli/ Rules and procedure of control

Urzędowej kontroli jakości handlowej podlegają:

- artykuły rolno-spożywcze wymienione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 czerwca 2023 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (Dz. U. 2023 r. poz. 1153),
- importowane oraz przeznaczone na eksport świeże owoce i warzywa objęte wymaganiami norm handlowych UE.

Kontrola pozostałych artykułów rolno-spożywczych wywożonych z kraju jest dobrowolna i odbywa się w trybie oceny jakości handlowej wykonywanej na wniosek przedsiębiorcy.

Urzędowa kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą może być dokonywana:

- na przejściach granicznych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 kwietnia 2015 roku w sprawie wykazu przejść granicznych, na których dokonywana jest kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy (Dz. U. 2015 r. poz. 592),
- w oddziałach WIJHARS, zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Urzędowa kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą przeprowadzana jest według tych samych zasad i trybu, co kontrole na rynku krajowym.

O doborze czynności kontrolnych decydują specyficzne cechy kontrolowanego produktu, warunki techniczne kontroli oraz kompletność dołączonej dokumentacji przewozowej. Niezbędne czynności wykonywane są w miejscu przeprowadzenia kontroli, po otwarciu środka transportu przewożącego produkty luzem lub na podstawie opakowań jednostkowych. Próbkę kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych przekazywane są do laboratoriów IJHARS.

W 2024 roku przeprowadzono ogółem 69 688 kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą:

- 17 175 (24,6%) kontroli świeżych owoców i warzyw wywożonych z kraju,
- 52 513 (75,4%) kontroli artykułów rolno-spożywczych przywożonych do kraju.

W wyniku urzędowych kontroli świeżych owoców i warzyw realizowanych w obrocie z zagranicą (na etapie wywozu do krajów trzecich oraz na etapie przywozu z krajów trzecich) zakwestionowano łącznie 23 partie owoców i warzyw, w tym 22 partie na etapie importu oraz 1 partię na etapie eksportu.

Niezgodności dotyczyły:

- całkowitego braku oznakowania, braku oznakowania w języku polskim, braku kraju pochodzenia, braku cech identyfikacyjnych pakującego/wysyłającego,
- braku spełnienia wymagań minimalnych (występowanie objawów pleśni, zgnilizny, zepsucia),
- niespełnienia wymagań dotyczących wielkości mający istotny wpływ na niespełnienie wymagań dotyczących deklarowanej klasy.

Od dnia 16 września 2023 roku w dalszym ciągu obowiązuje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 roku w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1898). Na jego mocy obowiązuje zakaz przywozu z Ukrainy na terytorium Polski określonych produktów rolno-spożywczych (z włączeniami dotyczącymi tranzytów).

Pomimo zakazu, w dalszym ciągu obserwuje się wzmożony import pozostałych artykułów rolno-spożywczych do Polski na wschodniej granicy UE. Na przejściach granicznych PL-UA wciąż zapewniona jest całodobowa kontrola oraz bieżące monitorowanie przepływu towarów, a wszelkie istotne raporty w tym zakresie są przekazywane do właściwych organów w tym do MRiRW.

Zakaz obejmował między innymi:

- pszenicę zwyczajną (z wyjątkiem nasion do siewu),
- kukurydzę (z wyjątkiem nasion do siewu),
- mąkę pszenną z pszenicy zwyczajnej i orkisz,
- nasiona rzepaku lub rzepiku nawet łamane (z wyjątkiem nasion do siewu),
- nasiona słonecznika nawet łamane (z wyjątkiem nasion do siewu),
- otręby, śrutę i inne pozostałości oraz makuchy, wyszczególnione w rozporządzeniu.

W 2024 roku w ramach granicznych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych z Ukrainy, IJHARS skontrolowała ogółem 18 335 partii, w tym głównie:

• przetwory z owoców i warzyw,	• artykuły mleczne,
• wyroby cukiernicze,	• pieczywo,
• wyroby ciastkarskie,	• surowce browarnicze,
• nasiona roślin oleistych,	• produkty eko,
• zboża,	• miód.
• jaja,	

Ponadto, w związku z prowadzeniem przez IJHARS kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy i wywożonych za granicę, przedstawiciele IJHARS uczestniczyli w spotkaniach przygotowanych przez:

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji:
 - spotkanie grupy roboczej do spraw planowania inwestycji w przejściach granicznych dotyczące między innymi dofinansowania infrastruktury w przejściach granicznych ze środków przeznaczonych na budowę, modernizację i utrzymanie przejść granicznych oraz usprawnienia obsługi odpraw granicznych,
 - posiedzenia Zespołu do spraw Zintegrowanego Zarządzania Granicą Państwową dotyczące między innymi usprawnienia obsługi odpraw granicznych, w tym sytuacji dotyczącej kontroli granicznej na polsko-ukraińskiej granicy, Strategii Zintegrowanego Zarządzania Granicą Państwową Rzeczypospolitej Polskiej 2023-2027.
- Komisję Unii Europejskiej:
 - spotkaniach on-line dotyczących polsko-bałtyckich korytarzy solidarnościowych, poruszających problematykę kontroli na przejściach granicznych z Ukrainą oraz monitorowania pojawiających się opóźnień i problemów na przejściach granicznych.

W lipcu 2024 roku uruchomiona została Platforma Koordynacji i Wymiany Danych

- Single Window (PKWD-SW) i usługa realizowana przez IJHARS, to jest: Uzyskaj graniczne dokumenty jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. System ten umożliwia przedsiębiorcom oraz IJHARS elektroniczne składanie i obsługę wniosków w ramach kontroli granicznej.

2.2. Zadania realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej/ Tasks performed in the framework of the Common Agricultural Policy

2.2.1. Kontrola i certyfikacja w rolnictwie ekologicznym/ Control and certification of organic farming

Organy IJHARS realizowały zadania w zakresie rolnictwa ekologicznego zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 23 czerwca 2022 roku o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz.U. z 2023 roku poz. 1235).

Przepisy UE dotyczące rolnictwa ekologicznego/ EU provisions on the organic farming

Podstawowym aktem prawnym UE obowiązującym w 2024 roku w zakresie rolnictwa ekologicznego było rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007.

Rozporządzenie to zostało zmienione przez następujące akty prawne:

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/2867 z dnia 2 września 2024 r. zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 w odniesieniu do prezentacji logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej,

oraz wydane zostało jedno sprostowanie z dnia 15 listopada 2024 roku do rozporządzenia 2018/848.

W 2024 roku weszły w życie następujące akty prawne zmieniające rozporządzenia wykonawcze i delegowane, wydane na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/848, to jest:

- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/1748 z dnia 21 czerwca 2024 roku zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/1378 w odniesieniu do uznawania niektórych jednostek certyfikujących zgodnie z art. 46 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 za właściwe do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów ekologicznych w państwach trzecich do celów przywozu produktów ekologicznych do Unii
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/3095 z dnia 29 lipca 2024 roku zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2021/1698 w odniesieniu do certyfikacji niektórych podmiotów i grup podmiotów w państwach trzecich oraz kontroli przeprowadzanych przez organy kontrolne i jednostki certyfikujące w odniesieniu do ich produktów ekologicznych
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/2140 z dnia 6 sierpnia 2024 roku w sprawie zmiany i sprostowania rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/1378 w odniesieniu do uznawania niektórych jednostek certyfikujących zgodnie z art. 46 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 za właściwe do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów ekologicznych w państwach trzecich do celów przywozu produktów ekologicznych do Unii
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/2975 z dnia 25 września 2024 roku zmieniające rozporządzenia delegowane (UE) 2021/1698 i (UE) 2021/2306 w odniesieniu do przywozu do Unii produktów ekologicznych wysokiego ryzyka i produktów w okresie konwersji
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/230 z dnia 25 października 2023 roku zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2021/1342 w odniesieniu do informacji, które mają być przekazywane przez państwa trzecie oraz organy kontrolne i jednostki certyfikujące do celów nadzoru nad ich uznawaniem na mocy art. 33 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007, oraz środków, jakie należy przyjąć w ramach sprawowania tego nadzoru.
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/2794 z dnia 31 października 2024 roku zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/1378 w odniesieniu do uznawania niektórych jednostek certyfikujących zgodnie z art. 46 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 za właściwe do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów ekologicznych w państwach trzecich do celów przywozu produktów ekologicznych do Unii.

- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/3121 z dnia 16 grudnia 2024 roku zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/1378 w odniesieniu do uznawania niektórych jednostek certyfikujących zgodnie z art. 46 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 za właściwe do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów ekologicznych w państwach trzecich do celów przywozu produktów ekologicznych do Unii.

Zakres wyżej wymienionych rozporządzeń nie miał wpływu na zasady produkcji i kontroli w rolnictwie ekologicznym w państwach UE.

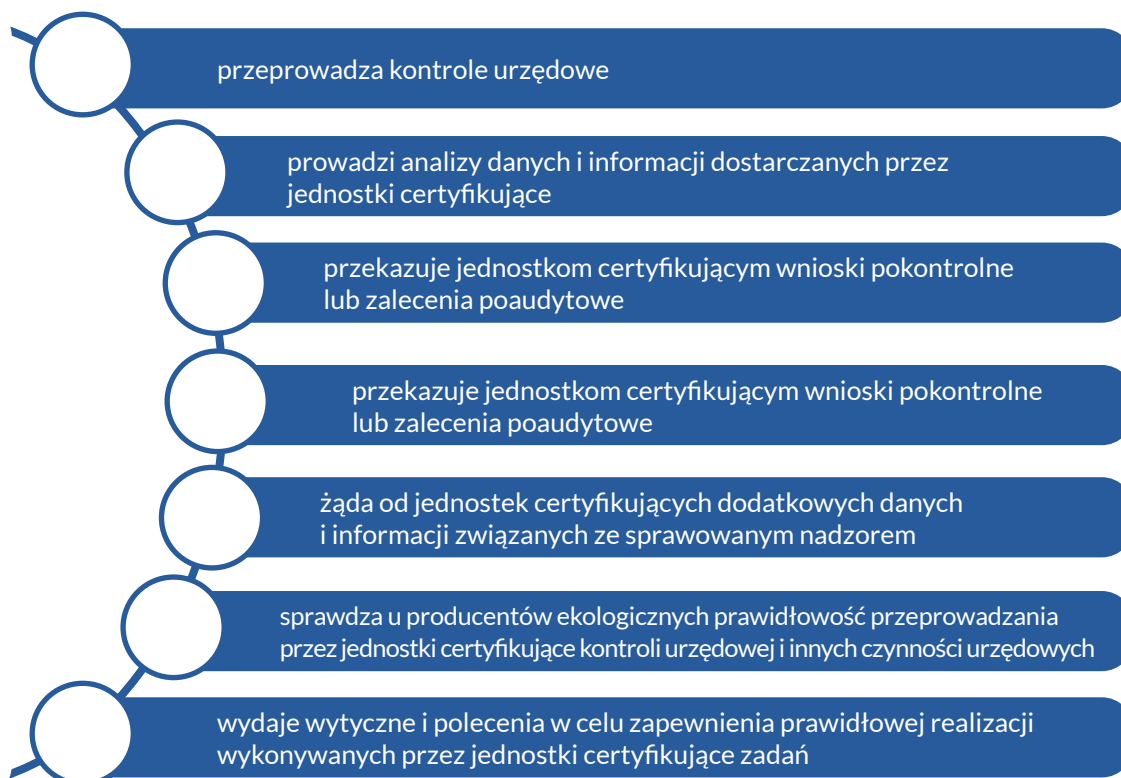

System kontroli w rolnictwie ekologicznym/ **Control system of organic farming**

Zgodnie z przepisami obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej, wszystkie państwa członkowskie zobowiązane zostały do stworzenia systemu kontroli w rolnictwie ekologicznym, który ma zagwarantować konsumentom, że zakupione przez nich produkty, oznaczone jako ekologiczne, podlegały na każdym etapie produkcji, przygotowania i dystrybucji procedurze, która potwierdziła spełnienie wymagań określonych przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego. Ponadto system ten ma za zadanie zagwarantować uczciwą konkurencję oraz skuteczne funkcjonowanie rynku wewnętrznego produktów ekologicznych.

W Polsce, podobnie jak w większości państw UE, przyjęty został system kontroli oparty na prywatnych jednostkach certyfikujących, uznawanych oraz nadzorowanych przez wyznaczone organy państwowe.

W ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi Główny Inspektor IJHARS:

Zgodnie z ustawą o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej Główny Inspektor, w ramach sprawowanego nadzoru powierzył część zadań wojewódzkim inspektorom. Zakres zadań obejmuje między innymi sprawdzenie u producentów ekologicznych prawidłowości kontroli przeprowadzonych przez jednostki certyfikujące zgodności prowadzonej produkcji ekologicznej z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego.

W Tabeli 3 znajduje się wykaz jednostek certyfikujących działających w Polsce w 2024 roku wraz z zakresem przekazanych zadań, o których mowa w art. 40 ust. 1 rozporządzenia 2018/848, w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych.

Tabela 3. Wykaz jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym, wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku/ Table 3: List of certifying bodies in organic farming in 2024 (as at 31st December 2024)

Nazwa jednostki certyfikującej	Kategorie produktów w zakresie których Jednostkom zostały przekazane zadania o których mowa w art. 40 ust. 1 rozporządzenia 2018/848.							Certyfikacja grupowa
	nieprzetworzone rośliny i produkty roślinne, w tym nasiona i inny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin	zwierzęta gospodarskie i nieprzetworzone produkty zwierzęce	algi i nieprzetworzone produkty akwakultury	przetworzone produkty rolne, w tym produkty akwakultury, do wykorzystania jako żywność	pasza	wino	inne produkty wymienione w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 (1)	
EKO GWARAN-CJA PTRE Sp. z o.o.	x	x	x	x	x	x	x	-
"PNG" Sp. z o.o.	x	x	x	x	x	x	x	x
Kiwa COBICO Sp. z o.o.	x	x	x (2)	x	x	x	x	x
BIOEKSPERT Sp. z o.o.	x	x	x (2)	x	x	x	x (3)	-
Biocert Małopolska Sp. z o.o.	x	x	x	x	x	x	x	-
Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A.	x	x	x	x	x	x	x	-
"AGRO BIO TEST" Sp. z o.o.	x	x	x (2)	x	x	x	x	-
TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.	x	x	x	x	x	x	x	-
Centrum Jakości AgroEko Sp. z o.o.	x	x	x	x	x	x	x	-
DQS Polska Sp. z o.o.	x	x	-	x	x	x	x	x
Bureau Veritas Polska Sp. z o.o.	x	x	x (2)	x	x	x	x	-
Krajowe Centrum Badań i Certyfikacji „Gwarantowana Jakość” Sp. z o.o.	x	x	-	x	x	x	x (4)	x
eCO2 Sp. z o.o. (od 21.02.2024 roku)	X (5)	X (5)	-	X (5)	X (5)	-	-	X (5)

(1) Drożdże używane jako żywność lub pasza, herbata paragwajska, kukurydza cukrowa, liście winorośli, rdzenie palmowe, kielki chmielu i inne podobne jadalne części roślin i wytwarzane z nich produkty, sól morską i inne rodzaje soli stosowane w żywności i paszy, kokon jedwabnika nadający się do zwijania, naturalne gumy i żywice, wosk pszczoły, olejki eteryczne, zatyczki z korka naturalnego, nieaglomerowane i bez żadnych substancji wiążących, bawełna niezgrzeblona i nieczesana, wełna niezgrzeblona i nieczesana, skóry surowe i skóry niewyprawione, tradycyjne ziołowe preparaty na bazie roślin.

(2) Z wyłączeniem kategorii produkcja.

(3) Z wyłączeniem produktu: bawełna niezgrzeblona i nieczesana. Produkt: zatyczki z korka naturalnego, nieaglomerowane i bez żadnych substancji wiążących z wyłączeniem kategorii produkcja.

(4) Wyłącznie w zakresie produktów: drożdże używane jako żywność lub pasza; w kategoriach działalności: produkcja, przygotowanie, dystrybucja/ wprowadzanie do obrotu, przechowywanie, import, eksport.

(5) Z wyłączeniem rodzaju działalności: import i eksport.

W styczniu 2024 roku w Polsce działało 12 jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym. W lutym 2024 roku Główny Inspektor przekazał zadania, o których mowa w art. 40 ust 1 rozporządzenia 2018/848, nowej jednostce certyfikującej – eCO2 Sp. z o.o.

W związku z tym, od 21 lutego, do końca 2024 roku działalność w zakresie kontroli i certyfikacji producentów ekologicznych prowadziło 13 jednostek certyfikujących.

Wyniki audytów przeprowadzonych w jednostkach certyfikujących/ Results of audits carried out in control bodies

W 2024 roku IJHARS przeprowadziła planowe audyty 13 jednostek certyfikujących. Audyty odbyły się w siedzibach jednostek certyfikujących. Celem audytów było sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Na podstawie przeprowadzonych audytów stwierdzono nieprawidłowości w następujących badanych obszarach:

- sprawozdawczość jednostek do Głównego Inspektoratu – 16 nieprawidłowości, z których większość (12) polegała na przekazaniu błędnych danych w wykazie, o którym mowa w art. 10 lit. a) rozporządzenia 2018/848,
- kontrola producentów ekologicznych – 16 nieprawidłowości, w większości dotyczących kontroli identyfikowalności i bilansowania masy,
- wydawanie certyfikatów – 8 nieprawidłowości,
- prowadzenie urzędowych postępowań wyjaśniających – 3 nieprawidłowości,
- analiza ryzyka – 3 nieprawidłowości,
- szkolenia – 2 nieprawidłowości,
- przegląd dokumentacji pokontrolnej - 2 nieprawidłowości,
- zgłoszenia działalności – 1 nieprawidłowość,
- procedury i instrukcje - 1 nieprawidłowość,
- nadawanie środków zgodnych ze wspólnym katalogiem, o którym mowa w art. 41 ust. 4 - 1 nieprawidłowość,
- środki techniczne - 1 nieprawidłowość.

Szczegółowe informacje na temat stwierdzonych nieprawidłowości Główny Inspektor przekazał jednostkom certyfikującym w postaci zaleceń poaudytowych w celu podjęcia przez nie działań prowadzących do wyeliminowania nieprawidłowości. Zalecenia poaudytowe zostały również przekazane do wiadomości Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Polskiego Centrum Akredytacji.

Wyniki kontroli sprawdzających w ekologicznych gospodarstwach rolnych/ Results of follow up checks in organic holdings

Kontrole sprawdzające przeprowadzono w 177 ekologicznych gospodarstwach rolnych (w tym 1 producent prowadził równoległą działalność w zakresie przygotowania oraz 10 w zakresie dystrybucji/wprowadzania do obrotu). W ramach 177 kontroli przeprowadzono 22 kontrole nadzorowane wykonane przez jednostki certyfikujące pod nadzorem WIJHARS.

Kontrole sprawdzające obejmowały prowadzenie działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego przez producenta oraz prawidłowość przeprowadzania kontroli przez inspektora rolnictwa ekologicznego na rzecz jednostki certyfikującej.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości wynikały z nieprzestrzegania zasad:

- przeprowadzania kontroli przez inspektora rolnictwa ekologicznego na rzecz jednostki certyfikującej, w tym:
 - zamieszczania w protokole kontroli błędnych lub niepełnych informacji, dotyczących między innymi produktów do uwzględnienia na certyfikacie, wymaganej dokumentacji prowadzonej przez producentów, kontroli bilansowania masy produktów i/lub kontroli identyfikowalności, weryfikacji certyfikatów dostawców,
 - nierzetelnej weryfikacji prowadzonej przez producentów dokumentacji produkcyjnej/obiektów wykorzystywanych do przechowywania produktów ekologicznych,
 - niezakwestionowania braku stosowania płodozmianu i/lub braku obowiązkowego stosowania w uprawie roślin bobowatych,
 - niezakwestionowania braku zgody WIORIN na zastosowanie nieekologicznych nasion,
 - niezakwestionowania przez inspektora braku posiadania przez producenta dokumentacji handlowej odnośnie zastosowanego materiału siewnego,
- prowadzenia działalności przez producenta, w tym:
 - niepoprawnego wystawiania dokumentów sprzedaży,
 - zastosowania materiału siewnego zaprawianego środkami niedozwolonymi w rolnictwie ekologicznym,
 - zastosowania materiału nasadzeniowego bez dokumentów potwierdzających pochodzenie,
 - brak aktualnego planu/harmonogramu produkcji,
 - brak lub niekompletnie prowadzonej dokumentacji produkcyjnej/stosownych rejestrów,
 - przechowywania/suszenia produktów ekologicznych w obiektach niezgłoszonych do jednostki certyfikującej,
 - niewłaściwego oddzielenia produkcji w okresie konwersji od produkcji ekologicznej,

- brak weryfikacji certyfikatu nabywanego produktu,
- brak weryfikacji informacji znajdujących się na dokumentach towarzyszących nabywanym produktom,
- brak płodozmianu/upraw przyczyniających się do zwiększania żyzności i aktywności biologicznej gleby,
- zastosowania nieekologicznego materiału siewnego/materiału rozmnożeniowego/do reprodukcji roślin bez zgody WIORIN,
- brak aktualnego opisu jednostki produkcyjnej,
- brak aktualnego zgłoszenia działalności/załącznika do zlecenia certyfikacji (lokalizacja i użytkowanie działek/obiektów),
- brak lub niekompletnie prowadzonej dokumentacji między innymi towarowej i finansowej umożliwiającej przeprowadzenie kontroli bilansowania masy i identyfikowalności,
- brak dowodów zakupu nawozów,
- niezachowania odpowiednich środków ostrożności i kontroli w celu zapewnienia zgodności,
- nieoddzielenia zwierząt ekologicznych od nieekologicznych podczas wypasu,
- utrzymywania zwierząt na uwięzi,
- wprowadzenia do obrotu produktu z odniesieniem do produkcji ekologicznej nieposiadającego certyfikatu,
- używania w dokumentach handlowych terminów odnoszących się do produkcji ekologicznej dla produktu niespełniającego stosownych wymogów,
- stosowania w znakowaniu lub reklamie terminów, które mogły wprowadzić konsumenta w błąd,
- prowadzenia równoległej uprawy roślin tej samej odmiany w statusie ekologicznym i w okresie konwersji.

W laboratoriach IJHARS zbadano próbki produktów, pobrane w ramach kontroli sprawdzających, na obecność niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin. Inspektorzy pobrali łącznie 121 próbek produktów w ekologicznych gospodarstwach rolnych. W wyniku analizy próbek pobranych do badań laboratoryjnych, w 22 próbkach (18,2%) stwierdzono obecność niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin. Ponadto przebadany został 1 wtórnik próbki, którego wynik badania potwierdził obecności pozostałości niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin.

**Wyniki kontroli sprawdzających w przetwórnictwach ekologicznych,
u importerów produktów ekologicznych oraz producentów
wprowadzających do obrotu/ Results of follow up checks carried out in
organic processors premises, importers of organic products and operators
placing organic products on market**

Kontrole sprawdzające przeprowadzono u 55 producentów ekologicznych, w tym: 35 producentów prowadziło działalność w zakresie dystrybucji/ wprowadzania do obrotu produktów rolnictwa ekologicznego, 36 prowadziło działalność w zakresie przygotowania, 11 producentów prowadziło działalność w zakresie importu produktów rolnictwa ekologicznego, 10 prowadziło działalność w zakresie eksportu, 27 w zakresie przechowywania oraz 1 podmiot prowadzący sprzedaż produktów ekologicznych w sklepie stacjonarnym, nie będący pod kontrolą żadnej jednostki certyfikującej. Przeprowadzono 2 kontrole nadzorowane wykonane przez jednostkę certyfikującą pod nadzorem inspektorów WIJHARS.

Kontrole sprawdzające obejmowały prowadzenie działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego przez producenta oraz prawidłowość przeprowadzania kontroli przez inspektora rolnictwa ekologicznego na rzecz jednostki certyfikującej.

Nieprawidłowości dotyczące prowadzenia działalności przez producentów polegały między innymi na:

- braku aktualnej dokumentacji (zgłoszenie, opis jednostki) dotyczącej prowadzonej działalności ekologicznej,
- błędnym oznakowaniu partii produktu odnośnie miejsca pochodzenia surowca ekologicznego,
- wprowadzeniu do obrotu produktów ze statusem niezgodnym z rzeczywistością wynikającym z dokumentacji,
- błędnym/niekompletnym prowadzeniu dokumentacji produkcyjnej i/lub dotyczącej magazynowania produktów ekologicznych.

Nieprawidłowości dotyczące przeprowadzania kontroli przez inspektora rolnictwa ekologicznego na rzecz jednostki certyfikującej polegały na:

- zamieszczeniu w protokole kontroli błędnych lub niepełnych informacji, dotyczących m. in. kategorii działalności kontrolowanego podmiotu, podejmowania przez podmiot stosownych środków ostrożności, przechowywania nabywanych produktów,
- braku zakwestionowania nieaktualnego opisu jednostki produkcyjnej,
- braku zakwestionowania nieweryfikowania przez producenta certyfikatów dostawców,
- braku przeprowadzenia lub błędnym przeprowadzeniu kontroli identyfikowalności i/lub bilansowania masy.

W toku kontroli sprawdzających pobrano 19 próbek, w celu zbadania obecności niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin. W wyniku analizy próbek pobranych do badań laboratoryjnych w 7 próbkach (36,8%) stwierdzono pozostałości niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin. Ponadto przebadany został 1 wtórnik próbki, którego wynik badania nie potwierdził obecności pozostałości niedozwolonego w rolnictwie ekologicznym środka ochrony roślin.

Dopuszczanie do swobodnego obrotu produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z krajów trzecich/ *Release for free circulation of organic products imported from third countries*

W 2024 roku przeprowadziły 1 511 kontroli granicznych w zakresie dopuszczania do obrotu produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z 43 krajów trzecich, takich jak: Albania, Argentyna, Bośnia i Hercegowina, Brazylia, Chile, Chiny, Dominikana, Egipt, Ekwador, Filipiny, Ghana, Gruzja, Indie, Indonezja, Izrael, Japonia, Kambodża, Kanada, Kazachstan, Kenia, Kolumbia, Kosowo, Kostaryka, Laos, Mali, Meksyk, Mołdawia, Pakistan, Paragwaj, Peru, Republika Południowej Afryki, Rosja, Rwanda, Serbia, Sri Lanka, Stany Zjednoczone Ameryki, Tajlandia, Tunezja, Turcja, Ukraina, Uzbekistan, Wielka Brytania, Wietnam. Łączna masa produktów ekologicznych, importowanych z krajów trzecich do Polski wyniosła 27,9 tys. t.

Zezwolenia na odstępstwa od zasad produkcji metodami ekologicznymi/ *Granting of exceptions from the organic production rules*

Decyzje administracyjne zezwalające na zastosowanie przewidzianych prawem odstępstw od warunków produkcji metodami ekologicznymi wydawane są na podstawie wniosków producentów ekologicznych składanych do wojewódzkich inspektorów, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia działalności lub do Głównego Inspektora.

W 2024 roku wojewódzcy inspektorzy wydali ogółem 303 decyzji administracyjnych dotyczących odstępstw od zasad produkcji metodami ekologicznymi, w tym 295 decyzji zezwalających na zastosowanie odstępstw od warunków produkcji metodami ekologicznymi. Najwięcej decyzji w sprawie odstępstw od warunków produkcji ekologicznej dotyczyło wniosków o wprowadzenia do ekologicznej jednostki produkcji drobiarskiej nieekologicznego drobiu (174 decyzje).

Do Głównego Inspektora w 2024 roku wpłynęło 11 wniosków o odstępstwo od zasad produkcji ekologicznej na zastosowanie nieekologicznego składnika w produkcji ekologicznej. Główny Inspektor w 2024 roku wydał 10 decyzji w wyżej wymienionym zakresie. Ponadto 1 wniosek został pozostawiony bez rozpoznania.

Prowadzenie rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego/ [Keeping records of organic farming inspectors](#)

Kontrole u producentów ekologicznych mogą przeprowadzać wyłącznie osoby wpisane do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego. Warunkiem wpisu do rejestru jest posiadanie wiedzy niezbędnej do przeprowadzenia kontroli u producentów ekologicznych, potwierdzonej egzaminem zdanym przed komisją kwalifikacyjną, powołaną przez Głównego Inspektora.

W 2024 roku Główny Inspektor zorganizował 4 egzaminy, umożliwiając osobom ubiegającym się o wpis do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego, nabycie uprawnień z zakresu 7 specjalizacji. Każdy egzamin obejmował wszystkie rodzaje specjalizacji. W wyniku egzaminów uprawnienia do kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych uzyskało 112 nowych inspektorów.

W 2024 roku Główny Inspektor wydał 1 decyzję dotyczącą skreślenia inspektora z rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego ze względu na wykazane w ramach sprawowanego nadzoru nierzetelne wykonanie kontroli urzędowej.

Inne zadania realizowane na rzecz rolnictwa ekologicznego/ Other tasks related to organic farming

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej Główny Inspektor, w ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi i nadzoru nad produkcją ekologiczną, prowadził analizy danych dostarczonych przez jednostki certyfikujące. Dane otrzymywane z jednostek były wykorzystywane do tworzenia sprawozdań, zestawień, informacji, wykazów oraz do sprawowania nadzoru nad jednostkami certyfikującymi i produkcją ekologiczną.

Dane o producentach w rolnictwie ekologicznym były niezbędne również do prowadzenia i aktualizowania obszernego wykazu producentów ekologicznych, o którym mowa w art. 34 ust. 6 rozporządzenia 2018/848.

W 2024 roku wyżej wymieniony wykaz producentów ekologicznych został zmodyfikowany. Aktualizowany wykaz podawany do wiadomości publicznej na stronie internetowej IJHARS przez Głównego Inspektora, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a) tiret trzecie ustawy z dnia 23 czerwca 2022 roku o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej, zawierał odnośnik do strony w systemie TRACES, w którym dostępne są informacje dotyczące certyfikatów wydanych producentom ekologicznym przez jednostki certyfikujące.

Więcej na stronie:

<https://webgate.ec.europa.eu/tracesnt/directory/publication/organic-operator/index>

Ponadto, laboratoria urzędowe przekazywały Głównemu Inspektorowi dane dotyczące wyników analiz próbek pobranych u producentów ekologicznych przez jednostki certyfikujące, na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2015 roku w sprawie danych dotyczących wyników przeprowadzonych analiz (Dz.U. 2019 r. poz. 167). Dane były przetwarzane w ramach sprawowanego nadzoru.

Postępowania wyjaśniające dotyczące notyfikacji o niezgodnościach zgłaszanych przez państwa członkowskie UE na polskie produkty ekologiczne i notyfikacje zgłaszane przez Polskę/ *Investigation proceedings following notifications of irregularities reported by the EU Member States on Polish organic products and notifications reported by Poland*

W 2024 roku przeprowadzono 40 postępowań wyjaśniających w związku z notyfikacjami dotyczącymi stwierdzenia niezgodności z wymaganiami przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego w odniesieniu do produktów ekologicznych sprzedanych przez polskich producentów do innych państw członkowskich. Notyfikacje zgłoszone w 2024 roku na Polskę przez inne państwa członkowskie UE związane były z wystąpieniem pozostałości środków ochrony roślin, preparatów chwastobójczych, repelentów, regulatorów wzrostu lub fumigantów w produktach ekologicznych. Notyfikacje te pochodziły z: Niemiec, Holandii, Francji, Belgii, Węgier, Litwy, Włoch. Z powyższych notyfikacji, 10 zostało zakończonych niepotwierdzeniem zarzutów wobec polskiego producenta, natomiast 6 notyfikacji zostało zakończonych potwierdzeniem zarzutów po stronie polskiej.

W pozostałych 24 notyfikacjach zgłoszonych na Polskę przez inne państwa członkowskie UE postępowanie wyjaśniające nie zostało zakończone w 2024 roku.

W 2024 roku Polska zgłosiła do Komisji Europejskiej łącznie 38 notyfikacji, w tym:

- 27 notyfikacji na produkty pochodzące z państw członkowskich UE (Niemcy, Włochy, Holandia, Belgia, Czechy, Litwa, Francja, Grecja, Norwegia, Hiszpania, Szwajcaria),
- 11 notyfikacji na produkty pochodzące z państw trzecich (Turcja, Albania, Sri Lanka, Kazachstan, Rosja, Serbia, Paragwaj, Ukraina).

Zainicjowane przez Polskę postępowania wyjaśniające w ramach tych notyfikacji dotyczyły pozostałości niedozwolonych w produkcji ekologicznej środków i substancji, w produktach ekologicznych oraz nieprawidłowego stosowania terminów związanych z produkcją ekologiczną na produktach sprowadzonych z tych państw do Polski.

Z powyższych notyfikacji, 9 zostało zakończone niepotwierdzeniem zarzutów, natomiast 5 notyfikacji zostało zakończone potwierdzeniem zarzutów wobec państwa notyfikowanego. W pozostałych 24 notyfikacjach zgłoszonych przez Polskę do Komisji Europejskiej na państwa członkowskie UE oraz państwa trzecie, postępowania wyjaśniające nie zostały zakończone w 2024 roku.

Spotkania z jednostkami certyfikującymi/ Meetings with control bodies

Główny Inspektorat zorganizował w 2024 roku 3 spotkania robocze z nadzorowanymi przez Głównego Inspektora jednostkami certyfikującymi. Ich celem było omówienie bieżących zagadnień istotnych dla funkcjonowania systemu kontroli w rolnictwie ekologicznym, natomiast w maju miało miejsce całodzienne spotkanie stacjonarne z rozbudowaną częścią szkoleniową. W spotkaniach brali udział również przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Polskiego Centrum Akredytacji.

2.2.2. Kontrola produktów regionalnych i tradycyjnych/ Control of regional and traditional products

Zmiany przepisów dotyczących produktów regionalnych i tradycyjnych/ Changes to the provisions on regional and traditional products

W 2024 roku obowiązywała ustawa z dnia 9 marca 2023 roku o rejestracji i ochronie nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów, rolnych i środków spożywczych, win lub napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. 2023 poz. 588).

Ustawa określa między innymi:

- obowiązki i uprawnienia państwa członkowskiego UE oraz właściwego organu określone w rozporządzeniach: 1151/2012, 1308/2013, 2019/787, 2017/625 i w przepisach UE wydanych na podstawie tych rozporządzeń oraz w rozporządzeniu 2019/1753,
- kompetencje Rady do Spraw Oznaczeń Geograficznych i Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności. Rada będąc organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw rynków rolnych będzie opiniowała wnioski o rejestrację, wnioski o cofnięcie rejestracji, wnioski o zatwierdzenie zmiany, sprzeciwy krajowe, sprzeciwy do wniosku o cofnięcie rejestracji oraz sprzeciwy do wniosku o zatwierdzenie zmiany,
- zasady i tryb postępowania w sprawie rejestracji (lub w przypadku wniesienia sprzeciwu wobec wniosku o rejestrację) nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych lub gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych i środków spożywczych, win i napojów spirytusowych,
- zasady przyznania tymczasowej ochrony krajowej nazwom produktów,
- zasady przeprowadzania kontroli urzędowej w zakresie zgodności produktu ze specyfikacją produktu.

13 maja 2024 roku weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 roku w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012 (Dz.U.UE.L.2024.1143).

Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy dotyczące następujących systemów jakości:

- chronione nazwy pochodzenia i chronione oznaczenia geograficzne wina i produktów rolnych, w tym środków spożywczych oraz oznaczenia geograficzne napojów spirytusowych;
- gwarantowane tradycyjne specjalności i określenia jakościowe stosowane fakultatywnie.

W przedmiotowym rozporządzeniu przewidziano jednolity i kompletny system oznaczeń geograficznych, ochrony nazw win, napojów spirytusowych i produktów rolnych o cechach, właściwościach lub renomie związanych z ich miejscem produkcji.

Rozporządzenie (UE) nr 2024/1143 uchyliło:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 roku w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.Urz.UE.L Nr 343, str. 1).

Rozporządzenie (UE) nr 2024/1143 zmieniło:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 z dnia 17 kwietnia 2019 roku w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, stosowania nazw napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu innych środków spożywczych, ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, wykorzystywania alkoholu etylowego i destylatów pochodzenia rolniczego w napojach alkoholowych, a także uchylające rozporządzenie (WE) nr 110/2008 (Dz.Urz.UE.L Nr 130, str. 1),
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.Urz.UE.L Nr 347, str. 671),
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1753 z dnia 23 października 2019 roku w sprawie działań Unii po jej przystąpieniu do Aktu genewskiego Porozumienia lizbońskiego w sprawie nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych (Dz.Urz.UE.L Nr 271, str. 1).

Zgodnie z art. 93 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 2024/1143, każda nazwa pochodzenia i oznaczenie geograficzne wina i produktów rolnych oraz każde oznaczenie geograficzne napojów spirytusowych, wraz ze wszystkimi odpowiednimi danymi

oraz danymi dotyczącymi oczekujących na rozpatrzenie wniosków o rejestrację, zmianę lub cofnięcie rejestracji, wpisane do odpowiednich rejestrów oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 11 rozporządzenia (UE) nr 1151/2012, art. 104 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i art. 33 rozporządzenia (UE) 2019/787, w dniu 12 maja 2024 roku są automatycznie wpisywane do unijnego rejestru oznaczeń geograficznych.

Ponadto, zgodnie z art. 93 ust. 2 ww. rozporządzenia, każda gwarantowana tradycyjna specjalność wpisana do rejestru gwarantowanych tradycyjnych specjalności, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia (UE) nr 1151/2012, wraz ze wszystkimi odpowiednimi danymi oraz danymi dotyczącymi oczekujących na rozpatrzenie wniosków o rejestrację, zmianę lub cofnięcie rejestracji, w dniu 12 maja 2024 roku, zostaje automatycznie wpisana do unijnego rejestru gwarantowanych tradycyjnych specjalności.

Zasady kontroli i certyfikacji produktów regionalnych i tradycyjnych/ Rules for control and certification of regional and traditional products

Organami i jednostkami organizacyjnymi właściwymi w sprawach kontroli i certyfikacji produktów rolnych i środków spożywczych posiadających chronioną nazwę pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenie geograficzne (ChOG) lub będących gwarantowaną tradycyjną specjalnością (GTS) są:

- minister właściwy do spraw rynków rolnych - upoważniający jednostki certyfikujące, do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów potwierdzających zgodność procesu produkcji ze specyfikacją,
- Główny Inspektor - sprawujący nadzór nad jednostkami certyfikującymi,
- wojewódzki inspektor - przeprowadzający kontrolę zgodności procesu produkcji ze specyfikacją oraz wydający świadectwa jakości potwierdzające zgodność procesu produkcji ze specyfikacją,
- jednostki certyfikujące przeprowadzające kontrole oraz wydające i cofające certyfikaty zgodności.

Stosowanie oznaczeń pozwala na łatwiejszą identyfikację produktów, ochronę przed bezprawnym używaniem zarejestrowanych nazw oraz promocję produktów o specyficznych cechach i określonym pochodzeniu. Jednym z podstawowych elementów zapewnienia ochrony jest skuteczny system kontroli, na który składa się kontrola zgodności procesu produkcji ze specyfikacją oraz kontrola urzędowa, sprawdzająca przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony produktów posiadających ChNP, ChOG lub GTS. Kontrole mają na celu ochronę zarejestrowanych nazw przed pośrednim lub bezpośrednim ich wykorzystywaniem na potrzeby komercyjne, nadużywaniem, imitacją lub przywoływaniem oraz przed stosowaniem wszelkich określeń lub praktyk mogących wprowadzić w błąd konsumenta, co do rzeczywistego pochodzenia produktu lub jego charakterystyki. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych prowadzonym przez Komisję Europejską wpisanych było 47 polskich nazw produktów rolnych i spożywczych oraz 2 nazwy napojów spirytusowych.

Nadzór nad jednostkami certyfikującymi/ **Supervision of authorised certifying bodies**

IJHARS sprawuje nadzór nad jednostkami certyfikującymi, które są akredytowane przez PCA zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17065 i upoważnione przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów potwierdzających zgodność procesu produkcji produktów rolnych i środków spożywczych posiadających ChNP, ChOG, GTS ze specyfikacją.

W 2024 roku funkcjonowały 4 jednostki certyfikujące takie jak:

- BIOCERT MAŁOPOLSKA z siedzibą w Krakowie,
- Kiwa COBICO z siedzibą w Przebieczanach,
- PNG z siedzibą w Cisowie,
- QA Solutions z siedzibą w Krakowie.

Jednostki certyfikujące przeprowadziły kontrole na wniosek producentów, wydając ogółem 272 certyfikaty na takie produkty jak: fasola wrzawska, jabłka grójeckie, jabłka łąckie, kabanosy staropolskie, kiełbasa myśliwska staropolska, kiełbasa krakowska

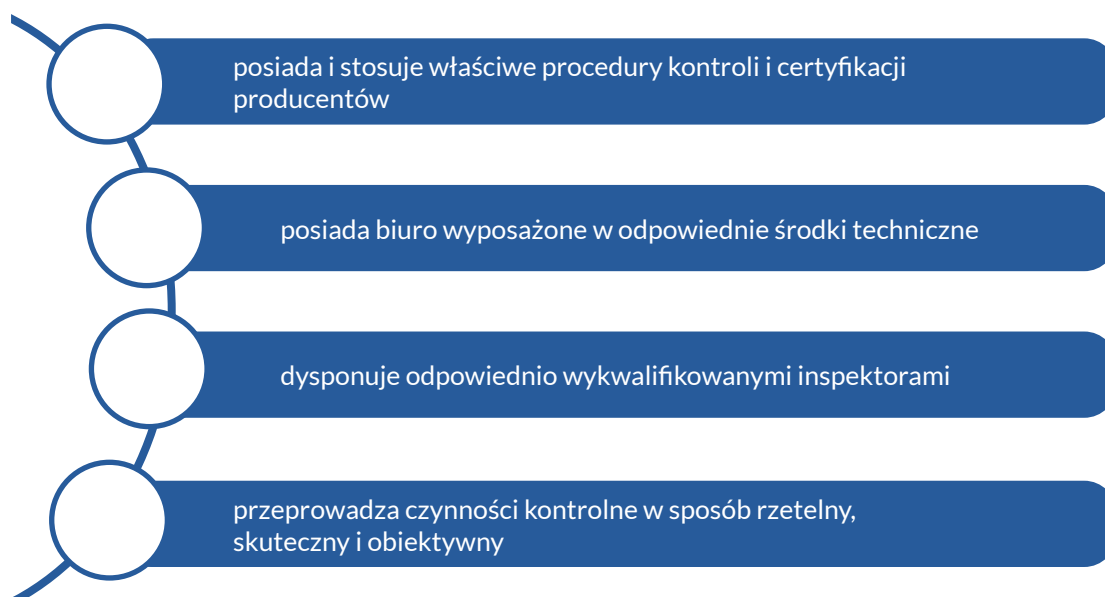
sucha staropolska, kiełbasa piaszczańska, krupnioki śląskie, miód drahimski, miód spadziowy z Beskidu Wyspowego, susza sechłońska, ser koryciński swojski, śliwka szydlowska, truskawka kaszubska, obwarzanek krakowski, wędzone jabłko sechłońskie, wiśnia nadwiślanka, andruty kaliskie, czosnek galicyjski.

W 2024 roku wszystkie jednostki certyfikujące przeprowadzały kontrole produktów na wniosek producenta.

Główny Inspektor w ramach sprawowanego nadzoru przeprowadza audyty lub inspekcje, o których mowa w art. 33 lit. a) rozporządzenia 2017/625 oraz może sprawdzać u producentów prawidłowość przeprowadzania kontroli zgodności przez upoważnioną jednostkę certyfikującą oraz prawidłowość wydawania, ograniczania, zawieszania i cofania certyfikatów zgodności. Ponadto, w celu uzyskania jednolitego podejścia kontrolnego wszystkich upoważnionych jednostek certyfikujących i wojewódzkich inspektoratów Główny Inspektor opiniuje i zatwierdza zakresy kontroli opracowywane i przekazane przez jednostki certyfikujące.

Przeprowadzane audyty i inspekcje w siedzibach jednostek certyfikujących mają na celu sprawdzenie, czy jednostka certyfikująca:

Podstawowym celem kontroli u producentów jest sprawdzenie, czy jednostka certyfikująca przeprowadza kontrole zgodności procesu produkcji produktów posiadających zarejestrowane nazwy jako ChNP, ChOG, GTS ze specyfikacją w sposób rzetelny, skuteczny i zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zatwierdzonymi przez Głównego Inspektora planami kontroli.

W 2024 roku IJHARS przeprowadziła audyty 2 jednostek certyfikujących. W toku przeprowadzonych audytów nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach audytów poczyniono spostrzeżenia dotyczące możliwości wystąpienia nieprawidłowości w przyszłości i możliwości doskonalenia funkcjonowania w zakresie realizacji zadań przekazanych upoważnieniem MRiRW. Dotyczyły one między innymi niepełnych lub rozbieżnych zapisów w protokołach oraz zapisów w dokumentacji systemowej Jednostki.

W 2024 roku IJHARS przeprowadziła 2 kontrole sprawdzające u producentów w zakresie prawidłowości kontroli zgodności procesu produkcji ze specyfikacją zrealizowanych przez upoważnione jednostki certyfikujące. W toku kontroli wydano zalecenia pokontrolne dotyczące między innymi: uważnego weryfikowania zapisów w protokołach pokontrolnych.

Kontrole zgodności procesu produkcji produktów regionalnych i tradycyjnych ze specyfikacją/ *Verification of compliance with specifications of the production processes of regional and traditional products*

Kontrola zgodności procesu produkcji ze specyfikacją przeprowadzana jest w celu zapewnienia, że produkty ChNP, ChOG lub GTS spełniają wymagania specyfikacji. Przeprowadzana jest ona na wniosek producenta, który wytwarza produkt zgodnie ze specyfikacją i zamierza znakować go symbolem ChNP, ChOG lub GTS. Koszty związane z czynnościami kontrolnymi pokrywane są przez producenta.

Kontrola obejmuje wyłącznie wymagania specyfikacji i polega na zweryfikowaniu poszczególnych etapów produkcji oraz ocenie czy spełnione są wszystkie wymagania decydujące o szczególnych właściwościach produktów posiadających ChNP, ChOG lub GTS. W trakcie kontroli sprawdzana jest również dokumentacja prowadzona przez producenta, w tym rejestry pozwalające na odtworzenie poszczególnych etapów procesu produkcji.

W przypadku produktów regionalnych ChNP i ChOG weryfikowany jest dowód pochodzenia potwierdzający związek produktu z danym regionem oraz sprawdzane jest, czy produkcja odbywa się na obszarze geograficznym wskazanym w specyfikacji.

W 2024 roku IJHARS zrealizowała 98 wniosków o dokonanie kontroli zgodności procesu produkcji produktu regionalnego lub tradycyjnego ze specyfikacją, złożone przez producentów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 105 świadectw jakości potwierdzających zgodność procesu produkcji ze specyfikacją u producentów 21 produktów rolnych i środków spożywczych zarejestrowanych jako ChNP, ChOG lub GTS oraz u 3 producentów Polskiej Wódki zarejestrowanej jako ChOG.

W przypadku produktów tradycyjnych GTS sprawdzane są wymagania, jakie produkt musi spełnić, aby został potwierdzony jego specyficzny charakter.

Różnica pomiędzy ilością złożonych wniosków o dokonanie kontroli zgodności procesu produkcji produktu regionalnego lub tradycyjnego ze specyfikacją, a ilością wydanych świadectw jakości była wynikiem:

- odmowy wydania świadectwa jakości z powodu niespełnienia przez producenta wymagań jakościowych produktu określonych w specyfikacji,
- złożenia wniosku przez producenta w grudniu 2023 roku i wydania świadectwa w 2024 roku,
- wydania więcej niż 1 świadectwa jakości producentowi Polskiej Wódki na podstawie 1 wniosku o dokonanie kontroli.

Ogółem w 2024 roku w systemie ChNP, ChOG, GTS było ważnych 545 dokumentów, w tym: 225 świadectw jakości i 320 certyfikatów zgodności (tabela 4). Część z tych dokumentów została wydana w latach poprzednich na okres dłuższy niż rok, dzięki czemu w 2024 roku były one nadal ważne. Utrzymanie zgodności potwierdziły kontrole, realizowane w ramach nadzoru nad producentami.

Tabela 4. Liczba ważnych świadectw i certyfikatów potwierdzających zgodność procesu produkcji produktów regionalnych (ChNP, ChOG) i tradycyjnych (GTS) ze specyfikacją w 2024 r./ Table 4: Number of valid certificates of conformity of production process of regional products (PDO and PGI) and traditional (TSG) with the specification in 2024 roku.

Lp.	Nazwa produktu	Oznaczenie	Liczba świadectw i certyfikatów ważnych w 2024 roku
1.	Andruty kaliskie	ChOG	4
2.	Bryndza podhalańska	ChNP	6
3.	Cebularz lubelski	ChOG	4
4.	Chleb prądnicki	ChOG	1
5.	Czosnek galicyjski	ChOG	1
6.	Fasola wrzawska	ChNP	4
7.	Jabłka grójeckie	ChOG	252
8.	Jabłka łączkie	ChOG	7
9.	Kabanosy staropolskie	GTS	1
10.	Kiełbasa biała parzona wielkopolska	ChOG	7
11.	Kiełbasa krakowska sucha staropolska	GTS	4
12.	Kiełbasa lisiecka	ChOG	8
13.	Kiełbasa myśliwska staropolska	GTS	1
14.	Kiełbasa piaszczańska	ChOG	1
15.	Kołacz śląski	ChOG	10
16.	Krupnioki śląskie	ChOG	2
17.	Miód drahimski	ChOG	5
18.	Miód spadziowy z Beskidu Wyspowego	ChNP	1
19.	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	ChOG	1
20.	Obwarzanek krakowski	ChOG	6
21.	Olej rydzowy tradycyjny	GTS	1
22.	Oscypek	ChNP	48
23.	Pierekaczewnik	GTS	1
24.	Podkarpacki miód spadziowy	ChNP	1
25.	Powidła śliwkowe z Doliny Dolnej Wisły	ChOG	1
26.	Redykołka	ChNP	3
27.	Rogal świętomarciński	ChOG	95
28.	Ser koryciński swojski	ChOG	8
29.	Suska sechłońska	ChOG	10
30.	Śliwka szydłowska	ChOG	2
31.	Trójniak staropolski tradycyjny	GTS	1
32.	Truskawka kaszubska	ChOG	8
33.	Twaróg wędzony	GTS	2
34.	Wędzone jabłko sechłońskie	ChOG	10
35.	Wielkopolski ser smażony	ChOG	5
36.	Wiśnia nadwiślańska	ChNP	9
37.	Heumilch/Haymilk/ Latte fieno/Lait de foin/Leche de heno	GTS	1
38.	Polska wódka/ Polish vodka	ChOG	13
Świadectwa jakości			225
Certyfikaty zgodności			320
RAZEM			545

Kontrole urzędowe produktów regionalnych i tradycyjnych/ **Official controls of regional and traditional products**

Kontrole urzędowe w zakresie ochrony produktów posiadających ChNP, ChOG lub GTS, mają na celu:

- sprawdzenie przestrzegania przez producentów wymagań specyfikacji,
- wyeliminowanie z rynku produktów niespełniających wymagań specyfikacji,
- a znakowanych zarejestrowanymi nazwami lub nazwami imitującymi nazwy chronione (celem tej kontroli jest zapewnienie, że zarejestrowane nazwy są chronione przed wykorzystywaniem ich w celach komercyjnych, przed zawłaszczaniem, imitacją oraz wszelkimi innymi praktykami mogącymi wprowadzić w błąd konsumentów, co do prawdziwego pochodzenia produktu).

W 2024 roku wojewódzcy inspektorzy przeprowadzili kontrole w ramach nadzoru nad producentami, w trakcie ważności świadectw jakości wystawionych w latach poprzednich.

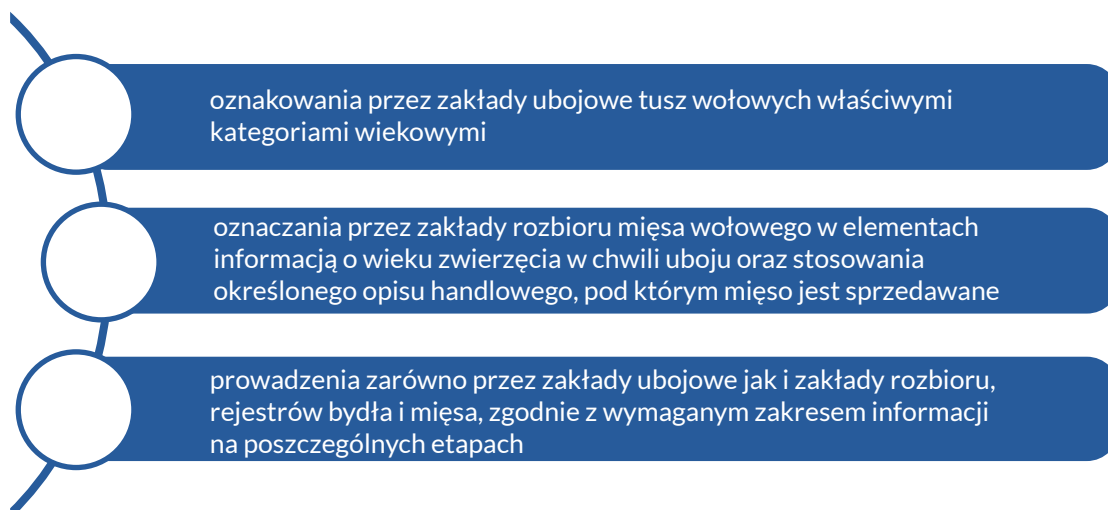
Kontrole miały na celu weryfikację spełnienia wymagań specyfikacji oraz przepisów o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Kontrole pod kątem bezprawnego wykorzystywania zarejestrowanych nazw obejmowały zarówno produkty polskie jak i zagraniczne.

2.2.3. Kontrola wprowadzania do obrotu mięsa z bydła w wieku do 12 miesięcy/ **Control of marketing of bovine meat from cattle aged less than twelve months**

Kontrola wprowadzania do obrotu mięsa pochodzącego z bydła w wieku do 12 miesięcy polega na sprawdzaniu prawidłowości:

W 2024 roku w całej Polsce poddano ubojowi 49,0 tys. sztuk bydła w wieku do 12 miesięcy, w tym w rzeźniach nadzorowanych 27,2 tys. sztuk

W poszczególnych kategoriach była to:

- kategoria V, czyli bydło w wieku poniżej 8 miesięcy – 40,2 tys. sztuk (w tym w rzeźniach nadzorowanych – 19,7 tys. sztuk),
- kategoria Z, czyli bydło w wieku powyżej 8 i poniżej 12 miesięcy – 8,8 tys. sztuk (w tym w rzeźniach nadzorowanych – 7,5 tys. sztuk).

W 2024 roku przeprowadzono 96 kontroli w 24 podmiotach prowadzących ubój i rozbiór tusz na elementy, podczas których zweryfikowano prawidłowość oznakowania 366 tusz wołowych pochodzących z bydła w wieku do 12 miesięcy (335 tusz w kategorii V i 31 tusz w kategorii Z) oraz dokumentacje zakładowe.

Nieprawidłowe oznakowanie dotyczyło 3 tusz wołowych, dla których stwierdzono brak określenia kategorii wiekowej (V) oraz 1 partii mięsa, gdzie stwierdzono nieprawidłowy opis handlowy (w opisie zastosowano określenie „cielak” a powinno być „cielęcina”).

Na 1 osobę odpowiedzialną nałożono mandat za nieprawidłowe oznakowanie tusz oraz partii mięsa.

2.2.4. Kontrola raportowania danych rynkowych dotyczących wołowiny, wieprzowiny, drobiu, jaj spożywczych i ziaren zbóż/ Control of prices reporting on the beef, pork, poultry, table eggs and cereal grains market

Kontrola przekazywanych danych rynkowych dotyczących wołowiny, wieprzowiny, drobiu, jaj spożywczych i ziaren zbóż ma na celu zapewnienie prawidłowej i jednolitej rejestracji cen oraz wielkości obrotów na rynku wołowiny, wieprzowiny, drobiu, jaj spożywczych i ziaren zbóż. Kontrolę podlegają podmioty, które otrzymały zawiadomienie o nałożeniu obowiązku nieodpłatnego przekazywania danych rynkowych od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW).

Dane z rynku wołowiny, wieprzowiny, drobiu, jaj spożywczych i ziaren zbóż przekazywane są przez zobowiązane podmioty do Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR).

Kontrola przekazywanych danych rynkowych dotyczących wołowiny przeprowadzana jest raz w każdym kwartale. Z kolei kontrole przekazywanych danych rynkowych dotyczących wieprzowiny, drobiu, jaj spożywczych i ziaren zbóż przeprowadzane są raz na trzy lata.

Rynek wołowiny

Obowiązkowi przekazywania danych rynkowych do ZSRIR w 2024 roku podlegali 32 przedsiębiorstwa, w tym 31 ubojni oraz 1 firma handlowa.

W 2024 roku przeprowadzono 127 kontroli przekazywanych danych rynkowych z rynku wołowiny. W ramach kontroli sprawdzono 746 szt. bydła pod kątem prawidłowości wyliczenia podstawowej ceny zakupu, która była raportowana do ZSRIR. Prawidłowo wyliczoną cenę zakupu bydła stwierdzono w przypadku wszystkich kontrolowanych tusz wołowych.

Rynek wieprzowiny

W 2024 roku przeprowadzono 18 kontroli w 18 podmiotach. W ramach kontroli sprawdzono 168 436 szt. trzody chlewnej pod kątem prawidłowości wyliczenia podstawowej ceny zakupu, która była raportowana do ZSRIR. Nieprawidłowo wyliczoną cenę zakupu trzody chlewnej stwierdzono w przypadku 39 409 skontrolowanych tusz wieprzowych (23,4%). Nieprawidłowości stwierdzono w 5 podmiotach (27,8%).

Rynek drobiu

W 2024 roku przeprowadzono 23 kontrole w 23 podmiotach. W ramach kontroli sprawdzono 81 115,7 t drobiu pod kątem prawidłowości wyliczenia podstawowej ceny skupu, która była raportowana do ZSRIR. Nieprawidłowo wyliczoną cenę skupu drobiu stwierdzono w przypadku 32 075,2 t skontrolowanego drobiu (39,5%). Nieprawidłowości stwierdzono w 9 podmiotach (39,1%).

Rynek jaj spożywczych - sprzedaż

W 2024 roku przeprowadzono 14 kontroli w 14 podmiotach. W ramach kontroli sprawdzono 16 685 104 szt. jaj spożywczych pod kątem prawidłowości wyliczenia podstawowej ceny sprzedaży, która była raportowana do ZSRIR. Nieprawidłowo

wyliczoną cenę sprzedaży jaj spożywczych stwierdzono w przypadku 7 219 200 szt. skontrolowanych jaj spożywczych (43,3%). Nieprawidłowości stwierdzono w 6 podmiotach (42,9%).

Rynek jaj spożywczych - skup

W 2024 roku przeprowadzono 3 kontrole w 3 podmiotach. W ramach kontroli sprawdzono 2 013,5 t jaj spożywczych pod kątem prawidłowości wyliczenia podstawowej ceny skupu, która była raportowana do ZSRIR. Nieprawidłowo wyliczoną cenę skupu jaj spożywczych stwierdzono w przypadku 813,2 t skontrolowanych jaj spożywczych (40,4%). Nieprawidłowości stwierdzono w 3 podmiotach (100%).

Rynek ziaren zbóż

W 2024 roku przeprowadzono 29 kontroli w 29 podmiotach. W ramach kontroli sprawdzono 362 203,6 t ziaren zbóż pod kątem prawidłowości wyliczenia podstawowej ceny zakupu, która była raportowana do ZSRIR. Nieprawidłowo wyliczoną cenę zakupu ziaren zbóż stwierdzono w przypadku 141 748,9 t skontrolowanego ziarna zbóż (39,1%). Nieprawidłowości stwierdzono w 15 podmiotach (51,7%).

2.2.5. Wydawanie opinii w sprawie przyznania znaku jakości Poznaj Dobrą Żywność (PDŻ)/ Issuing opinions on products to be awarded with the Try Fine Food Quality Mark (TFF)

Program Poznaj Dobrą Żywność jest częścią polityki Unii Europejskiej służącej podniesieniu jakości oraz zwiększaniu różnorodności żywności na rynku wewnętrznym. Jego celem jest ułatwienie konsumentom dokonania wyboru produktów żywnościowych poprzez promowanie żywności o wysokiej i stabilnej jakości.

Artykuły rolno-spożywcze wytwarzane w ramach krajowych systemów jakości, systemu chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych, gwarantowanych tradycyjnych specjalności oraz systemu rolnictwa ekologicznego mogą być oznaczone znakiem jakości PDŻ bez konieczności uzyskania decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Pozostałe produkty charakteryzujące się specyficznymi cechami lub wymaganiami jakości handlowej (w szczególności w zakresie sposobu produkcji, składu lub właściwości organoleptycznych) mogą być wyróżnione znakiem jakości PDŻ po uzyskaniu decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz poprzedzającej jej opinii Głównego Inspektora.

W 2024 roku Główny Inspektor wydał 57 opinii w sprawie przyznania znaku jakości PDŻ (Tabela 5). Wydane opinie dotyczyły przede wszystkim przetworów mlecznych.

Tabela 5. Liczba opinii w sprawie przyznania znaku jakości PDŻ według grup towarowych w 2024 roku/ Table 5: AFQI's opinions issued for products to be awarded with the Try Fine Food Quality Mark in 2024 – by commodity groups

Lp.	Rodzaj artykułu	Liczba wydanych opinii
1.	Przetwory mleczne	31
2.	Miód	7
3.	Fermentowane napoje winiarskie	5
4.	Wyroby piekarskie	4
5.	Przetwory zbożowe	4
9.	Inne (przetwór mięsny, przetwór warzywny, wyrób cukierniczy, siemię lniane, sok, świeży owoc	6
RAZEM		57

2.3. Zadania w ramach nadzoru sprawowanego przez IJHARS/ Tasks within AFQI's supervision

2.3.1. Nadzór nad rynkiem wina/ Supervision of wine market

W ramach nadzoru nad rynkiem wina IJHARS przeprowadza kontrole w podmiotach produkujących wino z winogron pochodzących z upraw winorośli położonych na terenie Polski z przeznaczeniem do obrotu handlowego. Podmioty wyrabiające wino przeznaczone do obrotu, mają obowiązek zgłoszenia prowadzonej działalności Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR). W 2024 roku w ewidencji Dyrektora Generalnego KOWR zarejestrowanych było 503 podmioty zlokalizowane na terenie 16 województw (Tabela 6).

Tabela 6. Liczba podmiotów produkujących wino z winogron pochodzących z upraw winorośli położonych na terenie Polski/ Table 6: Number of entities producing wine from grapes which wine-growing area is situated within Polish territory

Lp.	Rodzaj artykułu	Liczba podmiotów wpisanych do ewidencji KOWR w latach:	
		2023/2024	2024/2025
1.	Dolnośląskie	55	56
2.	Kujawsko-Pomorskie	13	16
3.	Lubelskie	49	51
4.	Lubuskie	58	55
5.	Łódzkie	16	22
6.	Mazowieckie	18	27
7.	Małopolskie	77	87
8.	Opolskie	13	13
9.	Podkarpackie	47	47
10.	Podlaskie	4	3
11.	Pomorskie	9	10
12.	Śląskie	20	20
13.	Świętokrzyskie	35	38
14.	Warmińsko-Mazurskie	3	5
15.	Wielkopolskie	26	31
16.	Zachodniopomorskie	18	22
RAZEM		461	503

W 2024 roku przeprowadzono kontrole w zakresie jakości handlowej wina, sprawdzając między innymi:

- wymagania formalno-prawne,
- prawidłowość prowadzenia rejestrów przychodu i rozchodu produktów winiarskich,
- opracowanie i wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej wyrobu i rozlewu wina,
- cechy organoleptyczne wina do oceny, pobrano próbki z 3 partii win, o objętości 25,3 hl,
- parametry fizykochemiczne wina do badań laboratoryjnych, pobrano próbki z 39 partii win, o objętości 370,4 hl,
- oznakowanie wina przeznaczonego do obrotu handlowego, sprawdzono 46 partii win, o objętości 439,2 hl,
- prawidłowość procesu usunięcia produktów ubocznych, powstałych przy wyrobie wina.

W wyniku kontroli nieprawidłowe parametry fizykochemiczne stwierdzono w przypadku 6 partii wina o objętości 104,6 hl w związku z: zaniżoną zawartością alkoholu etylowego względem deklaracji umieszczonej w oznakowaniu wyrobu (4 partie), zawyżoną zawartością alkoholu etylowego względem deklaracji umieszczonej w oznakowaniu wyrobu (1 partie) oraz zaniżoną kwasowością względem deklaracji umieszczonej w oznakowaniu wyrobu (1 partie).

W przypadku 26 partii wina, o objętości 235,4 hl zakwestionowano oznakowanie. Najwięcej nieprawidłowości dotyczyło umieszczenia w oznakowaniu odniesienia do nazwy jednostki geograficznej, pomimo, że dany produkt nie był zarejestrowany jako CHNP ani CHOG.

Certyfikacja wina z określonego rocznika i wina z określonej odmiany winorośli/ **Certification procedure for particular vintage year and wines from specific grape varieties**

Prawo UE zezwala na podawanie w oznakowaniu wina bez chronionej nazwy pochodzenia/chronionego oznaczenia geograficznego informacji o roczniku i nazwie odmiany winorośli, w przypadku gdy zostanie ono poddane certyfikacji w tym zakresie. Organem właściwym dla zapewnienia procedury certyfikacji jest wojewódzki inspektor właściwy ze względu na miejsce wyrobu wina. Certyfikację wina przeprowadza się na wniosek producenta, składany na dany rok gospodarczy w terminie do dnia 15 sierpnia.

Procedura certyfikacji obejmuje kontrolę przeprowadzaną przez:

- organy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w zakresie uprawy winorośli oraz odmian winorośli, których winogrona przeznaczone są do wyrobu win z określonej odmiany winorośli,
- właściwych miejscowo wojewódzkich inspektorów IJHARS w zakresie sprawdzenia procesu wyrobu win z określonego rocznika oraz win z określonej odmiany winorośli, w tym zgodności ze stanem faktycznym informacji zawartych w dokumentacji związanej z produkcją przedmiotowych win.

Po przeprowadzeniu certyfikacji, dla wniosków złożonych przed 7 marca 2022 roku, wojewódzki inspektor wydaje decyzje w sprawie nadania numeru identyfikacyjnego każdej partii wina z określonego rocznika lub wina z określonej odmiany winorośli. Dla wniosków złożonych po 7 marca 2022 roku, wojewódzki inspektor po przeprowadzeniu certyfikacji, wydaje certyfikat dla każdej partii wina z określonego rocznika, moszczu z określonego rocznika, wina z określonej odmiany winorośli lub moszczu z określonej odmiany winorośli.

W 2024 roku wnioski o przeprowadzenie certyfikacji wina rozpatrywane były przez 15 WIJHARS oprócz WIJHARS w Gdyni.

W 2024 roku wojewódzcy inspektorzy wydali 14 decyzji o nadaniu numeru identyfikacyjnego oraz 966 certyfikatów dla wina, w tym:

- 1 decyzję dla win z określonego rocznika,
- 13 decyzji dla win z określonego rocznika i określonej odmiany winorośli,
- 8 certyfikatów dla win z określonej odmiany,
- 36 certyfikatów dla win z określonego rocznika,
- 922 certyfikaty dla win z określonego rocznika i określonej odmiany.

Wielkość partii win certyfikowanych wyniosła łącznie 13 212,58 hl, w tym:

- win z określonego rocznika (wnioski przed 7 marca 2022 roku) – 4,23 hl,
- win z określonego rocznika i określonej odmiany winorośli (wnioski przed 7 marca 2022 roku) – 265,33 hl,
- win z określonego rocznika (wnioski po 7 marca 2022 roku) – 1 179,03 hl,
- win z określonej odmiany (wnioski po 7 marca 2022 roku) – 109,58 hl,
- win z określonego rocznika oraz określonej odmiany (wnioski po 7 marca 2022 roku) – 11 654,42 hl.

Nie wydano certyfikatów dla moszczu z określonego rocznika oraz moszczu z określonej odmiany.

2.3.2. Nadzór nad rynkiem chmielu/ **Supervision of the hops market**

Zadania realizowane przez IJHARS na rynku chmielu mają zapewniać, że wprowadzany do obrotu chmiel i produkty chmielowe zostały poddane procesowi certyfikacji i spełniają minimalne wymagania jakościowe określone w przepisach.

Sprawując nadzór nad rynkiem chmielu i produktów chmielowych w 2024 roku:

- pobrano próbki z 1 371 partii chmielu zgłoszonych do certyfikacji o łącznej masie 2 671,0 t,
- wymagania jakościowe spełniło 2 659,1 t chmielu, na który wojewódzcy inspektorzy wydali 1 362 certyfikaty, w tym:
 - w Lublinie – 1 281 certyfikatów na chmiel o masie 2 424,8 t (94,0% ogólnej masy chmielu certyfikowanego),
 - w Poznaniu – 80 certyfikatów na chmiel o masie 232,4 t (5,9% ogólnej masy chmielu certyfikowanego),
 - we Wrocławiu – 1 certyfikat na chmiel o masie 1,9 t (0,1% ogólnej masy chmielu certyfikowanego),
- wymaganiom jakościowym nie odpowiadało 9 partii chmielu o masie 11,9 t (0,4% masy chmielu certyfikowanego) z powodu: zawyżonej wilgotności oraz stwierdzenia odmiany chmielu niezgodnej z deklaracją,

- 916 partii chmielu, o łącznej masie 1 957,3 t (73,6% ogólnej masy chmielu certyfikowanego) ze względu na podwyższony poziom zawartości nasion, certyfikowano jako chmiel zaziarniony,

- wymagania jakościowe spełniało 877,0 t produktów chmielowych, to jest granulatów chmielowych typ – 90, granulatów chmielowych typ – 45 oraz ekstraktów chmielowych, na które wojewódzcy inspektorzy wydali 167 certyfikatów.

2.3.3. Nadzór nad rynkiem mięsa - klasyfikacja tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP/ Supervision of meat market - Classification of carcasses in the EUROP system

System klasyfikacji według klas EUROP zapewnia rzetelną ocenę jakości tusz, wpływa także na zwiększenie przejrzystości rynku w zakresie handlu tuszami wieprzowymi i wołowymi oraz właściwemu ustalaniu cen w notowaniach na terenie UE.

Obowiązek stosowania klasyfikacji tusz wieprzowych i wołowych w Polsce dotyczy wszystkich rzeźni, które w ostatnim roku ubiły:

- powyżej 10,4 tys. sztuk trzody chlewnej (powyżej 200 sztuk tygodniowo średnio w roku),
- powyżej 3,9 tys. sztuk bydła (powyżej 75 sztuk tygodniowo średnio w roku).

Czynności nadawania klas jakości handlowej tuszom wieprzowym i wołowym w systemie EUROP mogą dokonywać tylko osoby, które posiadają uprawnienia rzeczoznawcy w zakresie klasyfikacji. W Polsce rzeczoznawcy najczęściej są pracownikami rzeźni.

Nadzór nad klasyfikacją tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP prowadzi IJHARS. Zadania IJHARS w tym zakresie obejmują między innymi sprawdzenie: poprawności klasyfikacji oraz znakowania tusz wołowych i wieprzowych, prawidłowości dokumentowania czynności ustalania klas jakości tusz, zgodność dokumentacji wystawionej dostawcom żywca rzeźnego z dokumentacją zakładową (w zakresie kategorii, klasy jakości oraz masy tusz), posiadania uprawnień przez osoby dokonujące klasyfikacji, stosowania do pomiaru miąższości tusz wieprzowych zatwierdzonych urządzeń (choirometrów).

Klasyfikacja tusz wołowych/ **Classification of bovine carcasses**

W 2024 roku nadzorem IJHARS objęto 76 ubojni bydła (o 2 więcej niż w 2023 roku), w tym 67 podlegających obowiązkowi klasyfikowania tusz wołowych oraz 9 zakładów, które dobrowolnie uczestniczą w systemie klasyfikacji (Rysunek 6).

Rysunek 6. Liczba zakładów podlegających nadzorowi w zakresie klasyfikacji tusz wołowych w systemie EUROP, wg stanu na 31 grudnia 2024 roku/ Graph 6: Number of facilities supervised by AFQI as regards classification of bovine carcasses in the EUROP system (as at 31st December 2024)

Zakłady ubojowe objęte w 2024 roku nadzorem IJHARS stanowiły 41,8% ogółu ubojni działających na terenie kraju (182), przy czym w porównaniu do 2023 roku ich udział zwiększył się o 2,0 punktu procentowego (w 2023 roku wynosił 39,8%).

W 2024 roku przeprowadzono 605 wizyt kontrolnych w zakładach ubojowych, w tym 531 (87,8%) w zakładach podlegających obowiązkowi klasyfikowania tusz wołowych i 74 kontrole w ubojniach klasyfikujących tusze wołowe dobrowolnie. W trakcie wizyt kontrolnych sprawdzono poprawność klasyfikacji przeprowadzonej przez 129 rzeczoznawców (68,3% wszystkich uprawnionych do klasyfikacji tusz wołowych) na podstawie 25,2 tys. sztuk tusz wołowych. Według stanu na 31 grudnia 2024 roku w rejestrach prowadzonych przez IJHARS wpisanych było 189 rzeczoznawców do spraw klasyfikacji tusz wołowych, przy czym czynnie klasyfikacja przeprowadzana była przez 141 osób, to jest 74,6% wszystkich uprawnionych.

Ubój bydła w 2024 roku wyniósł 2,04 mln sztuk, w tym 1,97 mln sztuk w zakładach objętych nadzorem IJHARS, co stanowiło 96,6% całkowitego uboju dokonanego na terenie kraju. Klasy jakości handlowej nadano 1,94 mln sztuk tusz wołowych, to jest 98,5% wszystkich tusz uzyskanych z uboju bydła w zakładach nadzorowanych (o 0,1 punktu procentowego więcej niż w 2023 roku).

Liczba tusz wołowych objętych nadzorem w 2024 roku wynosiła 25,2 tys. sztuk, w tym 23,2 tys. sztuk (92,1%) skontrolowano w ubojniach obowiązkowo uczestniczących w systemie klasyfikacji. W porównaniu do 2023 roku liczba tusz wołowych objętych nadzorem zwiększyła się o 1,9 tys. sztuk (to jest 8,2%). Średnia liczba tusz poddanych kontroli podczas jednej wizyty kontrolnej wynosiła 41,7 sztuk i była wyższa niż w 2023 roku (Tabela 7).

Tabela 7. Liczba ubojni bydła oraz liczba przeprowadzonych kontroli w latach 2023 – 2024/ Table 7: Number of bovine slaughterhouses and number of inspections carried out in 2023 – 2024

Wyszczególnienie	2023 rok	2024 rok	zmiana %
Liczba ubojni bydła w kraju (sztuk)	186	182	-2,1
Liczba ubojni bydła objętych nadzorem (sztuk)	74	76	+2,7
Ubojnie klasyfikujące tusze dobrowolnie (sztuk)	9	9	0
Liczba przeprowadzonych kontroli	578	605	+4,7
Średnia liczba kontroli przeprowadzonych w 1 ubojni	7,8	8,0	+2,6
Średnia liczba tusz wołowych skontrolowanych podczas 1 kontroli	40,3	41,7	+3,5

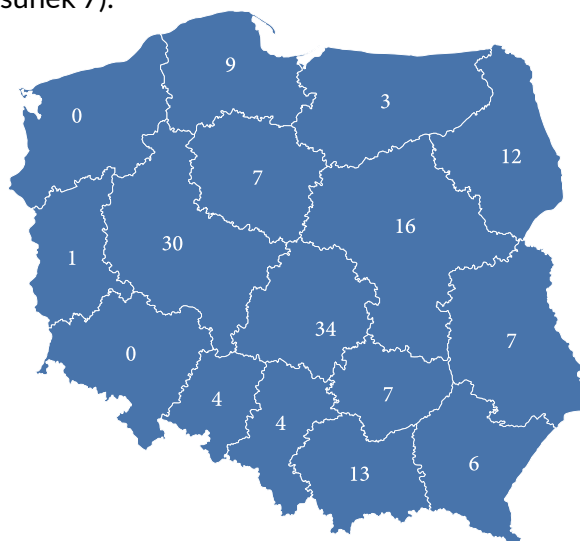
W wyniku kontroli ustalono:

- klasyfikację tusz wołowych podjęto we wszystkich zakładach,
- liczba tusz prawidłowo sklasyfikowanych przez rzeczoznawców pod względem uformowania wynosiła 19,4 tys. sztuk (77,0% kontrolowanych), a pod względem otłuszczenia 18,7 tys. sztuk (74,2% kontrolowanych),
- nieprawidłowa ocena uformowania dotyczyła 5,8 tys. sztuk tusz, w tym ocena zawyżona – 4,2 tys. sztuk (16,7% kontrolowanych), a ocena zaniżona – 1,6 tys. sztuk (6,4% kontrolowanych),
- nieprawidłowa ocena otłuszczenia dotyczyła 6,5 tys. sztuk tusz, w tym ocena zawyżona – 2,3 tys. sztuk (9,2% kontrolowanych), a ocena zaniżona – 4,2 tys. sztuk (16,6% kontrolowanych),
- nieprawidłowa obróbka lub prezentacja dotyczyła 0,7 tys. sztuk tusz (2,8% kontrolowanych),
- nieprawidłowe znakowanie klasą jakości handlowej dotyczyło 0,3 tys. sztuk tusz (1,2% kontrolowanych),
- dokumentowanie czynności ustalania klas jakości tusz wołowych było prawidłowe w 2 zakładach, to jest 2,6% wszystkich kontrolowanych,
- informacje przekazywane dostawcom były zgodne z dokumentacją zakładową we wszystkich kontrolowanych zakładach.

Klasyfikacja tusz wieprzowych/ Classification of porcine carcasses

W 2024 roku nadzorem IJHARS objęto 153 ubojnie trzody chlewnej, to jest o 13 mniej niż w 2023 roku (Rysunek 7).

Rysunek 7. Liczba zakładów podlegających nadzorowi w zakresie klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP, wg stanu na 31 grudnia 2024 rok/ Graph 7: Number of facilities supervised by AFQI as regards classification of porcine carcasses in the EUROP system (as at 31st December 2024)

Zakłady ubojowe objęte w 2024 roku nadzorem IJHARS stanowiły 50,0% ogółu ubojni trzody działających na terenie kraju (306), przy czym w porównaniu do 2023 roku ich udział zwiększył się o 2,2 punktu procentowego (w 2023 roku wynosił 48,8%).

W 2024 roku przeprowadzono ogółem 1 239 wizyt kontrolnych w zakładach prowadzących ubój trzody chlewnej, to jest o 131 mniej niż w 2023 roku (o 9,6%).

W trakcie wizyt kontrolnych sprawdzono poprawność klasyfikacji przeprowadzonej przez 239 rzeczoznawców (65,8% wszystkich uprawnionych do klasyfikacji tusz wieprzowych) na podstawie 24,7 tys. sztuk tusz wieprzowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku w rejestrach prowadzonych przez IJHARS wpisanych było 363 rzeczoznawców do spraw klasyfikacji tusz wieprzowych, przy czym czynnie klasyfikacja przeprowadzana była przez 320 osób, to jest 88,2% wszystkich uprawnionych.

Ubój trzody chlewnej w 2024 roku wyniósł 19,6 mln sztuk, w tym w zakładach ubojowych objętych nadzorem IJHARS 18,8 mln sztuk trzody chlewnej, co stanowiło 95,9% uboju całkowitego dokonanego w zakładach na terenie kraju. Klasy jakości handlowej nadano 17,9 mln sztuk tusz wieprzowych, to jest 91,3% wszystkich tusz wieprzowych uzyskanych z uboju trzody chlewnej w zakładach nadzorowanych.

Tabela 8. Liczba ubojni trzody chlewnej oraz liczba przeprowadzonych kontroli w latach 2023-2024/ Table 8: Number of pig slaughterhouses and number of inspections carried out in 2023-2024

Wyszczególnienie	2023 rok	2024 rok	zmiana %
Liczba ubojni trzody w kraju (sztuk)	347	306	-11,8
Liczba ubojni trzody objętych nadzorem (sztuk)	166	153	-7,8
Liczba przeprowadzonych kontroli	1 370	1 239	-9,6
Średnia liczba kontroli przeprowadzonych w 1 ubojni	8,3	8,1	-2,4
Średnia liczba tusz wieprzowych skontrolowanych podczas 1 kontroli	24,1	27,3	+13,3

Liczba tusz wieprzowych skontrolowanych podczas wizyt kontrolnych w 2024 roku wynosiła 24,7 tys. sztuk. Średnia liczba tusz poddanych kontroli podczas jednej wizyty kontrolnej wynosiła 27,3 sztuki i była o 3,2 sztuki (13,3%) wyższa od średniej z 2023 roku (Tabela 8).

W wyniku kontroli ustalono:

- klasyfikację tusz wieprzowych prowadziły wszystkie nadzorowane ubojnie,
- choirometry posiadało 106 zakładów (69,3% kontrolowanych),
- klasyfikację tusz wieprzowych metodą ZP (dwóch punktów) stosowało 47 zakładów, (30,7% nadzorowanych),
- wszystkie zakłady objęte nadzorem zatrudniały uprawnionych rzeczoznawców,
- stosowanie niezgodnego z prawem równania regresji w 7 zakładach (4,6 % nadzorowanych),

- nieaktualne cechy legalizacji wag kolejkowych używanych do ustalania masy tusz wieprzowych stwierdzono w 1 zakładzie (0,7% nadzorowanych),
- nieprawidłowy pomiar mięsności wykonano w przypadku 2,0 tys. sztuk tusz (6,0% kontrolowanych),
- brak oznakowania lub nieprawidłowe znakowanie klasą jakości handlowej dotyczyło 0,36 tys. sztuk tusz wieprzowych (1,1% kontrolowanych),
- nieprawidłowa obróbka lub prezentacja dotyczyła 76 sztuk tusz wieprzowych (0,2% kontrolowanych),
- nieprawidłowe dokumentowanie czynności ustalania klas jakości tusz wieprzowych stwierdzono w 7 zakładach ubojowych (4,6% kontrolowanych); stwierdzono protokół niezgodny ze wzorem,
- brak protokołu ustalania klas jakości handlowej tusz wieprzowych stwierdzono w 10 ubojniach (6,5% kontrolowanych),
- nieprawidłowy czas przechowywania dokumentacji z klasyfikacji tusz wieprzowych (krótszy niż wymagane 4 tygodnie) stwierdzono w 4 zakładach (2,6% kontrolowanych),
- brak dostarczenia dostawcom informacji o wynikach klasyfikacji tusz wieprzowych stwierdzono w 6 zakładach (3,9% kontrolowanych),
- niezgodną z protokołem dokumentację wystawioną dostawcom żywca stwierdzono w 1 zakładzie (0,7% nadzorowanych).

2.3.4. Nadzór nad rynkiem mięsa drobiowego/ Supervision of poultry meat market

Zadania IJHARS realizowane w ramach nadzoru nad rynkiem drobiu mają zapewnić przestrzeganie obligatoryjnych przepisów w zakresie jakości handlowej mięsa drobiowego, w tym również badania zawartości wody w mięsie drobiowym po przeprowadzonym procesie technologicznym. Kontrole w zakresie jakości handlowej mięsa drobiowego zostały przeprowadzone w ramach kontroli planowej mięsa drobiowego realizowanej w IV kwartale 2024 roku na etapie produkcji, a także w trakcie kontroli jakości handlowej opakowanych przetworów mięsnych i mięsa na etapie detalu, przeprowadzonej w III kwartale 2024 roku.

Kontrolą objęto w zakresie:

- cech organoleptycznych – 79 partii mięsa drobiowego,
- parametry fizykochemiczne – 65 partii mięsa drobiowego,
- znakowania – 143 partie mięsa drobiowego.

Zakwestionowano w zakresie:

- znakowania – 9 partii mięsa drobiowego,
- parametrów fizykochemicznych – 12 partii mięsa drobiowego.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie cech organoleptycznych.

Kontrolę zawartości wody wchłoniętej przez mięso drobiowe przeprowadzono w zakładach produkcyjnych zlokalizowanych na terenie wszystkich województw. Do badań laboratoryjnych w tym zakresie, pobrano 49 próbek mięsa drobiowego (w podmiotach prowadzących ubój i rozbiór). Spośród pobranych do badań próbek mięsa drobiowego, stwierdzono 12 partii o nieprawidłowej jakości w zakresie zawartości wody wchłoniętej, to jest zawartość oznaczonej wody w mięsie drobiowym była wyższa od ilości wody technologicznie uzasadnionej, według obowiązujących aktów prawnych (co stanowiło 18,5% partii mięsa drobiowego pobranych do badań w tym zakresie).

2.3.5. Nadzór nad wykonywaniem czynności przez rzeczoznawców uprawnionych do pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych oraz ustalenia klas jakości świeżych owoców i warzyw/ Supervision of the performance of activities by assessors authorised to take samples of agri-foodstuffs and to determine quality classes of fresh fruit and vegetables

2024 roku 16 wojewódzkich inspektorów, w ramach sprawowanego nadzoru nad wykonywaniem czynności przez rzeczoznawców podjęło działania w kierunku realizacji przedmiotowej kontroli.

W 41 podmiotach, skontrolowano 66 rzeczoznawców mających uprawnienia w jednym lub kilku zakresach tematycznych:

- klasyfikacja świeżych owoców i warzyw (32),
- klasyfikacja świeżych owoców i warzyw oraz pobieranie próbek świeżych owoców i warzyw (2),
- pobieranie próbek ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion roślin oleistych (22),
- pobieranie próbek świeżych owoców i warzyw świeżych, ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion roślin oleistych (4),
- pobieranie próbek mleka i jego przetworów (4),
- pobieranie próbek nasion roślin oleistych (2).

() w nawiasach podano liczbę rzeczoznawców

W wyniku kontroli ustalono, że 49 (74,2%) z kontrolowanych rzeczoznawców mimo posiadania aktualnych uprawnień z zakresu:

- klasyfikacji świeżych owoców i warzyw (27),
- klasyfikacji świeżych owoców i warzyw oraz pobierania próbek owoców i warzyw (1),
- pobierania próbek ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion roślin oleistych (17),
- pobierania próbek świeżych owoców i warzyw świeżych, ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion roślin oleistych (2),
- pobierania próbek mleka i jego przetworów (1),
- pobierania próbek nasion roślin oleistych (1).

nie korzystało z nich w miejscu zatrudnienia lub miejscu kontroli.

Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku działalności 5 rzeczoznawców (7,6% objętych kontrolą), które dotyczyły:

- nieaktualnych danych w zaświadczeniach na przykład nieaktualnego numeru i serii dowodu osobistego oraz adresu zamieszkania,
- niewłaściwego dokumentowania czynności na przykład: wypełnianie protokołu z pobrania próbek niezgodnie ze wzorem, podawano niepełne dane wymagane w poszczególnych punktach protokołu, nie podawano jednostek miar określając wielkości partii, z której pobierano próbki.

W wyniku kontroli wydano 2 upomnienia i 3 zalecenia pokontrolne.

2.4. Zadania kontrolne związane z działalnością gospodarczą przedsiębiorcy/ **Control tasks related to entrepreneur's business activity**

2.4.1. Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych/ **Evaluation of marketing quality of agricultural and food products**

Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych na rynek krajowy lub zagraniczny realizowana jest przez IJHARS na wniosek przedsiębiorcy. Wydane przez IJHARS świadectwa jakości handlowej jest gwarancją spełnienia wymagań jakości handlowej przez oceniany artykuł rolno-spożywczy, co ułatwia eksport polskich wyrobów na rynki zagraniczne oraz ich obrót na rynku wewnętrznym (unijnym). W 2024 roku wydano 1 024 świadectwa jakości handlowej, w tym:

- 929 świadectw dla artykułów rolno-spożywczych wywożonych z Polski, to jest: 580 świadectw w ramach eksportu obejmujące głównie: wyroby cukiernicze i ciastkarskie, czekoladę, przetwory owocowe i warzywne, koncentraty spożywcze, mleko w proszku, kawę i herbatę, napoje spirytusowe oraz 349 świadectw w ramach reeksportu obejmujące głównie: przetwory owocowe i warzywne, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, czekoladę, koncentraty spożywcze, napoje bezalkoholowe, kawę, herbatę przyprawy, przekąski oraz pasty i kremy z orzechów,
- 56 świadectw dla towarów wyprodukowanych w kraju; oceną objęto głównie: ziarno zbóż, przetwory mięsne, mleczne, rybne, owocowe, jaja, wyroby cukiernicze, ciastkarskie i piekarnicze, wyroby garmażeryjne, napoje bezalkoholowe i spirytusowe, warzywa, miody,
- 36 świadectw potwierdzających prawidłową jakość badanej żywności przeznaczonej dla wojska; przedmiotem oceny były przetwory: mięsne, mleczne, drobiowe, warzywne, wyroby garmażeryjne świeże i mrożone,
- 3 świadectwa dla towarów importowanych; przedmiotem oceny były wyroby cukiernicze.

2.4.2. Zwalnianie podmiotów z obowiązku znakowania jaj kierowanych bezpośrednio z miejsca produkcji do zakładów przemysłu spożywczego/ **Granting of exemptions from the marking obligations for eggs delivered directly from production site to the food industry**

Zwalnianie podmiotów z obowiązku znakowania jaj dostarczanych do przemysłu spożywczego bezpośrednio z miejsca produkcji następuje w drodze decyzji administracyjnej wydawanej na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy.

Przedsiębiorca zwolniony z obowiązku znakowania jaj, jest zobligowany do prowadzenia ewidencji jaj nieoznakowanych oraz przekazywania wojewódzkiemu inspektorowi pisemnej informacji o zamiarze dostawy jaj do odbiorców w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Brak wypełniania obowiązków przez przedsiębiorcę skutkuje cofnięciem zwolnienia w drodze decyzji administracyjnej, Obowiązek przekazywania informacji o zamiarze wysyłki nie dotyczy jaj nieoznakowanych kierowanych do przemysłu spożywczego na terenie Polski.

Główny Inspektor IJHARS:

- przekazuje właściwym organom zainteresowanych państw członkowskich UE informacje o podmiotach, które uzyskały zwolnienie zgodnie z art. 10 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2465 z dnia 17 sierpnia 2023 roku uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych dotyczących jaj oraz uchylającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008,
- prowadzi wykaz podmiotów, które uzyskały zwolnienie z obowiązku znakowania jaj,
- jest również organem właściwym do otrzymywania informacji o dostawach jaj nieoznakowanych do Polski z innych krajów Unii Europejskiej.

W 2024 roku obowiązywały ogółem 72 decyzje administracyjne zwalniające podmioty z obowiązku znakowania jaj wydane na wnioski złożone przez 25 podmiotów do 7 wojewódzkich inspektorów. Podmioty zwolnione z obowiązku znakowania jaj realizowały wysyłki jaj nieoznakowanych do zakładów przemysłu spożywczego zlokalizowanych na terenie: Francji, Włoch, Austrii, Holandii, Niemiec i Belgii (Tabela 9).

W tabeli nie uwzględniono dostaw jaj nieoznakowanych do zakładów przemysłu spożywczego na terenie Polski w związku z brakiem obowiązku przekazywania informacji o wysyłkach jaj do wojewódzkich inspektoratów.

Tabela 9. Zestawienie liczby podmiotów i decyzji zwalniających podmioty z obowiązku znakowania jaj zaplanowanych do wysyłki jaj w 2024 roku/ Table 9: Number of facilities, number of decisions on exemption from marking obligations for eggs and number of eggs scheduled for shipment in 2024

Lp.	Organ wydający decyzję	Liczba podmiotów (szt.)	Liczba decyzji (szt.)	Kraj wysyłki	Liczba jaj zaplanowanych do wysyłki (szt.)	Liczba transportów (szt.)
1.	Opolski Wojewódzki Inspektor	1	1	Francja	48 988 800	162
				Włochy	97 977 600	324
				Węgry	0	0
2.	Wielkopolski Wojewódzki Inspektor	4	26	Niemcy	249 841 600	772
				Austria	128 416 000	384
				Holandia	62 208 000	192
				Belgia	1 296 000	4
				Włochy	0	0
				Dania	0	0
				Francja	0	0
3.	Lubuski Wojewódzki Inspektor	8	9	Holandia	0	0
				Dania	0	0
				Niemcy	0	0
				Włochy	0	0
				Francja	0	0
				Hiszpania	0	0
				Polska	-	-
4	Małopolski Wojewódzki Inspektor	6	12	Polska	-	-
5.	Śląski Wojewódzki Inspektor	1	3	Polska	-	-
6.	Dolnośląski Wojewódzki Inspektor	3	16	Polska	-	-
				Niemcy	0	0
				Holandia	0	0
				Belgia	0	0
				Francja	0	0
				Czechy	0	0
7.	Mazowiecki Wojewódzki Inspektor	2	5	Polska	-	-
RAZEM		25	72		588 728 000	1 838

2.4.3. Nadawanie uprawnień rzeczoznawcom/ Licencing quality assessors

Upewnienia do pobierania próbek, ustalania klas jakości artykułów rolno-spożywczych, oprócz pracowników IJHARS, mogą posiadać również rzeczoznawcy. Działalność rzeczoznawców, oparta na posiadanej wiedzy teoretycznej i praktycznej, zapewnia rzetelną i obiektywną kontrolę artykułów rolno-spożywczych. Wojewódzki inspektor jest upoważniony do nadawania i cofania uprawnień rzeczoznawcom. Rzeczoznawca zobowiązany jest do przestrzegania przepisów dotyczących wykonywanych czynności, takich jak: pobieranie próbek, ustalanie klas jakości określonych artykułów rolno-spożywczych oraz wypełnianie powierzonych obowiązków z należytą starannością i bezstronnością.

W 2024 roku odbyło się 19 egzaminów oraz 11 szkoleń dla kandydatów na rzeczoznawców z zakresu pobierania próbek i ustalania klas jakości artykułów rolno-spożywczych.

Do egzaminu przystąpiło łącznie 363 kandydatów, z czego 344 zdało egzamin z wynikiem pozytywnym, natomiast w szkoleniach uczestniczyło 191 kandydatów. 535 kandydatów na rzeczoznawców uzyskało kompetencje umożliwiające ubieganie się o wpis do Rejestru rzeczoznawców i nabycia uprawnień rzeczoznawcy w określonym zakresie.

Tabela 10. Liczba osób które uzyskały uprawnienia rzeczoznawcy w poszczególnych specjalizacjach w 2024 roku/ Table 10: Number of quality assessors licenced by AFQI in 2024 – by particular specialisations

Lp.	Nazwa specjalizacji objętej egzaminem na rzeczoznawcę	Liczba przeprowadzonych egzaminów	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które uzyskały tytuł rzeczoznawcy
1.	Klasyfikacja tusz wieprzowych	5	111	109
2.	w systemie EUROP	4	87	71
3.	Klasyfikacja tusz wołowych	7	108	107
4.	w systemie EUROP	1	2	2
5.	Pobieranie próbek ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion roślin oleistych	1	8	8
6.	Pobieranie próbek ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów	1	47	47
RAZEM		19	363	344
	Pobieranie próbek buraków cukrowych i ich przetworów	Liczba przeprowadzonych szkoleń	Liczba osób uczestniczących w szkoleniu	Liczba osób, które uzyskały tytuł rzeczoznawcy
1.	Ustalanie klas jakości świeżych owoców i warzyw	11	191	191
RAZEM		11	191	191

3. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI I INSTYTUCJAMI/ COOPERATION WITH ORGANISATIONS AND AUTHORITIES

3.1. Współpraca z organizacjami międzynarodowymi/ Cooperation with international organisations

W 2024 roku udział przedstawicieli IJHARS w posiedzeniach organizacji międzynarodowych upłynął pod znakiem przygotowań do prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej w pierwszej połowie 2025 roku. Szczególny nacisk położony został na spotkania ciał pomocniczych Rady.

Posiedzenia organizacji międzynarodowych, w tym Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO i jej komitetów, Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju odbywały się stacjonarnie. Posiedzenia ciał pomocniczych Komisji Europejskiej i spotkania o charakterze konsultacyjnym lub doradczym odbywały się w trybie wideokonferencji. Zanotowano ponownie wysoki udział przedstawicieli Polski w spotkaniach organów Unii Europejskiej, w tym udział IJHARS w konsultacjach dokumentów dyskusyjnych i stanowisk na te spotkania.

W ramach współpracy międzyinstytucjonalnej, przeanalizowano pod względem merytorycznym w sumie ponad 170 projektów instrukcji dla przedstawicieli Polski z instytucji zewnętrznych takich jak: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Główny Inspektorat Sanitarny i Główny Inspektorat Weterynarii.

Udział przedstawicieli IJHARS w spotkaniach międzynarodowych:

- 103 pracowników wzięło udział w 56 spotkaniach organizowanych w formie wideokonferencji,
- 60 pracowników wzięło udział w 34 spotkaniach fizycznych.

Pracownicy Inspekcji uczestniczyli między innymi w 11 sesjach organizacji międzynarodowych zajmujących się standaryzacją wymagań dla żywności i żywienia oraz w 36 posiedzeniach specjalistycznych ciał pomocniczych organów Unii Europejskiej.

Szczególnie ważnym wydarzeniem roku w ramach Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO były wybory przewodniczących. Z regionu Europy na wiceprzewodniczącą wybrana została przedstawicielka Turcji.

Współpraca międzynarodowa

Więcej na stronie:

<https://www.gov.pl/web/ijhars/wspolpraca-miedzynarodowa>

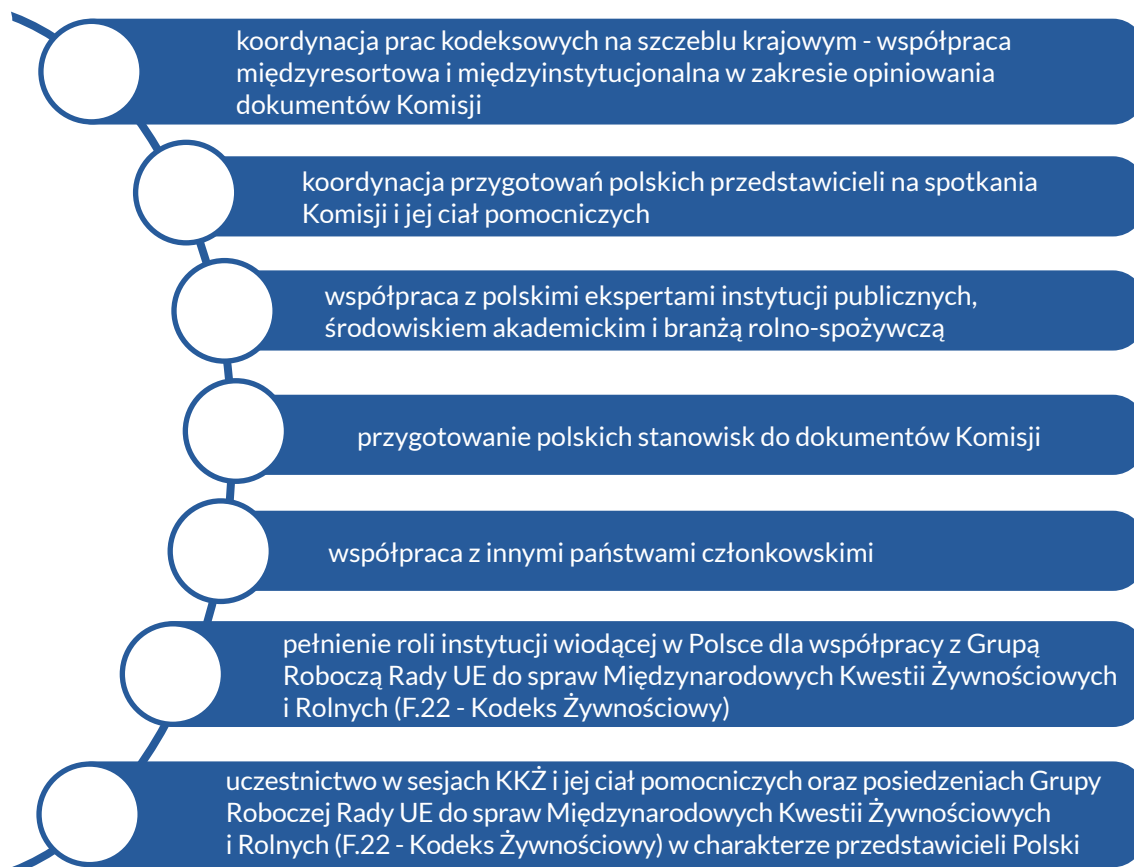
3.1.1. Współpraca z Komisją Kodeksu Żywnościowego (KKŻ) FAO/WHO/ Cooperation with the FAO/WHO Codex Alimentarius Commission (CAC)

Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych pełni rolę Punktu Kontaktowego Komisji Kodeksu Żywnościowego (KKŻ) FAO/WHO dla Polski. Przedmiotem prac Komisji Kodeksu Żywnościowego jest opracowanie międzynarodowych norm, wytycznych, kodeksów praktyki i innych tekstów, zwanych potocznie Kodeksem Żywnościowym. Dokumenty wyznaczają standardy bezpieczeństwa i jakości żywności oraz żywienia. Stanowią one punkt odniesienia w międzynarodowym handlu żywnością.

KKŻ FAO/WHO zatwierdza normy, wytyczne i inne dokumenty jako zalecenia dla jej państw członkowskich. Porozumienie w sprawie Stosowania Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych (The Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures – SPS) oraz Porozumienie w sprawie Barrier Technicznych w Handlu (The Agreement on Technical Barriers to Trade – TBT) to dwa najistotniejsze dokumenty Światowej Organizacji Handlu (WTO) dotyczące żywności. Porozumienia te obowiązują od 1 stycznia 1995 roku, są wiążące dla wszystkich członków WTO i przywołują Kodeks Żywnościowy jako ważny punkt odniesienia w przypadku sporów dotyczących handlu międzynarodowego.

Zadania Punktu Kontaktowego KKŻ FAO/WHO dla Polski:

IJHARS koordynował przygotowania do 14 sesji Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO i jej ciał pomocniczych (komitetów) oraz 19 spotkań Grupy Roboczej Rady UE do spraw Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych – Kodeks Żywnościowy.

Punkt KKŻ FAO/WHO koordynował również udział przedstawicieli w spotkaniu fizycznej grupy roboczej (fGR) pracującej w ramach Komitetu do spraw Metod Analiz i Próbkobrania – fGR do spraw zatwierdzania metod analiz i pobierania próbek; w spotkaniach wzięło udział 4 przedstawicieli Polski, w tym 3 z IJHARS.

Ponadto Punkt KKŻ FAO/WHO:

- przy współpracy z Laboratorium IJHARS w Warszawie opracował i przekazał komentarze Polski w zakresie prac Komitetu Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO do spraw Przypraw i Ziół Kulinarnych (CCSCH), obejmujące projekty norm na następujące produkty: mały i duży kardamon, przyprawy w postaci suszonych owoców i jagód (anyż, jałowiec, ziele angielskie), wanilia, kurkuma, suszone ziarna kolendry, słodki majeranek, a także uwagi do szablonu/układu norm CCSCH,
- opracował i przekazał komentarze Polski w zakresie prac Komitetu Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO do spraw Metod Analiz i Próbkobrania dotyczące metod analiz wykorzystywanych do znakowania alergenów oraz zastosowania współczynników konwersji azotu,

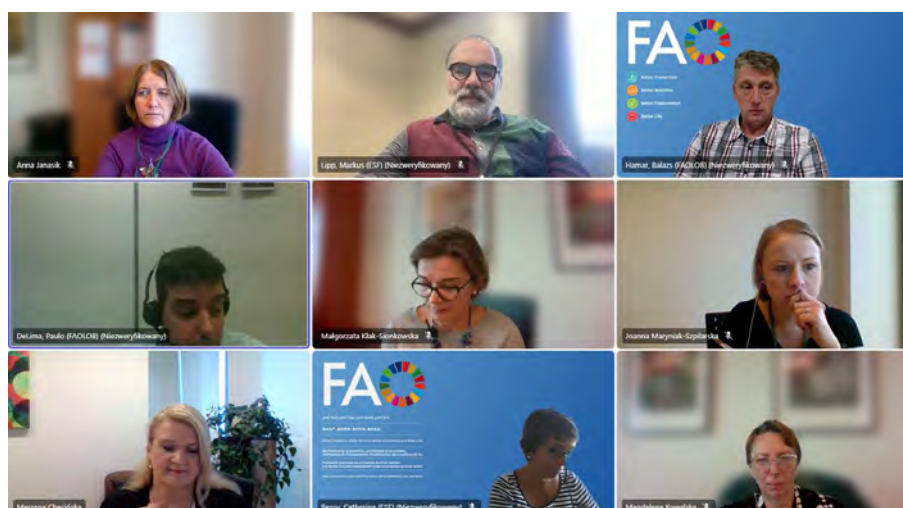
- opracował i przekazał komentarze Polski w zakresie prac Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO dotyczące wymagań stopni BRIX w soku z winogron,
- pozyskał nowych ekspertów współpracujących w ramach prac kodeksowych dla szerszego procesu opiniowania tworzonych dokumentów,
- promował działalność KKŻ FAO/WHO poprzez publikację artykułów tematycznych w prasie branżowej, zamieszczanie informacji na stronie internetowej Inspekcji, udział pracowników w charakterze prelegentów w wydarzeniach organizowanych dla szerokiego środowiska branży rolno-spożywczej,
- promował obchody Międzynarodowego Dnia Bezpieczeństwa Żywności oraz Światowego Dnia Żywności.

Sesje KKŻ FAO/WHO w 2024 roku

- 13 sesji Komitetów KKŻ FAO/WHO do spraw:
 - Ziół i Przypraw Kulinarnych,
 - Tłuszczów i Olejów,
 - Higieny Żywności,
 - Zanieczyszczeń Żywności,
 - Substancji Dodatkowych do Żywności,
 - Metod Analiz i Próbkobrania,
 - Regionu Europy,
 - Pozostałości Pestycydów,
 - Kontroli Żywności w Importie i Eksporcie oraz Systemów Certyfikacji,
 - Żywienia oraz Żywności Przeznaczonej do Specjalnych Celów Żywieniowych,
 - Ryb i Produktów Rybnych,
 - Pozostałości Leków Weterynaryjnych w Żywności,
 - Znakowania Żywności,
- sesja Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO,
- 19 spotkań Grupy Roboczej Rady UE do spraw Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych - Kodeks Żywnościowy.

W 10 sesjach wzięło udział 20 przedstawicieli Polski, w tym 13 pracowników IJHARS, w 18 spotkaniach wzięło udział 33 przedstawicieli Polski, w tym 26 pracowników IJHARS.

Tematyka prac elektronicznych grup roboczych w ramach:

1. Komitetu KKŻ FAO/WHO do spraw Zanieczyszczeń Żywności w zakresie:
 - opracowania kodeksu praktyki dla zapobiegania i ograniczania występowania alkaloidów tropanowych w żywności,
 - przeglądu kodeksu praktyki dla zapobiegania zanieczyszczeniom alkaloidami pirolizydynowymi w żywności i paszy oraz ich ograniczania (CXC 74-2014).
2. Komitetu KKŻ FAO/WHO do spraw Pozostałości Pestycydów w zakresie:
 - opracowania strategii działania dla substancji bez wsparcia, niestwarzających zagrożenia dla zdrowia publicznego zaplanowanych do okresowego przeglądu,
 - monitorowania czystości i stabilności certyfikowanego materiału odniesienia dla pestycydów należących do różnych grup chemicznych podczas długiego przechowywania,
 - ustalenia kodeksowych planów oraz list priorytetowych pestycydów do oceny/ponownej oceny przez JMPR,
 - usprawnienia procedur prac JMPR i CCPR w celu wyeliminowania zaległości w ocenach i zapewnienia realizacji działań związanych z ustalaniem kodeksowych NDP.
3. Komitetu KKŻ FAO/WHO do spraw Metod Analiz i Próbkobrania w zakresie:
 - przeglądu metod w CXS 234 - pakiet propozycji metod stosowanych dla soków owocowych,
 - przeglądu metod w CXS 234 – kakao i wyroby czekoladowe,
 - przeglądu metod testowania dla azotynów i azotanów w wybranych matrycach żywnościowych.
4. Komitetu KKŻ FAO/WHO do spraw Higieny Żywności w zakresie:
 - opracowania Wytycznych dla bezpiecznego używania i ponownego wykorzystania wody w produkcji żywności,
 - rewizji Wytycznych dla kontroli *Campylobacter* oraz *Salmonella* w mięsie kurcząt (CXG 78-2011)
 - rewizji Wytycznych do stosowania ogólnych zasad higieny żywności do kontroli wirusów w żywności (CXG 79-2012),
 - rewizji Wytycznych w sprawie stosowania ogólnych zasad higieny żywności do kontroli *Listeria monocytogenes* w żywności (CXG 61-2007),
 - dostosowania tekstów kodeksowych do zrewidowanych Ogólnych Zasad Higieny Żywności (CXC 1-1969).
5. Komitetu KKŻ FAO/WHO do spraw Substancji Dodatkowych do Żywności w zakresie:
 - opracowania projektu normy dla drożdży piekarniczych,
 - opracowania ogólnej normy dla substancji dodatkowych do żywności GSFA.
6. Komitetu KKŻ FAO/WHO do spraw Świeżych Owoców i Warzyw w zakresie:
 - przeglądu istniejących norm dla świeżych owoców i warzyw w celu ich harmonizacji z nowym układem norm.
7. Komitetu KKŻ FAO/WHO do spraw Tłuszczów i Olejów w zakresie:
 - olejów omega-3 otrzymywanych metodami mikrobiologicznymi,
 - oliwy z oliwek.

Najważniejsze wydarzenia na forum KKŻ/ Significant events at the CAC forum

- Nowym przewodniczącym został Dr Allan Azegele z Kenii, dotychczasowy wiceprzewodniczący KKŻ, na wiceprzewodniczących, po czterech rundach głosowania, zostali wybrani Dr Betül Vazgeçer z Turcji, Dr Jing Tian z Chin i Khalid bin Saud Al Zahrani z Arabii Saudyjskiej.
- Zatwierdzono Plan strategiczny na lata 2026-2031, określający najważniejsze kierunki działania organizacji w kolejnym pięcioleciu.
- Reaktywowano Komitet do spraw Zbóż i Roślin Strączkowych w celu opracowania normy dla różnych gatunków zbóż z grupy prosa.
- Osiągnięto porozumienie i zatwierdzono poprawki w Ogólnej normie dla soków owocowych i nektarów w zakresie wymagań stopni BRIX dla soków z winogron.

3.1.2. Współpraca z Europejską Komisją Gospodarczą Organizacji Narodów Zjednoczonych/ Cooperation with the United Nations Economic Commission for Europe (UN/ECE)

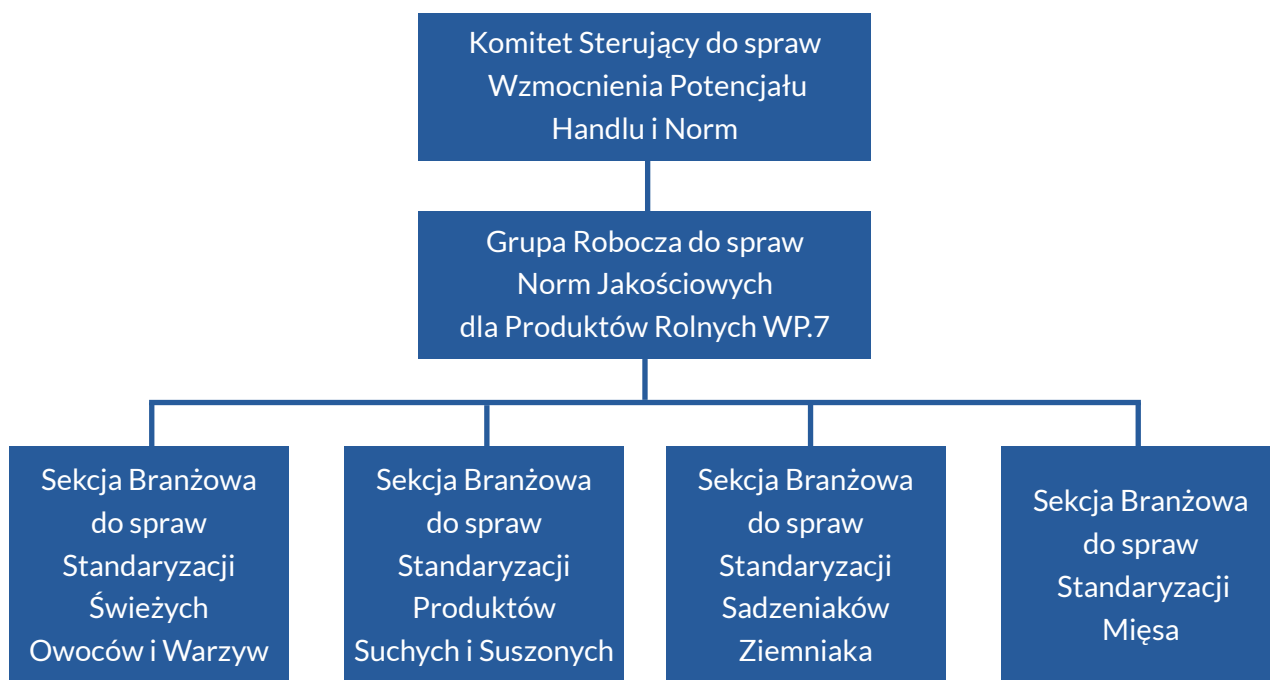
Pani Agnieszka Sudoł, Zastępca Głównego Inspektora, reprezentująca Polskę została wybrana na Przewodniczącą Grupy Roboczej Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych. IJHARS prowadzi Sekretariat Współpracy z Grupą Roboczą do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych (WP.7) działającą w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (Sekretariat Współpracy z WP.7).

Główne cele Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ to:

- działanie na rzecz podnoszenia aktywności ekonomicznej państw członkowskich,
- tworzenie norm regulujących liczne dziedziny obrotu międzynarodowego,
- podtrzymywanie i rozwój więzi gospodarczych między krajami członkowskimi i innymi krajami świata.

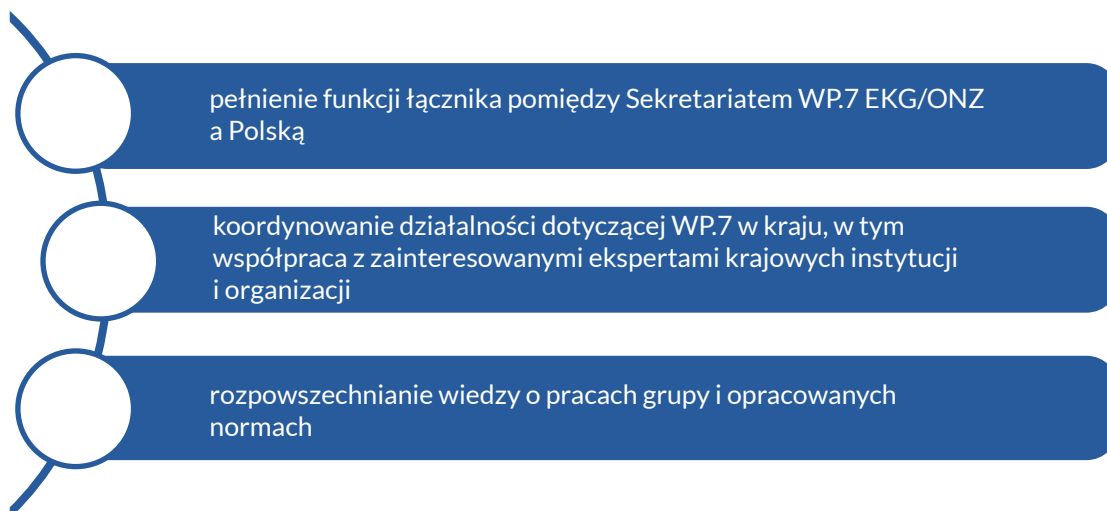

Struktura organów roboczych EKG/ONZ

Grupa Robocza WP.7 jest odpowiedzialna za wypracowanie zharmonizowanych norm jakości handlowej dla produktów rolnych, które wspomagają handel międzynarodowy poprzez tworzenie kryteriów oceny jakości handlowej w formie zgodnej z aktualną praktyką handlową. W pracach Grupy Roboczej biorą udział państwa członkowskie EKG/ONZ, zainteresowane kraje niebędące jej członkami oraz międzynarodowe i regionalne organizacje branżowe.

Zadania IJHARS jako Sekretariatu Współpracy z WP.7

IJHARS koordynowała udział przedstawicieli Polski w posiedzeniach i przygotował instrukcje w porozumieniu z ekspertami instytucji współpracujących do 5 sesji (4 sesji sekcji branżowych i 1 sesji WP.7).

Sesje EKG/ONZ w 2024 roku

- Sekcja Branżowa do spraw Standaryzacji Świeżych Owoców i Warzyw
- Sekcja Branżowa do spraw Standaryzacji Mięsa
- Sekcja Branżowa do spraw Standaryzacji Sadzeniaków Ziemniaka
- Sekcja Branżowa do spraw Standaryzacji Produktów Suchych i Suszonych
- Grupa Robocza do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych

6 przedstawicieli Polski (w tym 5 z IJHARS) wzięło udział w 3 posiedzeniach

- 72. sesji Sekcji Branżowej do spraw Standaryzacji Świeżych Owoców i Warzyw
- 32. sesji Sekcji Branżowej do spraw Standaryzacji Mięsa
- 79. sesji Grupy Roboczej do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych

Sekcja Branżowa do spraw Standaryzacji Mięsa

- kontynuowanie prac na temat cyfryzacji norm EKG/ONZ w ramach grupy sprawozdawców pod przewodnictwem Polski
- dokonanie przeglądu normy na mięso wołowe
- przedstawienie postępów w badaniach nad jakością kulinarną w zakresie badań konsumenckich oraz nad nowo opracowanym modelem predykcyjnym do oceny jakości jedzenia, skierowanym do europejskich konsumentów

Sekcja Branżowa do spraw Standaryzacji Świeżych Owoców i Warzyw

- opracowanie nowej normy EKG/ONZ dla słodkich ziemniaków

Grupa Robocza do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych

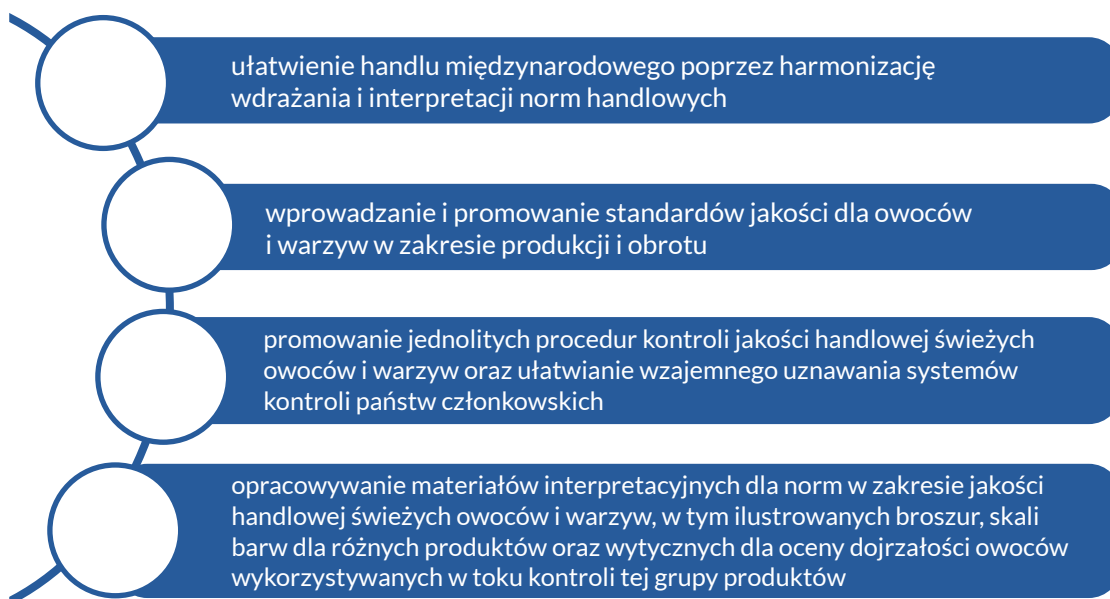
- przyjęcie zaktualizowanej procedury prac Grupy Roboczej WP.7 (aktywny udział Polski),
- ponowny wybór przedstawiciela Polski - Zastępcy Głównego Inspektora IJHARS na Przewodniczącą Grupy Roboczej do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych

Przedstawiciele IJHARS, aktywnie uczestniczyli także w posiedzeniu Komitetu Sterującego EKG/ONZ do spraw Potencjału Handlu i Norm w celu zaprezentowania podsumowania prac Grupy Roboczej WP.7 i jej sekcji branżowych.

3.1.3. Współpraca w ramach Systemu OECD Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw/ Cooperation with the OECD within the Scheme for the Application of International Standards for Fruit and Vegetables

Polska jest członkiem Systemu OECD Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw od 1994 roku. IJHARS reprezentuje Polskę w Systemie OECD i jest odpowiedzialna za koordynację działań w tym obszarze.

Główne cele Systemu OECD:

W ramach aktywności państw członkowskich Systemu OECD organizowane są szkolenia branżowe. Głównym celem cyklicznych szkoleń jest ujednolicenie interpretacji norm handlowych stosowanych przez urzędowe organy kontroli. 83. Posiedzenie Plenarne Systemu OECD Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw odbyło się w Paryżu od 12 do 13 grudnia 2024 roku z udziałem przedstawiciela IJHARS.

Szkolenia w ramach Systemu OECD w 2024 roku

- Międzynarodowe szkolenie ujednolicające świeżych owoców i warzyw (4-6 czerwca 2024 roku, Zoetermeer - Niderlandy); tematem przewodnim tegorocznej edycji było ujednolicenie interpretacji norm handlowych dla wybranych świeżych owoców i warzyw: owoców kiwi, papryki słodkiej, owoców cytrusowych, gruszek, mango oraz wymagań minimalnych dla różnych produktów,
 - Międzynarodowe szkolenie w zakresie kontroli jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, pod auspicjami Systemu OECD (17-19 września 2024 roku w Mojmirovcach - Słowacja); podczas tegorocznej edycji odbyły się praktyczne sesje poświęcone omówieniu norm dla owoców cytrusowych oraz orzechów włoskich.
- W szkoleniach wzięli udział przedstawiciele IJHARS.

3.1.4. Współpraca z organami Unii Europejskiej/ **Cooperation with the European Union bodies**

Prezydencja to sześciomiesięczny okres, podczas którego dane państwo członkowskie Unii Europejskiej przewodniczy pracom Rady Unii Europejskiej.

W tym czasie kraj sprawujący prezydencję staje się gospodarzem większości unijnych wydarzeń i pełni istotną rolę na wszystkich polach aktywności Unii Europejskiej, a także reprezentuje ją na arenie międzynarodowej. Jest odpowiedzialny za organizację spotkań UE, nadaje kierunek polityczny Unii, dba o jej rozwój, integrację oraz bezpieczeństwo.

Polskie przewodnictwo w Radzie UE będzie trwać od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 roku.

Jest to drugie tego typu wydarzenie w historii naszego kraju. Polska po raz pierwszy sprawowała prezydencję w Radzie UE w drugiej połowie 2011 roku.

IJHARS, z uwagi na kompetencje dotyczące koordynacji współpracy Polski z wybranymi organizacjami międzynarodowymi, jest instytucją wiodącą w Polsce dla kilku formatów prac Grupy Roboczej Rady UE do spraw Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych - GR F.22. Podczas polskiej prezydencji w UE, IJHARS będzie odpowiedzialny za przygotowanie i prowadzenie prac wspomnianej grupy dotyczących Kodeksu Żywnościowego oraz międzynarodowych norm jakości owoców i warzyw (OECD i EKG/ONZ). Członkowie korpusu prezydencji z IJHARS będą odpowiedzialni za przygotowanie i prowadzenie spotkań Grupy Roboczej F.22, które będą się odbywać zarówno w Brukseli, jak i podczas planowanych sesji poszczególnych komitetów Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO obradujących na całym świecie.

W 2024 roku Główny Inspektor IJHARS powołał Zespół do merytorycznych i organizacyjnych przygotowań Polski do objęcia i sprawowania funkcji prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w zakresie kompetencji Inspekcji. Odkonano 6 spotkań zespołu, podczas których omawiano przygotowania IJHARS do przewodnictwa Polski.

Ponadto, przedstawiciele IJHARS wzięli udział w:

- 5 spotkaniach Zespołu do spraw koordynacji przygotowań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz jednostek podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub przez niego nadzorowanych do realizacji zadań związanych z przewodnictwem Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Unii Europejskiej. Do zadań zespołu do spraw prezydencji należało inicjowanie i prowadzenie prac związanych z przygotowaniem resortu rolnictwa do przewodnictwa Polski,
- 7 spotkaniach koordynacyjnych do spraw wypracowania programu prezydencji resortu rolnictwa, organizowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przez cały rok IJHARS prowadził działania przygotowawcze, aby zapewnić pełną gotowość pracowników - członków korpusu polskiej prezydencji - do przewodniczenia inicjatywom w zakresie standaryzacji międzynarodowych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i jakości żywności oraz uczciwych praktyk w handlu żywnością. Członkowie korpusu prezydencji IJHARS uczestniczyli w 4 sesjach kodeksowych komitetów, które będą również obradować w trakcie polskiego przewodnictwa oraz w 7 posiedzeniach Grupy Roboczej Rady UE do spraw Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych związanych z przygotowaniem do prezydencji. Skorzystali również z 12 różnych tematycznie szkoleń przygotowujących do sprawowania przewodnictwa. IJHARS odpowiedzialny był za koordynację merytoryczną, logistyczną i organizacyjną, a także informacyjno-promocyjne przygotowanie do polskiej prezydencji w Radzie UE.

W ramach szeroko zakrojonej akcji informacyjnej i promocyjnej dotyczącej Prezydencji 2025 oraz przygotowań do polskiego przewodnictwa w Radzie UE, opracowano materiały opublikowane w prasie branżowej, aktualnościach na stronie internetowej Inspekcji oraz w mediach społecznościowych.

Pracownicy IJHARS pełnią rolę ekspertów współpracujących w 6 Komitetach Komisji Europejskiej:

- ogólne prawo żywnościowe,
- aromatyzowane produkty sektora wina,
- napoje spirytusowe,
- wspólna organizacja rynków rolnych - produkty zwierzęce, produkty ogrodnicze, uprawy polowe i oliwa z oliwek, wino,
- produkcja ekologiczna,
- monitorowanie wody w mięsie drobiowym.

Przedstawiciele IJHARS uczestniczą w pracach 4 Grup Roboczych Rady UE:

- oznaczenia geograficzne i nazwy pochodzenia, rolnictwo ekologiczne, zaświadczenia o charakterze specjalnym,
- Międzynarodowe Kwestie Żywnościowe i Rolne w zakresie tematycznych prac FAO, EKG/ONZ, OECD oraz Kodeksu Żywnościowego,
- oliwa z oliwek, owoce i warzywa, rośliny uprawne,
- pozostałości pestycydów, informacje o żywności i wartości odżywcze, systemy żywnościowe.

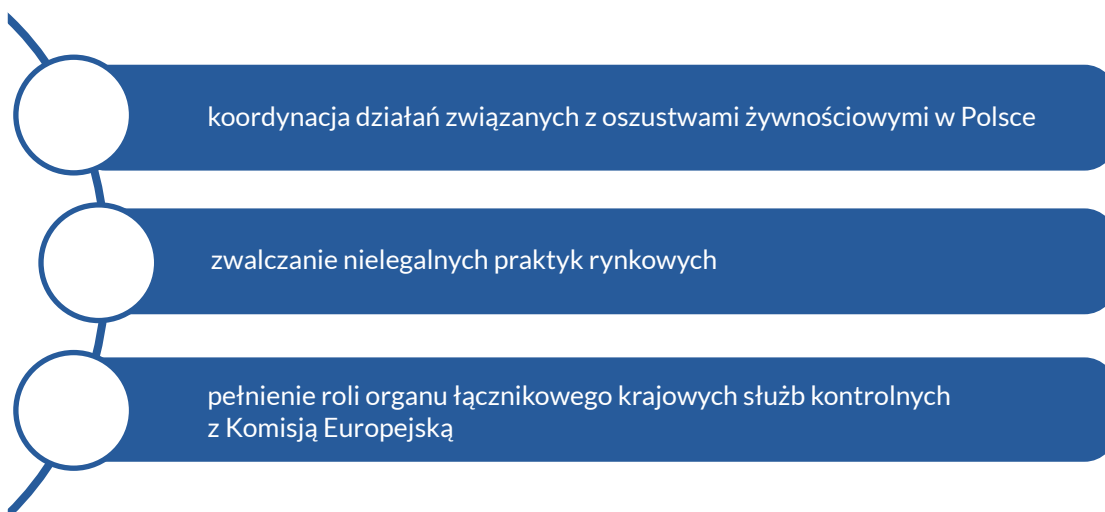
Przedstawiciele IJHARS w 2024 roku uczestniczyli w 36 posiedzeniach następujących ciał pomocniczych organów UE:

- Grupy Roboczej Rady UE do spraw Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych - Kodeks Żywnościowy (14),
- Grupy Roboczej KE do spraw Sieci powiadamiania i współpracy - ACN (1),
- Grupy Roboczej KE do spraw Sieci na rzecz przeciwdziałania fałszowaniu żywności - FFN (6),
- Grupy KE dotyczące Kontroli Urzędowych - OCR (1),
- Komitetu Regulacyjnego KE do spraw Produkcji Ekologicznej - GREX (3),
- Grupy Ekspertów KE do spraw Produkcji Ekologicznej - COP (1),
- Grupy Ekspertów KE do spraw rynków rolnych dotyczące kontroli w sektorze oliwy z oliwek (2),
- Grupy Ekspertów KE oraz Komitetu do spraw Wspólnej Organizacji Rynków Produktów Rolnych - Produkty Ogrodnicze (7),
- Grupy Ekspertów KE do spraw monitorowania wody w mięsie drobiowym (1).

() w nawiasach podano liczbę spotkań

3.1.5. Współpraca z Komisją Europejską w ramach Punktu Kontaktowego do spraw oszustw żywnościowych/ Cooperation with the European Commission in the frame of the Food Fraud Contact Points` Network

Zadania Punktu Kontaktowego do spraw oszustw żywnościowych

W 2024 roku w ramach Punktu Kontaktowego do spraw oszustw żywnościowych Polska procedowała 322 sprawy:

- rozpatrywała 214 powiadomień przekazanych przez kraje członkowskie UE oraz Komisję Europejską, w ramach systemu iRASFF: 79 – w ramach współpracy administracyjnej 110 - dotyczące oszustw żywnościowych, 23 – powiadomienia RASFF, 1 – informacja o nieprawidłowościach przekazane pocztą elektroniczną, 1 - przekazana poza systemem iRASFF; zgłoszenia z podziałem na państwa, których dotyczyły przedstawia Tabela 11,
- przekazała 108 powiadomień do właściwych organów innych Państw Członkowskich UE: 81 – w ramach współpracy administracyjnej, 11 - dotyczących oszustw żywnościowych, 16 – powiadomienia RASFF.

W 2024 roku wpłynęło również 40 spraw ogólnych oraz 66 raportów okresowych z Komisji Europejskiej.

Tabela 11. Zgłoszenia w systemie iRASFF z podziałem na państwa, których dotyczyły/

Table 11: Notifications in the system iRASFF (AA and FF) by country

Państwo, którego dotyczyło powiadomienie	Oznaczenie Liczba powiadomień w systemie iRASFF	% całkowitej liczby zgłoszeń
Niemcy	68	31,8
Włochy	23	10,7
Belgia	21	9,7
Czechy	14	6,5
Łotwa	14	6,5
Austria	9	4,2
Holandia	7	3,3
Komisja Europejska	7	3,3
Chorwacja	6	2,8
Litwa	5	2,3
Słowacja	5	2,3
Szwecja	5	2,3
Dania	4	1,9
Francja	4	1,9
Hiszpania	4	1,9
Słowenia	4	1,9
Estonia	3	1,4
Węgry	3	1,4
Grecja	2	0,9
Cypr	1	0,5
Finlandia	1	0,5
Irlandia	1	0,5
Malta	1	0,5
Norwegia	1	0,5
Szwajcaria	1	0,5
RAZEM	214	100

Spośród wpływających 214 powiadomień, 205 (95,8%) zostało zakończonych, a ustalenia przesłano do zgłaszających Punktów Kontaktowych Państw Członkowskich UE. Na zgłoszenia utworzone przez Polskę, otrzymano 104 odpowiedzi (96,3%). W pozostałych 13 sprawach trwają czynności kontrolne w zakresie zgłoszonych nieprawidłowości.

Największy odsetek powiadomień dotyczył: tłuszczów i olejów (21,4%), transportu żywych zwierząt (20,2%), mięsa i produktów mięsnych innych niż drób (7,8%), mięsa drobiowego i produktów drobiowych (6,8%).

W tabeli 12 zamieszczono zgłoszenia, które przekazano w systemie iRASFF z podziałem na kategorie.

Tabela 12. Zgłoszenia z podziałem na kategorie, których dotyczyły/

Table 12: Notifications by category

Kategorie, których dotyczyły powiadomienia w systemie iRASFF	Liczba powiadomień	% całkowitej liczby zgłoszeń
Tłuszcze i oleje	69	21,4
Żywe zwierzęta	65	20,2
Mięso i produkty mięsne (inne niż drób)	25	7,8
Mięso drobiowe i produkty z mięsa drobiowego	22	6,8
Inny produkt spożywczy / mieszanka	21	6,5
Owoce i warzywa	14	4,4
Dania gotowe i przekąski	11	3,4
Żywność dietetyczna, suplementy diety, żywność wzbogacona	10	3,1
Orzechy, produkty orzechowe i nasiona	9	2,8
Napoje bezalkoholowe	8	2,5
Zioła i przyprawy	7	2,2
Materiały paszowe	6	1,9
Mleko i przetwory mleczne	6	1,9
Zboża i produkty piekarnicze	6	1,9
Jaja i produkty jajeczne	5	1,6
Karma dla zwierząt domowych	5	1,6
Miód i mleczko pszczele	5	1,6
Kakao i przetwory z kakao, kawa i herbata	4	1,2
Ryby i produkty pochodne	4	1,2
Zupy, buliony, sosy i przyprawy	4	1,2
Napoje alkoholowe	3	1,2
Środki ochrony roślin	3	0,9
Skorupiaki i produkty pochodne	2	0,9
Wina	2	0,6
Woda do spożycia przez ludzi (inna)	2	0,6
Inna (brak kategorii w systemie)	1	0,3
Mieszanki paszowe	1	0,3
Słodycze	1	0,3
Wyroby cukiernicze	1	0,3
RAZEM	322	100

3.1.6. Współpraca z Komisją Europejską w ramach Punktu Kontaktowego do spraw Platformy Miodowej/ **Cooperation with the European Commission in the frame of the Contact Point for the Honey Platform**

Głównemu Inspektoratowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych została powierzona koordynacja krajowej współpracy w ramach unijnej platformy „miodowej”. Jest to funkcja punktu kontaktowego działającego jako łącznik między różnymi właściwymi organami krajowymi, celem poinformowania odpowiedniej grupy ekspertów o spotkaniach roboczych.

Platforma miodowa, funkcjonuje od listopada 2024 roku i jest wyodrębnioną grupą ekspertów przy Komisji Europejskiej, działającą jako jedno z nowych rozwiązań wprowadzonych w związku z nowelizacją dyrektywy Rady 2001/110/WE z dnia 20 grudnia 2001 roku odnoszącej się do miodu.

Do zadań platformy należy gromadzenie danych na potrzeby metod pozwalających poprawić weryfikację autentyczności miodu, w szczególności metod wykrywania przypadków fałszowania miodu, w celu ich ewentualnej harmonizacji oraz przedstawianie zaleceń dotyczących unijnego systemu identyfikowalności pozwalających ustalić, od jakiego podmiotu zbierającego lub od jakiego importera pochodzi miód.

Członkami platformy są przedstawiciele właściwych organów państw członkowskich UE, odpowiedzialnych za krajowe wdrożenie dyrektywy miodowej, obejmujące aspekty regulacyjne i kontrolne, w tym wyznaczone laboratoria. Ponadto w pracach wezmą udział eksperci reprezentujący przedsiębiorców, środowisko akademickie, społeczeństwo obywatelskie oraz posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie, dodatkowi eksperci powołani przez Komisję Europejską.

W pracach platformy, w zakresie związanym z kontrolą jakości, autentycznością i identyfikowalnością miodu uczestniczą pracownicy IJHARS. Spotkania mają odbywać się dwa razy w roku. Pierwsze spotkanie odbyło się w formie hybrydowej i dotyczyło następujących zagadnień:

- ustalenia kryteriów składu w celu zapewnienia, że miód (z wyjątkiem miodu piekarskiego) nie był podgrzany lub poddany obróbce w taki sposób, że naturalne enzymy zostały zniszczone lub znacznie dezaktywowane, biorąc pod uwagę indeks inwertazy,
- gromadzenia danych dotyczących metod poprawy kontroli autentyczności, w szczególności metod wykrywania zafałszowań w miodzie w celu ich ewentualnej harmonizacji.

3.1.7. Współpraca dwustronna i wielostronna/ **Bilateral and multilateral cooperation**

IJHARS koordynował szereg konsultacji w ramach współpracy dwustronnej i wielostronnej z wieloma państwami, między innymi z Ukrainą, Mołdawią, Turcją, Japonią, Egiptem, Kirgistanem ze szczególnym uwzględnieniem współpracy w dziedzinie rolnictwa, opracowaniem wkładów do porozumień oraz problemów w kontaktach, takich jak bariery w handlu międzynarodowym.

Międzynarodowy Dzień Bezpieczeństwa Żywności/ **World Food Safety Day**

Międzynarodowy Dzień Bezpieczeństwa Żywności został ustanowiony w 2018 roku na podstawie rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, z inicjatywy Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO, jest obchodzony cyklicznie 7 czerwca. W 2024 roku odbył się pod hasłem „Bezpieczeństwo żywności - Bądźmy przygotowani na nieoczekiwane!”, wpisując się w powracające motto wydarzenia „Bezpieczeństwo żywności leży w naszym wspólnym interesie”. Hasło roku zostało wybrane w związku z przypadającą 20. rocznicą uruchomienia Międzynarodowej Sieci Organów Bezpieczeństwa Żywności FAO/WHO (INFOSAN). Przez ostatnie 20 lat INFOSAN był liderem gotowości w zakresie bezpieczeństwa żywności, zapewniając platformę do szybkiej wymiany informacji dla organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności na całym świecie. Rolą INFOSAN jest zapobieganie, wykrywanie i zarządzanie zagrożeniami w łańcuchach dostaw żywności oraz pasz.

Punkt Kontaktowy Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO dla Polski aktywnie promował obchody, zachęcał wszystkie instytucje współpracujące do zaakcentowania tego ważnego dnia, a także wsparł merytorycznie FoodFakty Safety Week - wydarzenie organizowane przez branżowy portal internetowy, pod patronatem Głównego Inspektora. Prelekcja wygłoszona z tej okazji przez pracowników dotyczyła globalnych zasad i wytycznych w zakresie wymiany informacji w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa żywności.

Światowy Dzień Żywności/ **World Food Day**

Światowy Dzień Żywności, przypadający na 16 października, jest jednym z najpowszechniej obchodzonych dni w kalendarzu Organizacji Narodów Zjednoczonych. Wspomniana data przypomina o wyzwaniach związanych z bezpieczeństwem żywnościowym i inspirowanie do podejmowania działań w kierunku eliminacji głodu na świecie. Coroczne obchody mają na celu budowanie globalnej świadomości w zakresie problemów związanych z głodem, niedożywieniem, marnowaniem żywności oraz potrzebą zapewnienia zrównoważonego systemu produkcji. Obchody Światowego Dnia Żywności 2024 skupione były wokół hasła „Prawo do żywności dla lepszego życia i lepszej przyszłości” i miały na celu zwrócić

szczególną uwagę na znaczenie zróżnicowanego odżywiania, przystępności cenowej i dostępności żywności, a także jej bezpieczeństwa oraz wpływu na zrównoważony rozwój. IJHARS włączył się w obchody za sprawą kampanii informacyjnej prowadzonej na stronie internetowej głównego inspektoratu i w mediach społecznościowych.

Inne wydarzenia/ Other activities

W ramach współpracy dwustronnej i wielostronnej podczas spotkania zorganizowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z przedstawicielami Kirgistanu, pracownik IJHARS zaprezentował stronie kirgiskiej zadania realizowane przez IJHARS z uwzględnieniem działań podejmowanych w rolniczym handlu detalicznym (RHD) ze zwróceniem uwagi na rolę IJHARS w systemie urzędowej kontroli żywności w Polsce. Celem wizyty studyjnej przedstawicieli Kirgistanu w Polsce w ramach programu RITA – przemiany w regionie, która odbyła się w marcu w Warszawie, było przedstawienie tematów związanych z bezpieczeństwem żywności, RHD, sprzedażą bezpośrednią oraz prawnych ułatwień dla polskich rolników w sprzedaży i przetwarzaniu swojej produkcji.

Ponadto z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sierpniu, zorganizowano letnią szkołę dla przedstawicieli Mołdawii i Ukrainy. Celem spotkania było zapoznanie z polskimi doświadczeniami w obszarze sektora rolnego związanymi z przygotowaniem do akcesji i 20-letnim członkostwem naszego kraju w Unii Europejskiej. W ramach projektu przedstawiono zagadnienia dotyczące procesu integracji z UE, w tym dostosowanie ustawodawstwa krajowego do wymogów unijnych w obszarze spraw weterynaryjnych oraz fitosanitarnych, Wspólnej Polityki Rolnej, organizację rynków rolnych, doradztwo rolnicze. Ze strony IJHARS informacje na temat działalności Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli produktów przywożonych z zagranicy, przedstawiła Zastępca Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Formalne rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Ukrainą zainaugurowano pod koniec czerwca po uzgodnieniu przez Radę UE ram negocjacyjnych z Ukrainą i Mołdawią. Ramy te określają główne wytyczne i zasady rozmów akcesyjnych z oboma państwami. Oficjalnie rozpoczął się screening, czyli przegląd ukraińskiego i mołdawskiego prawa pod kątem jego zgodności z regulacjami UE, który trwał kilka miesięcy. W efekcie tego procesu powstał raport, w którym zostały sformułowane kierunki i priorytety przyszłych reform. Dokument był przedmiotem konsultacji z IJHARS.

3.2. Współpraca z instytucjami krajowymi/ Cooperation with Polish authorities and institutions

Realizując zadania ustawowe IJHARS, współpracowała w 2024 roku z urzędami centralnymi i innymi instytucjami działającymi w obszarze kontroli żywności.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)/ The Ministry of Agriculture and Rural Development

Główny Inspektor przekazał do MRiRW informacje dotyczące realizacji zadań ustawowych IJHARS, w tym: wyniki 37 planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeprowadzonych na terenie całego kraju.

Współpraca pomiędzy IJHARS a MRiRW:

- opiniowanie projektów aktów prawnych, w tym: ustaw, rozporządzeń krajowych oraz rozporządzeń UE,
- przekazanie planu i sprawozdania z wykonania planu audytu, zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz uczestnictwo w spotkaniach Komitetu Audytu,
- udział w spotkaniu w sprawie Strategii Zintegrowanego Zarządzania Granicą Państwową RP 2023-2027,
- przekazywanie do wiadomości decyzji o upoważnieniach jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym oraz informacji w zakresie realizowanych zadań w ramach nadzoru nad jednostki certyfikującymi,
- przygotowywanie dla MRiRW sprawozdania ze sprawowanego przez IJHARS nadzoru dotyczącego kontroli zgodności procesu produkcji ze specyfikacją produktów posiadających ChNP, ChOG i GTS,
- przygotowanie danych na potrzeby EUROSTAT,
- udział w spotkaniach roboczych z MRiRW w ramach pracy nad przygotowaniem rozwiązań ustawowych, które umożliwią zakładom żywienia zbiorowego w Polsce korzystanie z ekologicznego znaku żywienia zbiorowego i terminów związanych z produkcją ekologiczną w ramach znakowania, prezentacji, reklamy i działań promocyjnych żywności przygotowanej przez zakład przy użyciu certyfikowanych produktów ekologicznych,
- w ramach prowadzenia Punktu Kontaktowego KKŻ FAO/WHO oraz Sekretariatu Współpracy z Grupą Roboczą do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych EKG/ONZ (WP.7).

Ponadto w ramach współpracy z MRiRW przedstawiciele IJHARS uczestniczyli w:

- pracach komisji MRiRW oceniającej wnioski o dofinansowanie badań w rolnictwie ekologicznym,
- posiedzeniu Rady do spraw Produkcji Ekologicznej podległej MRiRW,
- posiedzeniach Rady do spraw Oznaczeń Geograficznych i Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności.

W 2024 roku nadal trwała współpraca z MRiRW w sprawie zatwierdzenie metody automatycznej klasyfikacji tusz wołowych. Zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2017/1182 klasyfikacja tusz wołowych może być przeprowadzana przez wykwalifikowanych rzeczoznawców poprzez ocenę wizualną lub przy użyciu zatwierdzonych metod klasyfikacji, które mogą obejmować techniki automatyczne lub półautomatyczne.

W marcu 2024 roku producent urządzenia do automatycznej klasyfikacji tusz wołowych złożył wniosek o zatwierdzenie tego urządzenia do stosowania w Polsce. Organem właściwym do organizacji i przeprowadzenia testu zatwierdzającego jest Główny Inspektor, który na potrzeby przeprowadzenia testu powołał koordynatora i komisję ekspertów. Test urządzenia odbył się na przełomie lipca i sierpnia 2024 roku. W grudniu 2024 roku Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał decyzję administracyjną w sprawie zatwierdzenia testowanej metody automatycznej klasyfikacji tusz wołowych do stosowania w Polsce.

Ministerstwo Finansów (MF)/ The Ministry of Finance

IJHARS przekazała do Departamentu Polityki Wydatkowej informację o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 roku w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu. Ponadto w 2024 roku podjęto współpracę z MF, w tym z Krajową Administracją Skarbową w zakresie operacji OPSON oraz wymiany informacji w zakresie jakości handlowej wprowadzanych do obrotu artykułów rolno-spożywczych z krajów trzecich. W ramach współpracy z Krajową Administracją Skarbową IJHARS uczestniczyła w międzynarodowej operacji, mającej na celu eliminowanie z obrotu żywności i napojów podrabianych oraz niespełniających wymagań jakościowych. Działania te, koordynowane przez OLAF oraz EUROPOL mają na celu wykrywanie i zapobieganie oszustwom żywnościowym.

W 2024 roku IJHARS realizowała prace związane z wdrożeniem Platformy Koordynacji i Wymiany Danych - Single Window (PKWD-SW) oraz integracją tej platformy z systemem teleinformatycznym IJHARS. PKWD-SW jest platformą utworzoną i administrowaną przez Szefa KAS. W marcu 2024 roku zawarto porozumienie określające zasady współpracy w zakresie korzystania z Platformy Koordynacji i Wymiany Danych - Single Window pomiędzy Szefem KAS, Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz wojewódzkimi inspektorami jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

W ramach współpracy z MSWiA przedstawiciele IJHARS uczestniczyli w:

- spotkaniu grupy roboczej do spraw planowania inwestycji w przejściach granicznych dotyczące między innymi dofinansowania infrastruktury w przejściach granicznych ze środków przeznaczonych na budowę, modernizację i utrzymanie przejść granicznych oraz usprawnienia obsługi odpraw granicznych,
- posiedzeniach Zespołu do spraw Zintegrowanego Zarządzania Granicą Państwową dotyczące między innymi usprawnienia obsługi odpraw granicznych, w tym sytuacji dotyczącej kontroli granicznej na polsko-ukraińskiej granicy, Strategii Zintegrowanego Zarządzania Granicą Państwową Rzeczypospolitej Polskiej 2023-2027.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)/ The National Center for Agriculture Support

Zakres współpracy z KOWR określa porozumienie z 31 października 2023 roku, zawarte pomiędzy KOWR a IJHARS. Zadania IJHARS obejmowały wykonywanie badań laboratoryjnych próbek artykułów rolno-spożywczych na potrzeby realizacji operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+).

Laboratoria wykonały badania laboratoryjne 108 próbek artykułów rolno-spożywczych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 i Podprogramu 2022 przekazanych przez KOWR.

Badaniami objęto: cukier biały, dżem truskawkowy, herbatniki maślane, fasolkę po bretońsku, groszek z marchewką, kaszę jęczmienną, kawę zbożową rozpuszczalną, makaron jajeczny świderki, mąkę pszenną, mleko UHT, olej rzepakowy, pasztet wieprzowy, płatki owsiane, ser podpuszczkowy dojrzewający, szproty w oleju, szynkę drobiową, szynkę wieprzową mieloną.

Tabela 13: Liczba zbadanych próbek przez laboratoria IJHARS, w ramach współpracy z KOWR/
Table 13: The number of samples examined by AFQI's Laboratories within the cooperation with the National Center for Agriculture Support

Lp.	Laboratoria w:	Liczba zbadanych próbek
1.	Gdyni (LG)	64
2.	Kielcach (LK)	20
3.	Lublinie (LL)	3
4.	Olsztynie (LO)	1
5.	Poznaniu (LP)	14
6.	Białymstoku (LB)	6
RAZEM		108

Ponadto w ramach X edycji „Ogólnopolskiego Konkursu Pszczelarz Roku” organizowanego przez Fundację Akademii Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju, laboratoria IJHARS zbadały 30 próbek miodu.

Na podstawie art. 39 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 roku o wyrobach winiarskich Dyrektor Generalny KOWR zapewnia nieodpłatny dostęp do danych zawartych w rejestrze i ewidencji winnic oraz innych danych organom IJHARS.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)/ The Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture

Współpracę z ARiMR określa porozumienie z dnia 21 sierpnia 2018 roku, w zakresie wykonania badań laboratoryjnych próbek artykułów rolno-spożywczych na potrzeby realizacji mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej, dotyczących organizacji rynków rolnych. W 2024 roku laboratoria wykonały badania 2 próbek izoglukozy na potrzeby realizacji mechanizmu Wspólnej Polityki Rolnej „Monitorowanie produkcji na rynku cukru” – Mcu.

Ponadto na mocy porozumienia z dnia 27 października 2022 roku, IJHARS ma możliwość dostępu do danych będących w posiadaniu Agencji o producentach ekologicznych, które są zgromadzone w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o którym mowa w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 roku o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania systemu kontroli urzędowej w rolnictwie ekologicznym.

Ponadto współpraca z ARiMR realizowana była w ramach prowadzenia Punktu Kontaktowego KKŻ FAO/WHO oraz Sekretariatu Współpracy z Grupą Roboczą do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych EKG/ONZ (WP.7).

Inspekcja Transportu Drogowego (ITD)/ The Road Transport Inspection

Zakres współpracy IJHARS z ITD określa porozumienie z dnia 29 sierpnia 2016 roku dotyczące zasad współpracy w zakresie wykonywania kontroli warunków transportu artykułów rolno-spożywczych oraz jakości handlowej przewożonych artykułów rolno-spożywczych.

Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego – Państwowy Instytut Badawczy/ The Institute of Agricultural and Food Biotechnology – National Research Institute

Współpracę IJHARS z Instytutem określa porozumienie z dnia 5 kwietnia 2013 roku w sprawie organizacji i przeprowadzania szkoleń w zakresie klasyfikacji tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP.

Zakres współpracy obejmował:

- organizację i przeprowadzanie szkoleń w zakresie klasyfikacji tusz wieprzowych dla inspektorów prowadzących kontrole oraz w zakresie klasyfikacji tusz wieprzowych i wołowych dla kandydatów na rzeczoznawców,
- udział w egzaminach kwalifikacyjnych dla rzeczoznawców w zakresie klasyfikacji tusz wieprzowych i wołowych,
- zapewnienie niezbędnego sprzętu (choirometrów) do przeprowadzenia ćwiczeń praktycznych na szkoleniach oraz w trakcie części praktycznej egzaminu.

W 2024 roku w ramach współpracy zorganizowano 7 szkoleń, w tym:

- 4 szkolenia dla kandydatów na rzeczoznawców do spraw klasyfikacji tusz wieprzowych,
- 2 szkolenia dla kandydatów na rzeczoznawców do spraw klasyfikacji tusz wołowych,
- 1 szkolenie dla pracowników wojewódzkich inspektoratów prowadzących kontrole w zakresie klasyfikacji tusz wieprzowych.

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy/ The Institute of Plant Protection – National Research Institute

Podstawą współpracy jest umowa zawarta pomiędzy IOR-PIB i MRiRW dotycząca wykonania analiz pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych pochodzących z produkcji pierwotnej. Zakres współpracy z Instytutem dotyczył wykonywania analiz próbek pobranych przez IJHARS w ramach nadzoru nad rolnictwem ekologicznym, w celu kontroli importowanych towarów oraz wyjaśniania przypadków zniesienia środków ochrony roślin na plantacje ekologiczne z upraw konwencjonalnych. Współprac z PIORiN dotyczy również zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.

Polski Komitet Normalizacyjny (PKN)/ The Polish Committee for Standardization

Zakres współpracy z PKN określa ustawa o normalizacji z dnia 12 września 2002 roku, na podstawie której pracownicy IJHARS przewodniczą i uczestniczą w opracowywaniu Polskich Norm i innych dokumentów normalizacyjnych.

Przedstawiciele IJHARS wzięli udział w pracach 10 Komitetów Technicznych do spraw:

• Ryb i Przetworów Rybnych,	• Mięsa, Jaj i ich Przetworów,
• Przetworów Owocowych i Warzywnych,	• Kawy i Herbaty,
• Wyrobów Spirytusowych,	• Surowców i Przetworów Zielarskich,
• Żywności Mrożonej,	• Mikrobiologii Żywności,
• Upraw Roli i Roślin Polowych,	• Analiz Żywności.

Polskie Centrum Akredytacji (PCA)/ The Polish Centre for Accreditation

Zakres współpracy IJHARS z PCA określa porozumienie z dnia 18 kwietnia 2023 roku, którego przedmiotem jest wymiana informacji w sprawie prowadzenia kontroli (audytów) upoważnionych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jednostek certyfikujących, działających w zakresie rolnictwa ekologicznego oraz w jednostkach certyfikujących upoważnionych do kontroli produktów posiadających zarejestrowane chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne albo będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami.

Ponadto Polskie Centrum Akredytacji prowadzi ocenę systemu zarządzania w laboratoriach IJHARS w ramach posiadanej akredytacji.

Inspekcja Weterynaryjna (IW)/ The Veterinary Inspection

Zakres współpracy z IW określa porozumienie z 20 grudnia 2023 roku dotyczące realizacji zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym i produkcją ekologiczną w zakresie pasz.

Zakres współpracy z PIW określało porozumienie z dnia 10 kwietnia 2019 roku dotyczące przeprowadzania urzędowych kontroli towarów wprowadzanych na terytorium Unii Europejskiej.

13 lutego 2020 roku zawarto porozumienie, które dotyczyło kwestii sporządzenia rocznego programu kontroli podmiotów wprowadzających na rynek żywność lub pasze oznakowane, jako wolne od GMO oraz raportu z tych kontroli.

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS)/ The State Sanitary Inspection

W ramach współpracy Inspekcja przekazała do IJHARS wyniki badań próbek żywności ekologicznej. Współprac z PIS dotyczy również zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN)/ The State Plant Health and Seed Inspection

Współpracę pomiędzy IJHARS i PIORiN określa porozumienie zawarte w 10 czerwca 2019 roku w sprawie współpracy przy sprawowaniu nadzoru nad jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym i produkcją ekologiczną w zakresie prawidłowości stosowania środków ochrony roślin oraz wegetatywnego materiału rozmnożeniowego i nasion do celów uprawy.

IJHARS prowadzi również współpracę z PIS i IW oraz PIORiN dotyczącą:

- działania sieci powiadamiania i współpracy w Polsce zgodnie z wytycznymi ustanawiającymi zasady wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Polsce w zakresie określonym w art. 1 ust. 2 rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625, na potrzeby sieci powiadamiania i współpracy ACN,
- zwalczania naruszeń przepisów, o których mowa w art. 9 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 roku zgodnie z porozumieniem z dnia 13 kwietnia 2022 roku w sprawie zawarcia współpracy oraz zasad jej realizacji w zakresie nielegalnych praktyk rynkowych,
- urzędowych kontroli towarów wprowadzanych na terytorium Unii Europejskiej na podstawie porozumienia z 10 kwietnia 2019 roku. Zakres współpracy z PIW określało porozumienie z dnia 10 kwietnia 2019 roku dotyczące przeprowadzania urzędowych kontroli towarów wprowadzanych na terytorium Unii Europejskiej.

Komenda Główna Policji / Police Headquarters

23 stycznia 2023 roku zostało podpisane porozumienie między Komendą Główną Policji i IJHARS w sprawie zasad współpracy dotyczących zwalczania nielegalnych praktyk rynkowych, którego celem jest przeciwdziałanie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz naruszeń prawa z obszaru zwalczania nielegalnych praktyk rynkowych, w szczególności oszustw żywnościowych.

Inne instytucje/ Other institutions

W 2024 roku współpraca IJHARS z innymi instytucjami działającymi w obszarze kontroli żywności obejmowała:

- Główny Urząd Statystyczny – w zakresie przekazywania danych dotyczących rolnictwa ekologicznego,
- Granicznych Lekarzy Weterynarii – w zakresie kontroli granicznej artykułów rolno-spożywczych,
- Okręgowe Inspektoraty Rybołówstwa Morskiego - w zakresie współdziałania w dokonywaniu kontroli produktów rybnych,
- Główny Urząd Miar – w zakresie wymiany informacji o podmiotach prowadzących działalność gospodarczą w zakresie paczkowania,
- Okręgowe Urzędy Miar – w zakresie wymiany informacji w celu zapewnienia odpowiedniej jakości artykułów rolno-spożywczych,
- Izby Administracji Skarbowej – w zakresie współdziałania przy kontroli obrotu artykułami rolno-spożywczymi,
- Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego – w zakresie organizacji szkoleń i konferencji dotyczących rolnictwa ekologicznego,

- Powiatowych Lekarzy Weterynarii – w zakresie nieprawidłowości podczas kontroli artykułów rolno-spożywczych,
- Urzędy Wojewódzkie w zakresie przekazywania informacji dotyczących funkcjonowania WIJHARS oraz w zakresie działania systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją,
- Sąd Rejonowy w zakresie przekazania informacji o przeprowadzonych kontrolach w Zakładzie Karnym,
- Prokuraturę Okręgową w zakresie wydania opinii dotyczącej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych,
- Wojewódzkie Komendy Policji w zakresie przeciwdziałania i wykrywania nielegalnych praktyk rynkowych i oszustw żywnościowych,
- Powiatowe Komendy Policji w zakresie przekazywania informacji o wynikach kontroli,
- Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze w zakresie działalności szkoleniowej, informacyjnej oraz wymiany danych i udziału we wspólnych przedsięwzięciach,
- Centralny Ośrodek Informatyki w zakresie publikacji treści na portalu RP,
- Wojewódzkie Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz w zakresie działań edukacyjnych podejmowanych na rzecz podnoszenia świadomości konsumenckiej wśród dzieci i młodzieży,
- Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Roślin i Nasiennictwa w zakresie wymiany informacji o produktach roślinnych eksportowanych do Federacji Rosyjskiej,
- Jednostkę certyfikującą - Dekra Certification Polska – w zakresie certyfikacji systemu zarządzania jakością w IJHARS według międzynarodowej normy ISO 9001:2015.

The image is a composite of two photographs. The top photograph shows a woman from the back, wearing a green uniform, in a grocery store aisle. She is looking down at a display. The background features green signs with the word 'WARZYWNIAK' and a 'SUPER CENA' sign. The bottom photograph is a close-up of the same woman's hands, wearing blue gloves, as she handles red tomatoes in a black cardboard display box. The box has labels for 'POMIDORY MAŁE z POLSKI' and 'Kuchnia PASIONATA'. The woman's green uniform has a patch with a wheat logo and the word 'IJHARS'.

III. FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2024 ROKU/

FUNCTIONING OF AFQI IN 2024

1. NADZÓR GŁÓWNEGO INSPEKTORA NAD REALIZACJĄ ZADAŃ/ THE CHIEF INSPECTOR SUPERVISION OF TASKS PERFORMANCE

1.1. Kontrola wewnętrzna/ Internal control

W ramach koordynacji i nadzoru nad działalnością IJHARS sprawowanego przez Głównego Inspektora, na podstawie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, prowadzone są kontrole wewnętrzne w komórkach organizacyjnych GIJHARS oraz w WIJHARS. Czynności te wykonują pracownicy GIJHARS działający na podstawie upoważnień kontroli wydawanych przez Głównego Inspektora IJHARS.

2024 roku przeprowadzono ogółem 6 wewnętrznych kontroli planowych w WIJHARS, w tym:

- 5 kontrole planowe przeprowadzono w trybie zdalnym,
- 1 kontrolę planową przeprowadzono w trybie hybrydowym.

Kontrole prowadzone są zarówno w trybie planowym na podstawie programów kontroli jak i doraźnym, w przypadku konieczności rozpatrzenia spraw wynikających z bieżącej działalności IJHARS.

Zakres planowej kontroli wewnętrznej obejmował następujące zagadnienia:

- trybu postępowania przy rozpatrywaniu wniosków o odstępstwo od zasad obowiązujących w rolnictwie ekologicznym,
- prawidłowości wydawania przez wojewódzkich inspektorów IJHARS decyzji administracyjnych na podstawie art. 40a ust. 5c w oparciu o przesłanki wymienione w art. 40a ust. 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych,
- prawidłowości wprowadzania do Centralnego Rejestru danych dotyczących rozpatrywania wniosków o odstępstwa od zasad obowiązujących w rolnictwie ekologicznym, w tym danych dotyczących wydanych w tym zakresie decyzji administracyjnych oraz danych dotyczących decyzji administracyjnych wydanych na podstawie art. 40a ust. 5c w oparciu o przesłanki wymienione w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Zgodnie z zasadami kontroli wewnętrznej podczas przeprowadzania czynności kontrolnych sprawdzono wykonanie zaleceń pokontrolnych wydanych przez Głównego Inspektora w wyniku poprzedniej planowej kontroli wewnętrznej. Kontrolowane jednostki zobowiązane zostały do pełnej realizacji zaleceń pokontrolnych zawartych w wystąpieniach pokontrolnych wydanych przez Głównego Inspektora.

1.2. Audyt wewnętrzny/ Internal audit

Audyt wewnętrzny jest działalnością obiektywną, której celem jest wspieranie kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze. Ocena, dotyczy w szczególności adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w jednostce. Zadania audytu w Głównym Inspektoracie wykonuje pracownik zatrudniony na stanowisku audytora wewnętrznego, spełniający wymogi ustawy o finansach publicznych. W 2024 roku audytor realizował zadania zgodnie z planem audytu PR PR-23 i PR-24.

Zadania audytowe obejmowały zagadnienia dotyczące:

- obszaru zarządzania infrastrukturą IT w IJHARS (kontynuacja z 2022 roku),
- funkcjonowania systemu kontroli zarządczej,
- tworzenia kopii zapasowych przez IT,
- monitoring wdrażania zaleceń, rekomendacji i wniosków z audytów prowadzonych w latach poprzednich.

Efekty przeprowadzenia zadań audytowych to: zapewnienie o prawidłowości działania kontroli zarządczej, propozycje usprawnienia procesów oraz zwiększenie efektywności i skuteczności kontroli zarządczej.

1.3. Rozpatrywanie skarg, wniosków i petycji/ Complaints, requests and petitions handling

W 2024 roku do Głównego Inspektora wpłynęło łącznie 17 skarg, wniosków i petycji, przy czym 14 z nich podlegało bezpośredniemu rozpatrzeniu Głównego Inspektora, natomiast pozostałe zostały przekazane do właściwych organów.

Do Głównego Inspektora wpłynęło 14 skarg, które dotyczyły sposobu wykonywania zadań przez wojewódzkich inspektorów lub pracowników IJHARS. Nie skierowano skarg poza właściwością. Wszystkie rozpatrzone skargi były bezzasadne (12 skarg), natomiast pozostałe 2 załatwiono w inny sposób – jedną anonimową pozostawiono bez rozpoznania, na jedną powtórna skargę udzielono odpowiedzi podtrzymując stanowisko o bezzasadności.

Do Głównego Inspektora wpłynęły 1 wniosek i 2 petycje z propozycjami zmian przepisów lub stworzenia nowych przepisów w zakresie znakowania żywności, które przekazano do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz do Ministra Zdrowia.

1.4. Rozpatrywanie skarg i wniosków na podmioty kontrolowane/ **Considering complaints and requests regarding controlled entities**

Do organów IJHARS wpłynęło 1 038 skarg i wniosków na podmioty, w tym 128 zgłoszeń dotyczących zadań innych organów kontroli oraz 210 skarg i wniosków na podmioty wymagających przekazania wewnątrz Inspekcji - do właściwych miejscowo wojewódzkich inspektorów IJHARS. W stosunku do roku poprzedniego, konsumenci zgłosili do IJHARS porównywalną liczbę skarg i wniosków na podmioty.

W 2024 roku utrzymała się wysoka liczba zgłoszeń od konsumentów, dotyczących obecności w obrocie produktów niespełniających wymagań jakości handlowej. Konsumenci dostrzegają rolę IJHARS w ochronie ich interesu ekonomicznego, a przede wszystkim ochronie prawa do jasnej i rzetelnej informacji o produktach w ich oznakowaniu.

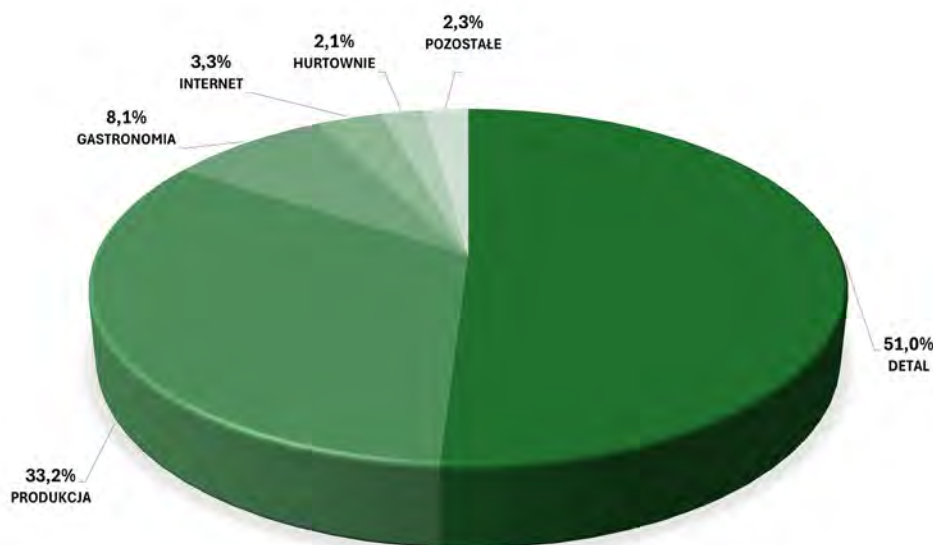
Duża liczba przekazywanych do IJHARS skarg i wniosków na podmioty świadczy o rozpoznawalności IJHARS i utrzymującym się zaufaniu do jej organów. Wpływ na ilość przekazywanych zgłoszeń ma również dostępność urzędu, który zgodnie z dobrą praktyką, przyjmuje, rozpatruje skargi i wnioski na podmioty otrzymywane głównie drogą elektroniczną.

W ramach posiadanych kompetencji ustawowych organy IJHARS rozpatrzyły w 2024 roku ogółem 700 skarg i wniosków na podmioty, przekazanych przez obywateli (to jest o 1,3% mniej niż w roku poprzednim). Rozpatrzone skargi i wnioski na podmioty dotyczyły głównie obecności w obrocie artykułów rolno-spożywczych o niewłaściwej jakości handlowej. Znaczną liczbę skarg i wniosków na podmioty, przekazywanych do IJHARS, stanowiły informacje anonimowe, które wykorzystano w bieżącej działalności kontrolnej IJHARS. W 2024 roku wpłynęło 79 zgłoszeń od obywateli, na które nie było możliwości udzielenia odpowiedzi z uwagi na brak, błędne lub fikcyjne dane zgłaszającego.

Konsumenci dostrzegali niewłaściwą jakość handlową artykułów rolno-spożywczych przede wszystkim w trakcie zakupów, o czym świadczy fakt, że podmioty wskazywane w skargach i wnioskach to głównie sklepy (51,0% zgłoszeń). Drugą dużą grupę zgłoszeń stanowiły skargi ze wskazaniem konkretnych producentów (33,2% zgłoszeń). Konsumenci dostrzegali również problem jakości handlowej potraw i produktów dostępnych w lokalach gastronomicznych (8,1% zgłoszeń).

W 2024 roku utrzymała się również znacząca liczba skarg i wniosków na podmioty prowadzące sprzedaż artykułów rolno-spożywczych w Internecie: sklepy internetowe z żywnością, platformy zakupowe Allegro.pl i OLX.pl (3,3% zgłoszeń). Niewielka liczba zgłoszeń dotyczyła również rynku hurtowego (2,1% zgłoszeń).

Pozostałe zgłoszenia dotyczyły między innymi jakości handlowej karmy dla zwierząt domowych, produktów ekologicznych i posiadających oznaczenia regionalne i tradycyjne, prawidłowości klasyfikacji tusz w systemie EUROP oraz opakowań do żywności (łącznie 2,3%).

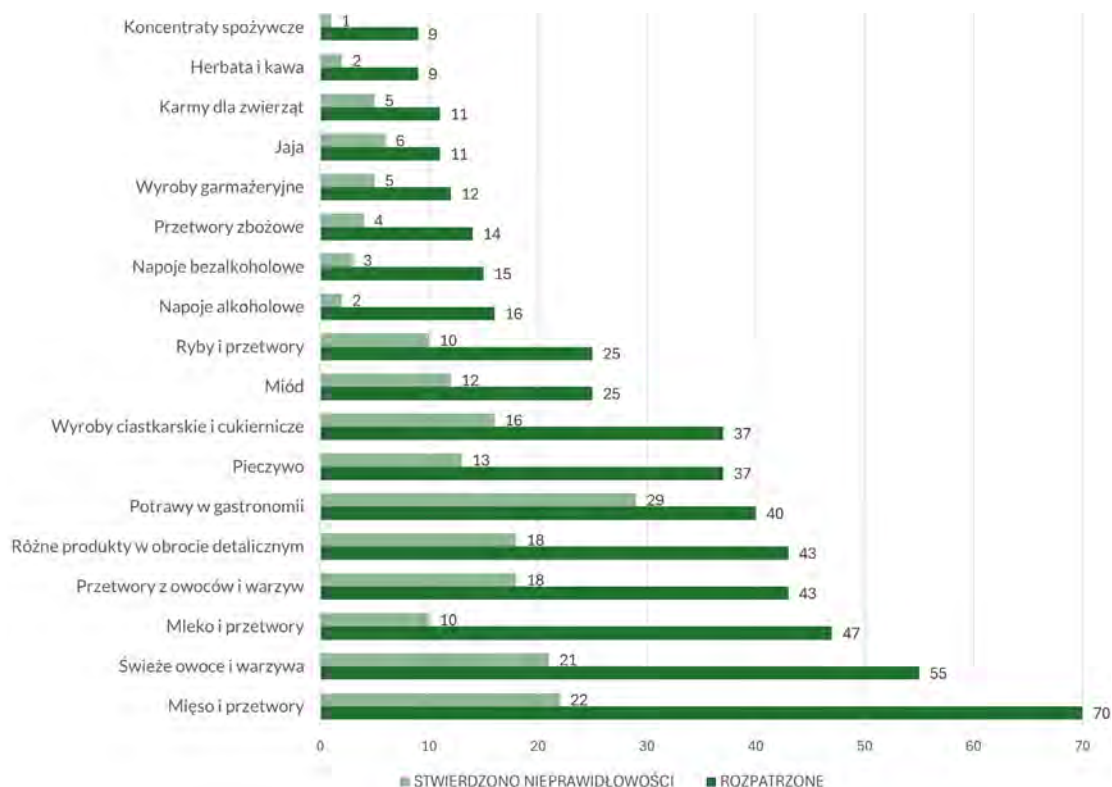

Rysunek 8: Procentowy udział ogniw obrotu żywnością w skargach i wnioskach na podmioty zgłaszanych przez konsumentów/ Graph 8: Percentage of food trade links in complaints and applications against entities submitted by consumers

Skargi i wnioski na podmioty rozpatrzone przez organy IJHARS w 2024 roku dotyczyły:

- jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych – 697 zgłoszeń, w tym:
 - jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych kwestionowanej na etapie: obrotu detalicznego i hurtowego (372), produkcji (232), gastronomii (57), sprzedaży żywności w Internecie (23),
 - jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wprowadzanych do obrotu jako produkty ekologiczne i produkty posiadające chronioną nazwę pochodzenia (4),
 - prawidłowości klasyfikacji w systemie EUROP (3),
 - niewłaściwej jakości handlowej pasz dla zwierząt domowych – 6 zgłoszeń,
- zastrzeżeń do materiałów do kontaktu z żywnością – 3 zgłoszenia.

W wyniku kontroli przeprowadzonych przez wojewódzkich inspektorów nieprawidłowości dotyczące skontrolowanych artykułów rolno-spożywczych, w tym pasz dla zwierząt domowych, potwierdzono w 171 przypadkach, to jest 24,5% rozpatrzonych skarg i wniosków na podmioty.

Rysunek 9: Liczba skarg i wniosków na podmioty wg wybranych grup towarowych/Graph 9: Number of complaints and applications against entities by selected product groups

Zastrzeżenia do jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych najczęściej dotyczyły takich grup towarowych jak: mięso i przetwory mięsne (10,0 %), świeże owoce i warzywa (7,8%), mleko i przetwory mleczne (6,7%), przetwory owocowo-warzywne (6,1%), potrawy i dania gotowe (6,1%), potrawy w gastronomii (5,7%), pieczywo (5,3%), wyroby ciastkarskie i cukiernicze (5,3%).

Konsumenci zgłaszali również zastrzeżenia do oznakowania karm dla zwierząt domowych dostępnych w obrocie detalicznym, w tym sprzedawanych w Internecie (łącznie 11 skarg na podmioty, w tym 5 potwierdzonych).

2. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO - EDUKACYJNA/ INFORMATION, COMMUNICATION AND EDUCATION

Prowadzenie przejrzystej, skutecznej i długofalowej polityki informacyjnej to stały i ważny element codziennej działalności IJHARS. Inspekcja realizuje działania informacyjno-edukacyjne dla różnych grup odbiorców. Działania skierowane są zarówno do producentów i przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego, jak i konsumentów. Rozpowszechnianie informacji jest wielopłaszczyznowe i odbywa się przede wszystkim poprzez bezpośrednią współpracę z mediami, instytucjami i podmiotami współpracującymi, a także poprzez działalność wydawniczą, komunikację na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych.

Działalność edukacyjną w 2024 roku realizowano zarówno poprzez udział ekspertów IJHARS w branżowych konferencjach, targach i seminariach w Polsce i zagranicą, jak również poprzez udział w lokalnych piknikach edukacyjnych, imprezach okolicznościowych i spotkaniach. Pracownicy IJHARS aktywnie zaangażowali się także w kontynuację, rozpoczętego w 2023 roku, pilotażowego programu edukacyjnego, skierowanego do młodych konsumentów na temat prawidłowego czytania etykiet.

2.1. Realizacja “Strategii Komunikacji IJHARS” w 2024 roku/ Implementation of the “AFQI Communication Strategy” in 2024

Kiedy powstawała Strategia komunikacji IJHARS na lata 2023-2024, punktem wyjściowym była niska świadomość marki instytucji oraz znajomość działalności IJHARS w społeczeństwie. Kompetencje IJHARS w ogólnej świadomości społecznej mylone były z innymi państwowymi służbami, na przykład: Państwową Inspekcją Sanitarną, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Działalność w zakresie public relations była prowadzona w ograniczonym zakresie, pod ścisłym nadzorem jednostki nadrzędnej – Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Rok 2024 to kontynuacja zapoczątkowanych w 2023 roku zmian w tworzeniu i realizacji wcześniej prowadzonej polityki informacyjnej urzędu. W 2024 roku realizowano cele określone w Strategii Komunikacji. Wśród najważniejszych znalazły się:

- wzmacnianie dotychczasowych i budowanie nowych relacji z mediami poprzez regularną współpracę oraz organizację wydarzeń prasowych (rozszerzanie portfolio mediów);
- rozwijanie zasięgu mediów społecznościowych IJHARS (Facebook, X-dawniej Twitter, LinkedIn, YouTube) poprzez regularne publikowanie treści, interakcję z innymi instytucjami (zwiększono liczbę obserwujących o 500% w porównaniu do 30 września 2023 roku);

- opracowanie i zakup materiałów informacyjnych oraz edukacyjnych promujących bohatera IJHARS – maskotkę Kłosa Złotowłosa (puzzle, kolorowanki, pluszowe maskotki), do użytku na stoiskach IJHARS przy okazji targów, wystaw, pikników, prezentacji;
- wprowadzenie w instytucji metody zarządzania projektami (budowa płaszczyzny współpracy pracowników z różnych biur, laboratoriów i WIJHARS; włączanie pracowników różnych szczebli inspekcji w realizację ogólnoinstytucjonalnych przedsięwzięć, na przykład: projektów, wspólnych szkoleń, spotkań roboczych, co pozwoliło poprawić komunikację wewnętrzną w organizacji i zlikwidować wewnętrzne „silosy”.

2.2. Źródła informacji o działalności IJHARS/ Sources of information about activities of AFQI

Podstawowym kanałem komunikacji IJHARS w przestrzeni wirtualnej są strony internetowe oraz profile na platformie Facebook należące do Głównego Inspektoratu i wojewódzkich inspektoratów. Ponadto Główny Inspektorat prowadzi profile na X, LinkedIn, YouTube. W roku 2024 Główny Inspektorat uruchomił także kolejny kanał komunikacji w mediach społecznościowych: Instagram. Powyższe uzupełnia bezpośrednia współpraca z mediami prowadzona przez Zespół Komunikacji i Informacji oraz wojewódzkie inspektoraty w 16 miastach Polski.

Strona Internetowa IJHARS/ Website of AFQI

Podstawowym źródłem informacji o działaniach IJHARS jest strona internetowa www.gov.pl/web/ijhars. Oprócz tej strony internetowej funkcjonują strony internetowe 16 wojewódzkich inspektoratów.

Zgodnie z przyjętą na lata 2023-2024 „Strategią komunikacji”, jednym z określonych w niej celów strategicznych, była budowa rozpoznawalności marki IJHARS poprzez ujednolicenie kanałów komunikacyjnych. W związku z tym od jesieni 2023 roku trwało przenoszenie 16 stron wojewódzkich inspektoratów na państwowy portal gov.pl. Na koniec grudnia 2024 roku poza rządową platformą gov.pl funkcjonowały już tylko dwie strony internetowe wojewódzkich inspektoratów (długoterminowe umowy z innymi dostawcami obsługującymi serwery jednostek wojewódzkich).

Tematyka publikowanych w 2024 roku informacji na stronach IJHARS

Ogółem opublikowano 113 materiałów na stronie internetowej Głównego Inspektoratu. Wojewódzkie inspektoraty powielały na swoich stronach publikacje centrali oraz prezentowały wiadomości dodatkowe, regionalne.

Publikowane na stronach IJHARS informacje dotyczyły:

- bieżących działań IJHARS, w tym wyników planowych i doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (świeże owoce i warzywa, kontrole graniczne, alkotubki, oszustwa żywnościowe),
- certyfikowanych produktów regionalnych i tradycyjnych,
- wykazów i aktualizacji obowiązujących aktów prawnych,
- aktualizowanych na bieżąco wzorów formularzy i wniosków,
- współpracy z innymi podmiotami i organizacjami, w tym współpracy międzynarodowej,
- szkoleń dla rzeczoznawców i kandydatów na rzeczoznawców oraz terminów planowanych egzaminów tym zakresie,
- wydarzeń okolicznościowych, na przykład publikacji dotyczących przygotowań Polski do objęcia prezydencji w Unii Europejskiej z początkiem 2025 roku,
- materiałów edukacyjnych skierowanych do konsumentów,
- wytycznych i sprawozdań z działalności IJHARS w związku z wystąpieniem klęski żywiołowej (powodzi na terenie południowej i zachodniej Polski).

Strona internetowa Głównego Inspektoratu zawiera odnośniki do innych kanałów komunikacji (media społecznościowe: Facebook, X, LinkedIn, YouTube, Instagram).

Najważniejsze wydarzenia

Więcej na stronie:

<https://www.gov.pl/web/ijhars/wiadomosci>

Media społecznościowe/ Social media

IJHARS intensywnie rozwija swoją obecność w mediach społecznościowych.

Liczba użytkowników / obserwujących media społecznościowe IJHARS:

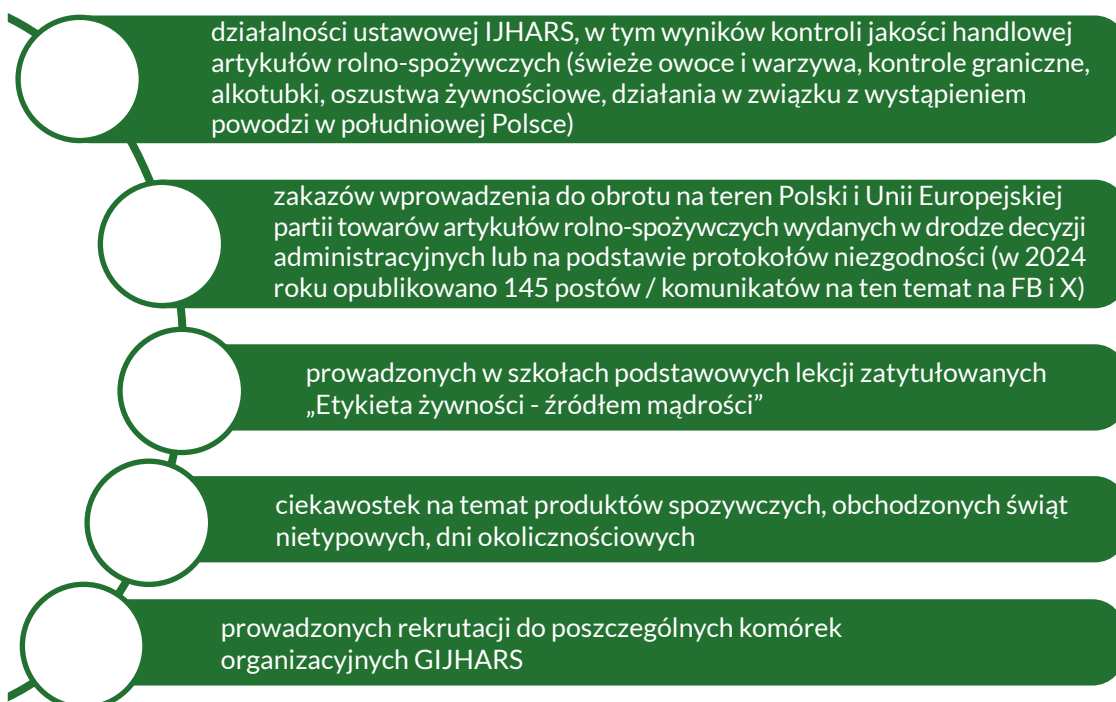
- Facebooku – ponad 3,6 tys. obserwujących, ponad 2 tys. polubień postów,
- X – ponad 1 100 obserwujących,
- YouTube – 39 subskrypcji,
- LinkedIn – 3 388 obserwujących,
- Instagram – 46 obserwatorów (najmłodszy profil IJHARS założony pod koniec 2024 roku)

Wszystkie wojewódzkie inspektoraty prowadzą indywidualne konta na Facebooku, spośród nich częstotliwością nowych postów i tematyką wyróżniają się WIJHARS w Opolu, Kielcach, Olsztynie, Warszawie i Lublinie.

W 2024 roku poszerzono sposoby prezentowania treści w mediach społecznościowych o rolki, relacje video i krótkie materiały filmowe:

- film promocyjny pokazujący działania IJHARS: nadzór nad rolnictwem ekologicznym Facebook / YouTube – przygotowany przez WIJHARS w Opolu,
- relacje filmowe z działań kontrolnych: owoce i warzywa Facebook - trzy filmy przygotowane przez WIJHARS w Opolu,
- filmy promocyjne dotyczące kampanii „bezpieczna granica” Facebook / YouTube – przygotowane przez WIJHARS w Opolu,
- filmy promocyjne na temat dystrybucji ulotki o zasadach znakowania owoców i warzyw Facebook / YouTube – przygotowane przez WIJHARS w Opolu,
- film informacyjny o zasadach znakowania kebabów w punktach gastronomicznych Facebook - przygotowany przez WIJHARS w Opolu,
- film pokazujący egzamin dla kandydatów na rzeczoznawców w zakresie pobierania próbek Facebook / YouTube – przygotowany przez WIJHARS w Opolu,
- film informacyjny o kontrolach powodziowych Facebook / YouTube – przygotowany wspólnie przez GIJHARS i WIJHARS w Opolu,
- film promocyjny o kontrolach alkotubek Facebook / YouTube – przygotowany wspólnie przez Główny Inspektorat i WIJHARS w Opolu,
- film z udziału GIJHARS w II Festiwalu Polskiej Żywności Facebook / YouTube – przygotowany wspólnie przez GIJHARS i WIJHARS w Opolu,
- konferencja „Jakość żywności - poradnik praktyczny” Zorganizowana przez Politechnikę Opolską dla kandydatów na kierunek studiów „dietetyka i jakość żywności”. Liczba uczestników: 150 osób. Materiał filmowy z konferencji przygotowany przez WIJHARS w Opolu,
- film informacyjny o udziale wojewódzkiego inspektoratu w Opolu w wystawie grzybów Facebook YouTube – przygotowany wspólnie przez WIJHARS w Opolu.

Publikowane w mediach społecznościowych informacje dotyczyły:

W ciągu roku opublikowano również cykle edukacyjne tematycznych postów skierowanych do konsumentów, takie jak:

- Co Warto Wiedzieć o Granicznej Kontroli Żywności,
- Jakość Spożywcza ABC,
- Uważam Jakość.

Współpraca z mediami/ Cooperation with the media

Dzięki bieżącej współpracy z mediami (ogólnoinformacyjnymi i branżowymi), zwiększeniu liczby publikacji na stronie internetowej Inspekcji (w sekcji Aktualności), a także dzięki rozwojowi własnych kanałów komunikacji (takich jak Facebook, X, LinkedIn, YouTube), IJHARS odnotowała w 2024 roku istotny wzrost obecności (widoczności) w ogólnopolskiej przestrzeni medialnej – co potwierdzają wyniki monitoringu mediów, prowadzonego dla IJHARS przez wyspecjalizowaną firmę Instytut Monitorowania Mediów IMM.

Z danych tej firmy wynika, że w 2024 roku we wszystkich rodzajach monitorowanych mediów ukazało się łącznie aż 12,5 tys. publikacji, materiałów, postów, wzmianek lub cytowań odnoszących się do IJHARS (względem 3,7 tys. w 2023 roku). Pozwoliło to uzyskać łączny, szacowany zasięg przekraczający poziom 352 mln osób (w 2023 roku – 131,7 mln) oraz ekwiwalent reklamowy przekraczający 57,4 mln (w 2023 roku – 19 mln zł). Warto w tym kontekście jeszcze dodać, że największy udział w ogólnej liczbie publikacji miały w 2024 roku portale internetowe (78,5 proc.). Priorytetem współpracy jest bieżące informowanie mediów na temat działalności IJHARS oraz przekazywanie informacji dotyczących przeprowadzanych kontroli artykułów rolno-spożywczych.

Informacje przekazywano między innymi poprzez:

- organizację spotkań prasowych – briefingów (także we współpracy z MRiRW),
- wywiady z przedstawicielami IJHARS - Kierownictwem i ekspertami z biur merytorycznych,
- komentarze i opinie przygotowane przez przedstawicieli IJHARS
- odpowiedzi na zapytania mailowe dziennikarzy, które wpływały zarówno do Centrali w Warszawie, jak i do wojewódzkich inspektoratów.

Główne tematy poruszane w mediach:

- jakość handlowa (w tym prezentacje wyników kontroli planowych i doraźnych przeprowadzanych przez IJHARS):
 - polskiej żywności,
 - produktów ekologicznych,
 - mięsa i jego przetworów,
 - świeżych owoców i warzyw,
 - żywności w obrocie detalicznym,
 - serów,
 - piwa,

- zmiany w przepisach,
- produkcja ekologiczna,
- analiza wyroków sądu,
- znakowanie żywności,
- fałszowanie żywności,
- produkty tradycyjne i regionalne,
- zboże z Ukrainy,
- alkotubki,
- uprawy chmielu,
- klasyfikacja tusz wołowych,
- karmy dla zwierząt domowych,
- nadchodząca prezydencja Polski i prace Komisji Kodeksu Żywnościowego w tym zakresie.

Wybrane działania informacyjne zrealizowane przez IJHARS w 2024 roku:

- 113 opublikowanych materiałów informacyjnych na stronie www.gov.pl/web/ijhars,
- 145 postów (Facebook/X) dotyczących wydanych decyzji zakazu wprowadzenia do obrotu na teren Polski partii artykułów rolno-spożywczych,
- briefingi prasowe w Krakowie, Warszawie - współorganizacja z MRIRW - kontrole warzyw i owoców na giełdach, alkotubki – kontrole interwencyjne,
- wypowiedzi radiowe, nagrania telewizyjne i wywiady z udziałem Głównego Inspektora, wojewódzkich inspektorów lub ekspertów IJHARS na temat wyników kontroli artykułów rolno-spożywczych, świadomych wyborów konsumenckich na bieżąco prezentowanych opinii publicznej (Polsat, Radio Plus, Polskie Radio Olsztyn, Radio RMF, Teleexpress TVP1, TVN, TVN24, TVP3 Bydgoszcz, TVP3 Olsztyn),
- współorganizacja i partnerstwo Food Fakty Summit w Łodzi w listopadzie 2024 roku.

W 2024 roku Główny Inspektor objął patronatem

2.3. Monitoring mediów/ Media Monitoring

W 2024 roku IJHARS odnotowała istotny wzrost obecności w ogólnopolskiej przestrzeni medialnej. Przyczyniły się do tego:

- bieżąca współpraca z dziennikarzami mediów ogólnoinformacyjnych i branżowych,
- zwiększenie liczby publikacji na stronie internetowej IJHARS,
- rozwój kanałów komunikacji w mediach społecznościowych - Facebook, X, LinkedIn, YouTube.

Potwierdzają to wyniki monitoringu mediów, prowadzonego przez wyspecjalizowaną firmę Instytut Monitorowania Mediów.

IJHARS w mediach w 2024 roku:

- 12,5 tys. publikacji, materiałów, postów, wzmianek lub cytowań
- zasięg 352 mln osób
- ekwiwalent reklamowy przekraczający 57,4 mln zł

Największy udział w ogólnej liczbie publikacji miały w 2024 roku portale internetowe (78,5%).

2.4. Wydawnictwa i publikacje firmowe/ AFQI publications

Biuletyn „Wiedza i Jakość”/ „The Knowledge and Quality” Bulletin

Biuletyn informacyjny „Wiedza i Jakość” wydawany jest od 2005 roku. Głównym celem tej publikacji jest szeroko pojęte informowanie środowisk sektora rolno-spożywczego o aktualnych, a także systematycznych działaniach Inspekcji.

W 2024 roku IJHARS opracował i opublikował na stronie internetowej Inspekcji (www.gov.pl/web/ijhars) cztery kolejne numery (nr 74, 75, 76 i 77) biuletynu „Wiedza i Jakość”. Łącznie ukazało się w nich 36 artykułów, dotyczących różnych aspektów działalności IJHARS, napisanych przez pracowników różnych komórek organizacyjnych Centrali i wojewódzkich inspektoratów IJHARS. Poza udostępnieniem biuletynów na stronie internetowej Inspekcji, były one także aktywnie promowane poprzez oficjalne kanały w mediach społecznościowych IJHARS (Facebook, X, LinkedIn) oraz mailingi, dzięki czemu trafiły do szerokiego grona odbiorców – zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Biuletyny ukazały się również w wersji drukowanej.

Sprawozdanie roczne z działalności IJHARS/Annual Report of activities of the Agricultural and Food Quality Inspection (AFQI)

Sprawozdanie Roczne z działalności IJHARS jest regularnie publikowane od 2003 roku, prezentując w sposób szczegółowy działania, jakie podjęła IJHARS w określonym czasie. Publikacja z 2025 roku stanowi podsumowanie realizacji zadań ustawowych poprzez zamieszczanie informacji o wynikach pracy Inspekcji w 2024 roku. Mając na względzie interes społeczny oraz zasadę jawności i przejrzystości działania organów władzy publicznej, treść Sprawozdania Rocznego z działalności IJHARS jest rozpowszechniana od 2006 roku za pośrednictwem strony internetowej IJHARS.

Poradniki dla konsumenta/ Guide for consumer

Wychodząc naprzeciw potrzeb konsumentów, opracowano broszurki informacyjne, mające na celu zwrócenie uwagi konsumentów na najważniejsze aspekty jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych:

- „Wigilijny stół pełen pyszności – wybierz potrawy, które spełnią Twoje oczekiwania!”
- „Fakty i mity dotyczące jakości handlowej jaj kurzych.”

Główne publikacje IJHARS

Więcej na stronie:

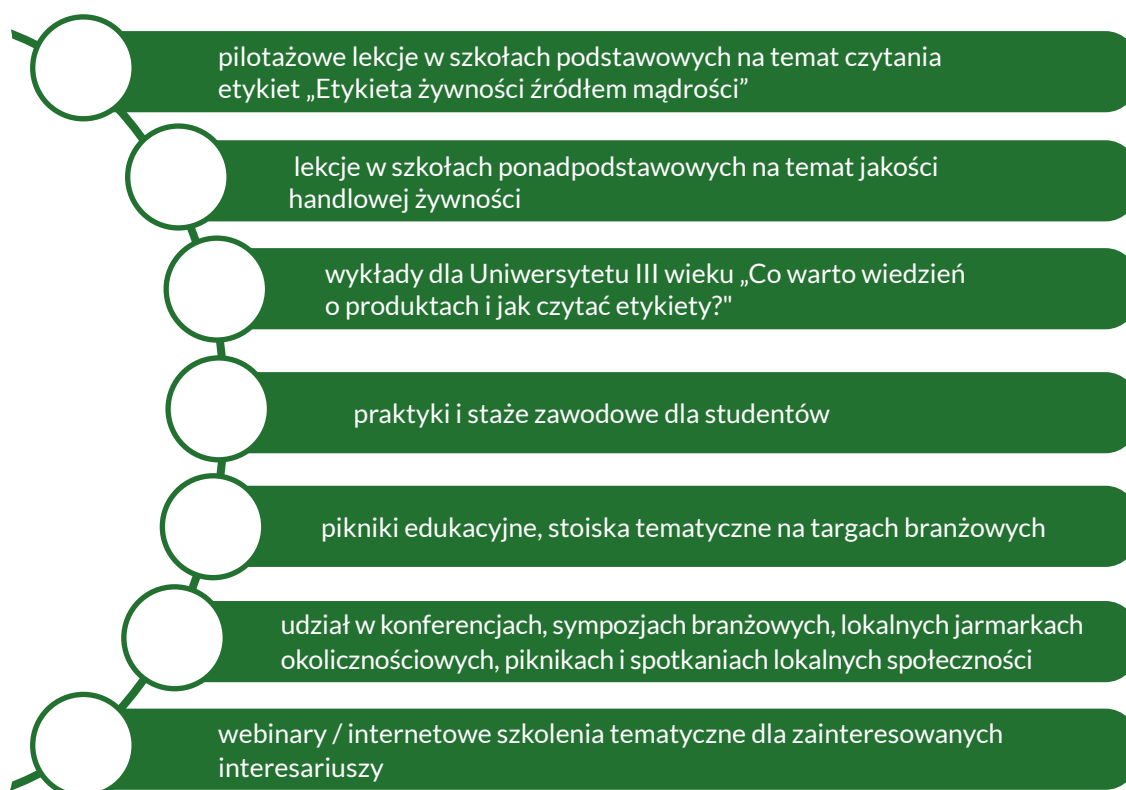
<https://www.gov.pl/web/ijhars/opracowania-i-publikacje2>

2.5. Działalność edukacyjna/ Educational activities

Ważnym elementem pozakontrolnym z zakresu działalności IJHARS jest propagowanie wiedzy dotyczącej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz prowadzenie rzetelnej polityki informacyjnej, kierowanej zarówno do konsumentów, jak i przedstawicieli branż, stowarzyszeń oraz producentów i przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego. Celem działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych jest wzmocnienie pozytywnego wizerunku Inspekcji (budowanie długotrwałych relacji z mediami, inicjowanie spotkań z mediami, uczestniczenie w spotkaniach branżowych i naukowych), edukowanie producentów oraz konsumentów.

Przykładowe inicjatywy podjęte przez IJHARS

W 2024 roku kontynuowano pilotażowy program edukacyjny dla szkół podstawowych. Program pod nazwą „Etykieta żywności źródłem mądrości” to opracowany scenariusz i materiały edukacyjne do lekcji pokazowej dla uczniów klas siódmych i ósmych w zakresie czytania etykiet produktów żywnościowych. Pokazowe lekcje odbyły się między innymi w szkołach w województwie mazowieckim, świętokrzyskim, kujawsko-pomorskim, zachodnio-pomorskim, opolskim, śląskim, małopolskim, podlaskim.

Więcej na stronie:

<https://www.facebook.com/share/p/16B3vZFhba/>

2.6. Promocja Bohatera IJHARS – Kłosa Złotowłosa/ Promotion for AFQI mascot

Jednym z elementów misji IJHARS jest edukacja. Edukacja także poprzez zabawę. Mając do czynienia z dziećmi, IJHARS stara się w przyjazny, zabawny sposób przekazać młodym konsumentom zasady mądrego kupowania i umiejętności wyboru dobrych jakościowo produktów.

W 2023 roku w wyniku ogólnopolskiego konkursu zorganizowanego dla pracowników IJHARS i ich rodzin wyłoniono pomysł na maskotkę zwiększającą rozpoznawalność i budującą pozytywny wizerunek IJHARS.

Nowa maskotka Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych IJHARS została zaprezentowana podczas briefingu prasowego we wrześniu 2024 roku, rozpoczynającego jesienną akcję edukacyjną IJHARS „UważamJakość”, skierowaną do młodych konsumentów (dzieci i młodzieży) oraz ich rodziców i opiekunów. Postać Kłosa Złotowłosa wykorzystywana jest w grafikach postów publikowanych w mediach społecznościowych, w materiałach edukacyjnych na temat jakości żywności, przygotowywanych dla młodych konsumentów.

W ramach inicjatywy projektowej „Gdzie znikają Mama i Tata, kiedy idą do pracy?” w listopadzie zorganizowano w siedzibie IJHARS w Warszawie „Dzień w Pracy z Mamą i Tatą”, podczas którego Kłos Złotowłos, bohater IJHARS spotkał się z dziećmi.

Inicjatywa projektowa „Gdzie znikają Mama i Tata, kiedy idą do pracy?”

Więcej na stronie:

<https://www.facebook.com/share/p/161d291MEf/>

IV. KIERUNKI DZIAŁANIA IJHARS W 2025 ROKU/

COURSE OF ACTIONS FOR 2025

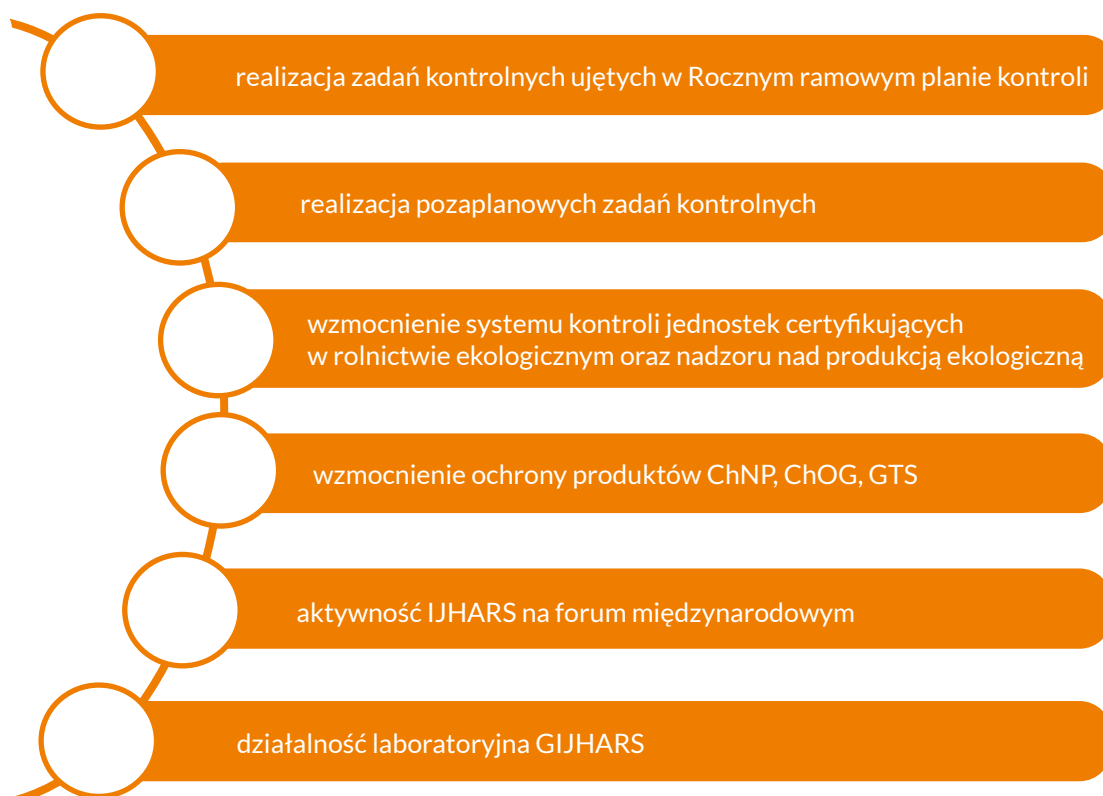

1. NADZÓR GŁÓWNEGO INSPEKTORA NAD REALIZACJĄ ZADAŃ/ **THE CHIEF INSPECTOR SUPERVISION OF TASKS PERFORMANCE**

1.1. Kontrola wewnętrzna/ **Internal control**

2025 rok będzie kolejnym w działalności IJHARS, która w ramach urzędowej kontroli żywności w Polsce, w profesjonalny i bezstronny realizuje ustawowe zadania, chroni interesy konsumentów i producentów oraz zapobiega nieuczciwym praktykom rynkowym.

Główne kierunki działań w zakresie realizacji ustawowych zadań IJHARS:

Realizacja zadań kontrolnych wskazanych w Rocznym ramowym planie kontroli/ **Implementation of control activities indicated in the Annual Framework Control Plan**

Roczny ramowy plan kontroli na 2025 roku, wyznacza kierunki działań kontrolnych IJHARS wynikające z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, innych przepisów i ustaw, w których określone są kompetencje IJHARS oraz celem przekazywania danych do Komisji Europejskiej.

Tematy kontroli ustalono na podstawie wyników i doświadczeń z działań kontrolnych przeprowadzonych w ubiegłym roku, sugestii i propozycji przedłożonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pozostałe inspekcje nadzorujące żywność i inne instytucje współpracujące z IJHARS.

Działania kontrole będą ukierunkowane na:

- wykrywanie nieprawidłowości (w tym zafałszowań i oszustw) artykułów rolno-spożywczych na podstawie wyników badań laboratoryjnych, oceny oznakowania oraz przedłożonej dokumentacji,
- sprawdzenie czy artykuły rolno-spożywcze spełniają wymagania określone w przepisach o jakości handlowej oraz dodatkowe wynikające z deklaracji,
- sprawdzenie czy oznakowanie wyrobów konwencjonalnych nie sugeruje, że są to produkty ekologiczne lub posiadające oznaczenia ChNP, ChOG lub GTS

Podczas wszystkich kontroli jakości handlowej będzie prowadzony monitoring artykułów rolno-spożywczych pochodzących z obszarów objętych klęską żywiołową spowodowaną powodzią, w celu niedopuszczenia do obrotu surowców/produktów, które miały kontakt z wodą powodziową.

Kontrole jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych będą uwzględniały:

- produkty wprowadzane do obrotu pod markami własnymi sieci handlowych,
- produkty zagraniczne,
- produkty oznakowane jako wolne od GMO oraz z deklaracją „Produkt polski”,
- wyroby oferowane do sprzedaży luzem, pod kątem sprawdzenia czy posiadają oznakowanie na opakowaniu zbiorczym lub w towarzyszącej dokumentacji pozwalające na identyfikację partii i właściwe oznakowanie towaru na etapie sprzedaży detalicznej,
- wszystkie aspekty jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (cechy organoleptyczne, parametry fizykochemiczne i oznakowanie) albo wybrane elementy jak oznakowanie,
- różne etapy łańcucha żywnościowego: u producentów, w sklepach, w placówkach gastronomicznych – w zależności od rodzaju wytypowanych do kontroli asortymentów,
- produkty oznaczone znakiem jakości „Poznaj Dobrą Żywność”.

W przypadku kontroli realizowanych na etapie sprzedaży detalicznej, podczas której zostaną stwierdzone nieprawidłowości w zakresie jakości handlowej, będą przeprowadzane kontrole u producenta zakwestionowanego produktu.

IJHARS będzie wykonywała także inne zadania, których obowiązek realizacji wynika z przepisów określających jej kompetencje, dotyczące między innymi: certyfikacji chmielu i produktów chmielowych, klasyfikacji tusz zwierząt rzeźnych systemie EUROP, nadzoru nad jednostkami certyfikującymi (rolnictwo ekologiczne oraz produkty posiadające ChNP, ChOG lub GTS), nadzoru nad wykonywaniem czynności przez rzeczoznawców (ustalanie klas jakości świeżych owoców i warzyw, pobieranie próbek różnych artykułów rolno-spożywczych), prawidłowości raportowanych cen z rynku wołowiny, wieprzowiny, drobiu, jaj i zbóż.

Działania kontrolne w 2025 roku będą obejmowały również:

- kontrole importowanych artykułów rolno-spożywczych, których wykaz określony został w rozporządzeniu MRiRW w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej oraz kontrole importowanych i eksportowanych świeżych owoców i warzyw, dla których określone zostały normy handlowe UE,
- kontrole doraźne importowanych artykułów rolno-spożywczych na etapie handlu detalicznego obejmujące cały kraj, przeprowadzane na wniosek na przykład: MRiRW,
- czynności podejmowane na wniosek przedsiębiorców, między innymi certyfikację wina lub moszczu winogronowego z określonego rocznika i/lub wina lub moszczu winogronowego z określonej odmiany winorośli czy ocenę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Realizacja pozaplanowych zadań kontrolnych Inspekcji/ **Implementation of ad hoc control tasks**

Poza kontrolami planowymi, IJHARS na bieżąco będzie realizowała kontrole doraźne w związku z podejrzeniem wystąpienia niezgodności, informacjami otrzymanymi z innych inspekcji i instytucji oraz nieprawidłowościami zgłaszanymi przez konsumentów.

W ramach realizacji pozaplanowych zadań kontrolnych IJHARS będzie podtrzymywać współpracę z Komisją Europejską oraz innymi Państwami Członkowskimi w zakresie powiadomień wymienianych za pomocą systemu iRASFF natomiast na szczeblu krajowym z organami urzędowej kontroli w Polsce oraz z organami ścigania w zakresie wykrywania i zwalczania oszustw żywnościowych. Kontynuowana będzie współpraca z Ministerstwem Finansów, w tym z Krajową Administracją Skarbową w zakresie operacji OPSON oraz wymiany informacji w zakresie jakości handlowej wprowadzanych do obrotu artykułów rolno-spożywczych z krajów trzecich.

Utrzymana zostanie współpraca z OLAF, DG SANTE oraz KAS w ramach importu olejów technicznych z krajów trzecich na teren UE.

Organy IJHARS będą kontynuowały zaangażowanie w prace legislacyjne nad nowelizacją ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Wzmocnienie systemu kontroli jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym i nadzoru na produkcją ekologiczną/ **Strengthening control system of certification bodies in organic farming and supervision of the organic production**

W 2025 roku, działania IJHARS w zakresie rolnictwa ekologicznego, będą skierowane na odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie systemu kontroli rolnictwa ekologicznego.

W ramach nadzoru szczególnie istotne będzie eliminowanie nieuczciwych praktyk produkcyjnych i handlowych, które negatywnie wpływają na wizerunek polskich produktów ekologicznych.

W 2025 roku IJHARS zakłada prowadzenie intensywnych działań w zakresie:

- ochrony oznaczeń ekologicznych poprzez eliminowanie znakowania produktów nieekologicznych terminami takimi jak „eko”, „bio”, sugerującymi ekologiczną metodę produkcji,
- nadzoru nad jednostkami certyfikującymi poprzez audyty i kontrole sprawdzające u producentów ekologicznych.

Wzmocnienie ochrony produktów ChNP, ChOG, GTS/ Strengthening of protection for products with names registered as PDO, PGI and TSG

W 2025 roku działania IJHARS w zakresie systemu ChNP, ChOG, GTS będą ukierunkowane szczególnie na eliminowanie nieuczciwych praktyk produkcyjnych i handlowych, które negatywnie wpływają na wizerunek produktów posiadających zarejestrowane nazwy.

Kontynuacja aktywności na forum międzynarodowym/ Continuation of activities on the international forum

Aktywność IJHARS na forum międzynarodowym:

- utrzymanie wysokiej aktywności przedstawicieli Polski, w tym pracowników GIJHARS, na forach organizacji międzynarodowych działających w sferze standaryzacji wymagań dla artykułów rolno-spożywczych oraz uczciwych praktyk w handlu żywnością zarówno na poziomie UE, jak i globalnym,

- profesjonalna realizacja zadań wynikających z przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej oraz sprawowanie prezydencji w zakresie kompetencji Inspekcji jako instytucji wiodącej dla Grupy Roboczej Rady UE do spraw Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych (F.22) - Kodeks Żywnościowy, EKG/ONZ w zakresie norm jakościowych dla produktów rolnych oraz OECD w zakresie Systemu stosowania międzynarodowych norm na owoce i warzywa,
- zapewnienie udziału w spotkaniach Komitetów KKŻ FAO/WHO, Grupy Roboczej Rady UE do spraw Międzynarodowych Kwestii Żywnościowych i Rolnych - Kodeks Żywnościowy, Grupy Roboczej EKG/ONZ do spraw Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych oraz w innych spotkaniach na szczeblu międzynarodowym związanych z zakresem kompetencji IJHARS, w tym zapewnienie wartości merytorycznej komentarzy Polski, przygotowywanych w ramach opiniowania projektów norm organizacji międzynarodowych w celu zwiększenia ich skuteczności,
- podnoszenie świadomości na temat znaczenia przyjmowania przez KKŻ FAO/WHO światowych norm dla produktów rolno-spożywczych; kontynuacja rozpowszechniania informacji na temat KKŻ FAO/WHO i jej prac w tym stała współpraca z mediami branżowymi w zakresie publikacji artykułów na temat KKŻ FAO/WHO oraz innymi partnerami.

Priorytety działalności laboratoriów GIJHARS w 2025 roku:

- realizacja wytycznych procedury w zakresie koordynacji działalności laboratoriów,
- utrzymanie i rozszerzenie zakresów akredytacji o nowe metody badawcze,
- przygotowanie i przeprowadzenie Centralnego Przeglądu Zarządzania dla laboratoriów GIJHARS,
- uczestnictwo w laboratoryjnych przeglądach zarządzania oraz ocenach PCA w laboratoriach GIJHARS,
- udział w badaniach PT/ ILC w celu potwierdzenia ważności wyników badań oraz potwierdzenia biegłości analitycznej personelu badawczego

- współpraca z interesariuszami – PKN, AIJN, KUPS oraz nawiązanie nowej współpracy z instytucjami krajowymi i zagranicznymi,
- weryfikacja i doskonalenie ujednoliconej dokumentacji systemu zarządzania w laboratoriach GIJHARS zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025,
- prowadzenie działań koordynacyjnych w zakresie uwspólniania możliwości analitycznych laboratoriów GIJHARS,
- wypracowywanie wspólnych stanowisk w zakresie zagadnień analitycznych/ merytorycznych dotyczących działalności laboratoriów GIJHARS,
- udział w pracach Komitetów Technicznych PKN,
- podnoszenie kompetencji pracowników poprzez udział w szkoleniach,
- działania w obszarze zakupów inwestycyjnych finansowanych ze środków KPO,
- udział w pracach grup roboczych i zespołów projektowych,
- realizacja zadań wynikających ze współpracy z KOWR i ARiMR.

CELE IJHARS na rok 2025 / AFQI targets for 2025

Najwyższe Kierownictwo IJHARS zdefiniowano na rok 2025 pięć celów, to jest:

